

List

LETO XII
ŠT. 5
31. MAJ 2006
300 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše

Poštšina plačana pri pošti 3355 ŠOŠTANJ

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 3

Občinski prostorski akti

Stran 34

Narava in ljudje

Od varne mladosti do brezskrbne starosti

Delovna oblačila

Gostinstvo

Modna usnjena konfekcija

DOM STAREJŠIH OBČANOV HORJUL

Z Vami že 10 let

Berite z nami še naslednjih deset.

Naročilnica

Maj 2006

Nepreklicno naročilo List za dobo

let. Letna naročnina znaša 3.000 SIT

Ime:

Priimek:

Naslov:

Podpis:

Vse bralce lista obveščamo, da je najlažje in najceneje, če se na mesečnik list naročijo tako, da izpolnijo naročilnico in jo pošljejo na naš naslov: LIST, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj. Naročiti se je mogoče tudi telefonsko na št.: 03 / 898 43 39 ali na fax: 03 / 898 43 33. Naročilo lahko pošljete na e-naslov: list@sostanj.si, prav tako pa lahko LIST naročite preko domače strani Občine Šoštanj: www.sostanj.si.

List

Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopušar,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejc, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

List

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 6/7 (junij/julij 2006), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 20. junija 2006.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Foto: arhiv Ravljen

Med tem ko so očetje kartali, so se otroci imeli čas slikati. Na sliki, ki je bila posneta pred Anžejevo sušilnico za Velunjo, so iz leve: Branko Spital, Andrej Ravljen, Milena Spital, Peter in Drago Rezman. Najmlajša deklica na sliki pa je Alenka Napotnik (Ravljien). / stran 36.

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Dogodki in ljudje
8	Naša občina
10	Politika
12	Dogodki in ljudje
14	Prostor za komentar
16	Cerkev in mi
17	Fotoreportaža
18	Šolski list
21	Dan zemlje
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Intervju s Tino Steblovnik
	Skrivnosti ni, so le želje in ljubezen do ljudi
28	Portreti
29	Dogodki in ljudje
30	Iz prejšnjega stoletja
	Kolkr je pobov, tolk križev more bit!
31	Knjige
32	Čez Uršljo goro
34	Narava in ljudje
35	Varstvo naravne dediščine
36	Porušene domačije
	Pri Obriskalju,
38	Dogodki in ljudje
40	Svetloba
41	Horoskop
42	Križanka
43	Listnek

15. maj, Svetovni dan podnebnih sprememb.

Ledene kroglice so pobelile mesto in šola je »preživela« prvo letošnjo točo.

Foto: Aleksander Grudnik

Vedno več neurij?

Od kar pomnim sem imela raje poletje kot zimo. V poletni vročini sem se navadno razveselila popoldanske nevihte, ki je sprala ozračje in prinesla v domove prijetno svežino. Zadnja leta pa na črne oblake gledam rahlo prestrašena. »Le kaj bodo prinesli,« se v mislih sprašujem. »Bo to samo dež ali pa se bo nebo razjezilo in nas zasulo s točo, ob tem pa bo morda zapihal še rušilni veter?« Čeprav toča, ki je v petek 19. maja pozno popoldne padala v Šoštanju, menda ni škodila avtomobilski

pločevini, pa je dodobra oklestila drevesa ter rože in zelenjavo po vrtovih in njivah. Pravijo, da se bo vse obraslo, a kaj ko smo šele v mesecu maju. Prava vročina in poletne nevihte šele pridejo. Strokovnjaki že nekaj časa napovedujejo, da bo neurij vedno več zaradi vpliva tople grede, ki nastaja zaradi velikih izpustov toplogrednih plinov (ogljikov dioksid, metan, ...). Največ jih izpuščajo ravno v tistih državah (npr. Avstralija, ZDA), ki niso podpisnice Kjotskega sporazuma, ki države podpis-

nice zavezuje, da bodo sčasoma zmanjševale emisije toplogrednih plinov. Pa to ne pomeni, da so v največjih industrijskih državah »brezbrižni« do tega problema. Predvsem v ZDA, pa tudi v Evropi, že nekaj let intenzivno iščejo možnosti ujetja ogljikovega dioksida preden ta uide v zrak in njegovega trajnega skladiščenja v opuščenih rovih rudnikov, naftnih polj, pod oceanom ... Pa se sprašujem, je to res trajna rešitev ali pa se ljudje zopet igramo tvegano igro z naravo?

Zdenka Mazej

Zmaga za vsako ceno? Ne, hvala!

Tjaša Rehar

Je zmaga res edino kar nekaj šteje in velja v športu? Žal je za sponzorje, donatorje, lastnike klubov, velikokrat pa tudi za gledalce to verjetno res. V športu se vrtijo ogromne količine denarje, zato je Coubertenovo olimpijsko načelo »Važno je sodelovati!«, že dolgo časa le še fraza, v katero pa pravzaprav nihče več ne verjame. Pomembna je samo zmaga, že drugouvrščeni naj bi bil prvi med poraženci.

Ko sem to prvič slišala, sem se kar zgrozila. Tovrstna razmišljanja in pisanja namreč športnikom že od mladega vtepejo v glavo, da je nujno za vsako ceno zmagati. Ne glede na posledice. Zaradi tega pravzaprav niti ni tako čudno, da se toliko športnikov zateka po pomoč k nedovoljenim poživilom. Žal pa vidijo zgolj trenutne pozitivne rezultate, ki jih z jemanjem le-teh dosežejo, nihče pa ne razmišlja, kaj bo to pomenilo za njegovo življenje. Ne 'strezni' jih niti umirajo dvajsetletnih fantov na nogometnem igrišču. Mar res verjamejo, da se pač lahko zgodi, da mlademu fantu, ki vsak dan pridno trenira, kar naenkrat odpove srce? Tudi brez nedovoljenih poživil pa mnogi vrhunski športniki dočakajo konec kariere praktično invalidi. Se to potem res še splača?

Trenerji mlajših selekcij bi morali biti največji strokovnjaki na področju športa in bi morali skrbeti najprej za dobrobit športnika samega in šele nato za njegove rezultate. V praksi pa se vse prepogosto dogaja, da se selekcija začneja že pri otrocih, ki obiskujejo nižje razrede osnovne šole. Že takrat se prične ločevanje na dobre in slabe ter celo izločevanje slednjih iz moštva, ker kvarijo rezultate ekipe. Pri otrocih te starosti bi morali skrbeti predvsem za to, da jih čim več pride na igrišče, da se tam zabavajo in si najdejo družbo in prijatelje, ki nemalokrat ostanejo za vse življenje. Pomembno je tudi, da v otrocih vzklje želja po gibanju, ki jo na to gojijo vse življenje. Jasno je, da se ob redni vadbi tudi marsičesa naučijo ter navadijo na red in disciplino. Nič hudega pa ni, če niso žalostni, ker so izgubili tekmo in se veselijo sendvičev, ki jih čakajo po njej. Žal pa pogosto ambicije družbe, kluba in celo staršev

to zameglijo, v ospredje pa prihajajo druge vrednote, ki jih žal otroci zelo hitro povzamejo.

Za majhen kraj, kakršen je Šoštanj, je skoraj neverjetno, da ima dve ekipi v moštvenih športih v samem slovenskem vrhu. To je svojevrsten fenomen, zato ni čudno, da večkrat slišim, da se v šport preveč vlaga. Seveda se tisti, ki so v športu, s tem ne bi strinjali in bi želeli, da bi se vlagalo še več. Pripombe letijo tudi na to, da v članskih ekipah obeh največjih klubov ni domačinov, kar pa seveda povsem ne drži. Iz leta v leto je več doma vzgojenih igralcev, ali so iz Šoštanja, Velenja ali druge okolice pa niti ni tako pomembno.

Izvrstni rezultati članske ekipe v dvorano privabijo številne mlade, ki tako v domačem klubu najdejo svoje idole. Prav v tem pa je največji kapital teh klubov.

Upam, da se trenerji v Šoštanju zavedajo, da je šport samo igra, da je tistih, ki se s športom dejansko preživljajo, zelo malo in da v tem smislu tudi vzgajajo mlade igralce.

Sama še vedno verjamem, da je šport pojem zdravja, če se ga lotiš na pravi način. V občini Šoštanj imamo registriranih 37 športnih društev in torej zagotovo dovolj možnosti, da bi se vsak otrok v katerem izmed njih našel, če bi odrasli gledali na šport neobremenjeni z rezultati in denarjem.

p.s.

Od 9. junija dalje se nam obeta svojevrsna športna disciplina. Na kavču s pivom v roki bo vsak navijal za svoje favorite na nogometnem svetovnem prvenstvu. Tudi to je šport!

Luč iz Šoštanja

Ob praznovanju 50. obletnice TEŠ in ob izidu knjige

Pred petdesetimi leti, 16. maja 1956, so mediji takratne Jugoslavije objavili novico, da so v Šoštanju pognali v obratovanje prvi blok Termoelektrarne Šoštanj. Zdaj, po preteku pol stoletja, prerašča Termoelektrarna Šoštanj v vedno večji gigant, saj je evropsko primerljiva, njen razvoj pa še ni končan.

Ravno na dan 16. maja 2006 so v avli elektrarne to pomembno obletnico proslavili s predstavitvijo knjige 50 let luči za Slovenijo, avtorjev Emila Šterbenka in Mojce Ževart ter z izročitvijo donatorskih sredstev Občini Šoštanj in Bolnišnici Topolšica. Obletnico so zaokrožili s priložnostnim kulturnim programom, ki ga je izvedel Vrtec Šoštanj in Oktet TEŠ.

Foto: Dejan Tonkili

Foto: Dejan Tonkili

Vsekakor je treba ob tem povedati, da je termoelektrarno poleg drugih pomembnih predstavnikov doline in širše tega dne obiskal tudi Jože Zagožen in da se je v avli zbralo veliko število obiskovalcev, ki so si kasneje ogledali del elektrarne in srečanje strnili v prijeten družabni dogodek.

Dr. Rotnik je na njemu lasten prijazen in odprt način spregovoril o delovanju TEŠ v teh petdesetih letih, v katerih je elektrarna proizvedla 126.000 GWh električne energije, ki bi primerljivo zadoščala za 10-letno oskrbo Slovenije. Za takšno proizvodnjo električne energije so porabili 138,6 mega ton velenjskega lignita. V termoelektrarni je zaposlenih 550 ljudi, ki so v lanskem

letu pripomogli k proizvodnji 3.640 GWh električne energije, kar je preko 30 % proizvedene energije v Sloveniji. Dr. Rotnik je dvojno izvajanje navezal z načrti, ki se tičejo tega giganta v bližnji in daljni prihodnosti, ko so na pragu posodobitve in novega razvojnega ciklusa. Vse za varno in ekološko ustrezno oskrbo Slovenije z električno energijo. Donatorska sredstva, ki jih je podaril Občini Šoštanj v višini treh milijonov tolarjev za ureditev spominskega parka pri novi šoli in v enaki višini Bolnišnici Topolšica za nakup CT aparata, je lepa gesta, ki hkrati potrjuje splošno prepričanje v tem okolju, da Termoelektrarna vedno »pomaga«. V imenu obdarovancev sta se zahvalila župan Občine Šoštanj Milan Kopušar in direktor bolnišnice dr. Janez Poles.

Osrednji dogodek srečanja je bila predstavitev knjige avtorjev Emila Šterbenka in Mojce Ževart. O knjigi, njenem nastajanju, vsebini in dogodkih, ki so spremljale rojstvo te publikacije, je spregovoril mag. Šterbenk. Povedal je, da je zasnovo knjigi prispevala Mojca Ževart, sam pa je bil zelo ponosen na zaupani mu projekt, saj je sin tega okolja, sin očeta, ki je tukaj delal vse življenje. Projekta se je lotil najprej z velikim entuziazmom, ki je kasneje prerasel v skrb in odgovornost, saj je tekom nastajanja knjige nalletel na številne dodatne informacije, sodelavce in ostalo, kar je zgradilo to knjigo. V knjigi, ki jo je oblikoval Rok Poles, je zaslediti številne informacije o gradnji elektrarne in njenem življenju, povezanem tudi s Premogovnikom Velenje. Razdeljena je na tri dele: prvi del predstavlja termoelektrarno danes, drugi del je oris zgodovine, zadnji del pa gleda v prihodnost. Svoje izvajanje je zaključil z besedami Vaneta Gošnika, ki je v svojem prispevku zapisal: »Naj torej čestitam TEŠ ob obletnici? Ni govora! Le kdo pri zdravi pameti bi čestital zgradbam, turbinam, generatorjem. Spoštovanje gre ljudem, ki so jih postavili, jih vzdrževali. In spoznali, da z njimi ne smejo ogroziti zdravja in življenja bitij, ki lomastijo po tem, baje krasnem planetu.«

Izid knjige 50 let luči za Slovenijo sta podprla Termoelektrarna Šoštanj in Erico Velenje, za njeno vsebino pa se je brskalo po številnih arhivih in zasebnih zbirkah. Vsekakor bo knjiga ohranjala spomin na neko obdobje in dajala tudi zanamcem vpogled v nastanek, rast in razvoj Termoelektrarne Šoštanj.

Milojka Komprej

Nova vsebina za prazno Klasirnico?

Včetrtek, 11. maja 2006 je Mestna občina Velenje v Centru Nova v Velenju priredila javno tribuno, namenjeno najširši javnosti. Svoje občane in zainteresirano javnost so želeli seznaniti s projektom INDU.PIK – Modeli revitalizacije objektov industrijske kulturne dediščine (krajše INDU.PIK)

Ogled Klasirnice

Istega dne ob 14. uri so povabili predstavnike medijev na ogled Klasirnice in Pesje, kateri je bil

Foto: Marija Lebar

projekt INDU.PIK namenjen. Tisti (redki) predstavniki sedme sile, ki so v objekt želeli vstopiti, so morali obleči zaščitne obleke in si nadeti čelade z lučmi, kajti v Klasirnici vlada pravo vzdušje zapuščenega rudnika. Je temno in na zarjavelem železu strojev in naprav, ki že dolgo ne delajo več, se je nabrala dobršna plast premogovega in drugega prahu. Kdor se je podal postopnicah na vrh, pa je imel v lepem sončnem vremenu, kakršno je bilo tisto popoldne, prekrasen razgled na celotno Šaleško dolino.

Po ogledu Klasirnice je bila ob 16. uri v Centru Nova (bivša Ljubljanska Nama) predstavitev projekta revitalizacije objekta velikosti 11.000 kvadratnih metrov, ki ga je Premogovnik odstopil Mestni občini Velenje »ker ga ni mogel in ni želel uporabljati,« kot je dejal v uvodnem nagovoru župan Srečko Meh.

Kratka predstavitev projekta

INDU.PIK je evropski projekt in je delno financiran iz INTERREG IIIA. Ukvarja se z industrijskimi objekti in njihovimi potenciali po prenehanju proizvodnje. Gre torej za opuščene industrijske objekte in njihovo kulturno-zgodovinsko dediščino, kako jih ohraniti in njihovo vrednost oplemenititi ter jim dodati tržno vrednost.

Mestna občina Velenje je s projektom začela v januarju 2005, ko so izbrali nacionalno ekipo strokovnjakov. Z njihovo pomočjo so oblikovali štiri možne modele ponovnega oživljanja Klasirnice, ki več ali manj temeljijo na kulturno umetniških vsebinah. Pri tem so zasledovali kar nekaj ciljev in sicer navajajo:

- Splošni cilji:
- Dvig evropske kulturne in turistične identitete lokalnih skupnosti, kjer ti objekti so,
- izboljšanje dialoga med različnimi socialnimi skupinami in
- kvalitetno čezmejno sodelovanje.

Navajajo tudi specifične cilje, med njimi so predvsem povečana mobilnost, izobraževanje in čezmejno sodelovanje strokovnjakov in umetnikov na evropski ravni in s tem ustvarjanje prijaznejšega sosedskega ozračja. Hkrati pa ohranitev in varovanje industrijske kulturne dediščine z revitalizacijo stavb.

Štiri različice

Klasirna Pesje je bila zgrajena 1986. leta, poskusno je pričela delati marca 1987. Od konca leta 2004 sama stavba klasirnice ne opravlja več svoje funkcije.

Kot je povedal Srečko Meh, bi bila edina druga možnost (razen revitalizacije), da se stavba poruši in Šaleška dolina izgubi še enega od objektov kulturne dediščine.

Posamezni slovenski strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi projekta, so pri tem upoštevali izkušnje drugih evropskih držav, te so v ohranjanju in oživljanju industrijske dediščine veliko pred nami. Upoštevali pa so tudi nekatere slovenske izkušnje kot je na primer projekt Stara elektrarna v Ljubljani.

- Prvi predstavljeni model se imenuje Kulturni stolp, to je interdisciplinarni multikulturni center z raznoliko kulturno, izobraževalno in raziskovalno dejavnostjo.
- Drugi model nosi naziv Ars energetika. To je tematski center, ki se skozi različne kulturne, umetniške, znanstvene in druge dejavnosti osredotoča na temo energije v najširšem pomenu.
- Tretji model je Center za oblikovanje, ta center bi bil osredotočen predvsem na oblikovanje, to je design (dizajn)
- Četrti predlog je Produkcijska platforma. Ta bi bila v osnovi namenjena najširšemu krogu organizacij, skupin in posameznikov. Delovanje je projektno. Tukaj bi dobile prostor tudi razne generalke in predpremiere.

V vseh štirih modelih pa je najvišje nadstropje predvideno za restavracijo, nadstropje pod tem pa za hotel, torej nastanitvene možnosti za uporabnike objekta, pa tudi zunanje goste. V vseh predlogih so zagotovljene tudi servisne dejavnosti, ki bi zagotavljale nemoteno delovanje in dobro počutje gostov.

Na tribuni so prikazali tudi vplivno območje posameznih modelov, ki sega preko cele srednje Evrope.

Kot je dejal Simon Kardum z Ministrstva za kulturo, je projekt popolnoma uresničljiv, saj je možno zanj pridobiti kar okoli 75 % bruseljskega denarja. Prednost je znano lastništvo objekta in

umeščenost v prostoru – v bližini bodočega rekreacijskega centra Jezero (Velandija). Računajo, da bo projekt, ki naj bi bil zaključen letos jeseni, Polno pa naj bi zaživel do leta 2010, prinesel tudi okoli šestdeset novih delovnih mest.

Mnenja udeležencev tribune

Tribune se je udeležilo precej ljudi, predvsem iz velenjskega gospodarstva, pa tudi kulture. Vsi so se strinjali, da je revitalizacija Klasirnice Pesje dober projekt, ki bo v Velenje in v Šaleško dolino pripeljal strokovnjake različnih področij iz vse Evrope in celo sveta, umetnike, pa tudi turiste. Tudi zanje bo namreč tak objekt zanimiv za ogled, saj bodo tukaj postavljene med drugim tudi različne razstave. Kot je dejala direktorica GZS Območne zbornice Velenje Alenka Avberšek, je v populaciji današnjih turistov 40 % čistih »kulturnih« turistov, vsaj 80 % pa takih, ki želijo ali zahtevajo kulturo v turistični ponudbi. Besedo je povzela znana gledališka igralka Jerca Mrzel. Dejala je, da v današnji dobi mobilnosti Velenje od Ljubljane pač ni toliko oddaljeno, da ne bi tamkajšnji umetniki izkoristili možnosti, ki bi jim jih ponujal tak prostor, ker je v Ljubljani izredno težko dobiti prostor za gledališke vaje, plesne performanse, slikarske ateljeje in delavnice ter podobno. Zlasti težko do prostora za svoje delovanje pridejo mladi, še neuveljavljeni umetniki, ki pa imajo čestokrat nove ideje in povsem svojstven pogled na umetnost.

Kot je omenil nekdo drug izmed razpravljavcev, nudi izredne možnosti tudi železnica, ki pripelje v samo stavbo in bi bilo smiselno uvesti muzejski vlak. Skratka, velika večina udeležencev tribune je bila mnenja, da bo revitalizacija Klasirnice Pesje pozitivno vplivala na kulturno, družbeno in gospodarsko življenje doline.

Marija Lebar

Čistijo za sabo

Vobčini Šmartno ob Paki so pred časom zgradili centralno čistilno napravo za čiščenje odpadnih voda. Nekateri zaselki pa so toliko oddaljeni, da priključek na to napravo ni mogoč ali pa zaradi racionalnosti ni smisel. Zato so se odločili narediti manjše čistilne enote za posamezna naselja.

V petek, 12. maja so tako predali namenu prvo Malo biološko čistilno napravo (MBCN) v zaselku Slatina. Kot je v uvodu povedal Emil Šterbenk z ERICA, sicer pa krajan Slatine, sodobni trendi zahtevajo, da se vode čistijo čim bližje vira onesnaževanja. V tem primeru so prehiteli celo zakonodajo, ki bo v skladu z evropskimi predpisi take čistilne enote gotovo predpisala povsod, kjer ne bo mogoče narediti povezav do centralnih čistilnih naprav.

»Čeprav se čistilna naprava imenuje »mala«, je za nas velikega pomena iz več razlogov. Za Slatino smo se odločili, ker je oddaljena od centralne čistilne naprave, pa tudi prebivalci so se s tem strinjali. Kraj je dovolj velik, koncentracija hiš je ravno prava, poleg tega pa nam bo služila kot pilotski projekt, saj nam bo dala številne koristne podatke o delovanju in zmogljivostih možnih

nadaljnjih podobnih naprav. V tem obdobju smo veliko vložili v obnovo osnovne šole, a smo skupaj s Komunalnim podjetjem Velenje vendarle pristopili tudi k izgradnji čistine naprave, saj se zavedamo njene pomembnosti in pozitivnega vpliva na okolje. Od zamisli in idejnih projektov do realizacije je poteklo le malo časa.« Tako je dejal šmarški župan Alojz Podgoršek številnim krajanom in gostom – med njimi je bil tudi šoštanjski župan Milan Kopušar – ki so se zbrali na dogodku.

Podrobneje je lastnosti in delovanje naprave opisal predstavnik podjetja Sezam iz Celja. Naprava je triprekatna, v njej delujejo bakterijske združbe, torej ne bo neprijetnega vonja. V mehanskem delu se voda očisti do 30 odstotkov, nato pada v biološki del, kjer se očisti do te mere, da je na izpustu ta odstotek okoli 93 %.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Ima CE certifikat in je njena trenutna kapaciteta čiščenje odpadka za 45 ljudi, ki na dan porabijo od 150 do 200 l vode. Brez večjih zapletov jo je po potrebi možno nadgraditi, da zadošča čiščenju odpadnih voda za 60 ljudi. Sama konstrukcija je vkopana v zemljo, tako da je videti le majhen del in na pogled ne moti pokrajine.

Po govoricah je bil na vrsti krajši kulturni program, ki ga je izvedel Moški pevski zbor Franc Klančnik iz Šmartnega ob Paki. Pevci letos obeležujejo že 48. leto svojega delovanja. S simboličnim rezanjem traku so novo pridobitev predali njenemu namenu, čeprav je ta, resnici na ljubo, pričela poskusno delovati že nekaj dni pred tem. Sledilo je še družabno srečanje.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Občinski prostorski akti

Mnogi, ki želijo na določenem področju nekaj zgraditi, dograditi, spremeniti ..., a to po veljavnih aktih ni mogoče in je za to potrebna sprememba prostorskega akta, pričakujejo, da se bo to zgodilo 'z danes na jutri'. Treba pa je poudariti, da so postopki, ki jih predvideva Zakon o urejanju prostora za spremembo prostorskih aktov, zelo podrobni in tudi dolgotrajni. Praktično pred vsakim nadaljnjim korakom mora preteči določen rok. Za lažjo predstavbo je v nadaljevanju opisan postopek sprejema ali spremembe prostorskega akta.

Običajno se začne prostorski akt sprejemati na podlagi pobude zainteresiranega zasebnega investitorja, lahko pa tudi zaradi splošnega občinskega interesa. Pobuda se preuči, nato pa pristojna občinska služba pripravi program priprave prostorskega akta. Program priprave mora vsebovati zlasti razloge za njegovo pripravo, pravno podlago, namen prihodnje prostorske ureditve ter navedbo in način sodelovanja nosilcev urejanja prostora.

Preden se program priprave sprejme, je potrebno sklicati prostorsko konferenco, kjer se vsi zainteresirani subjekti seznajajo s predlogom programa priprave. Na podlagi priporočil prostorske konference se program priprave dopolni, nato ga sprejme župan in objavi v Uradnem listu Občine Šoštanj.

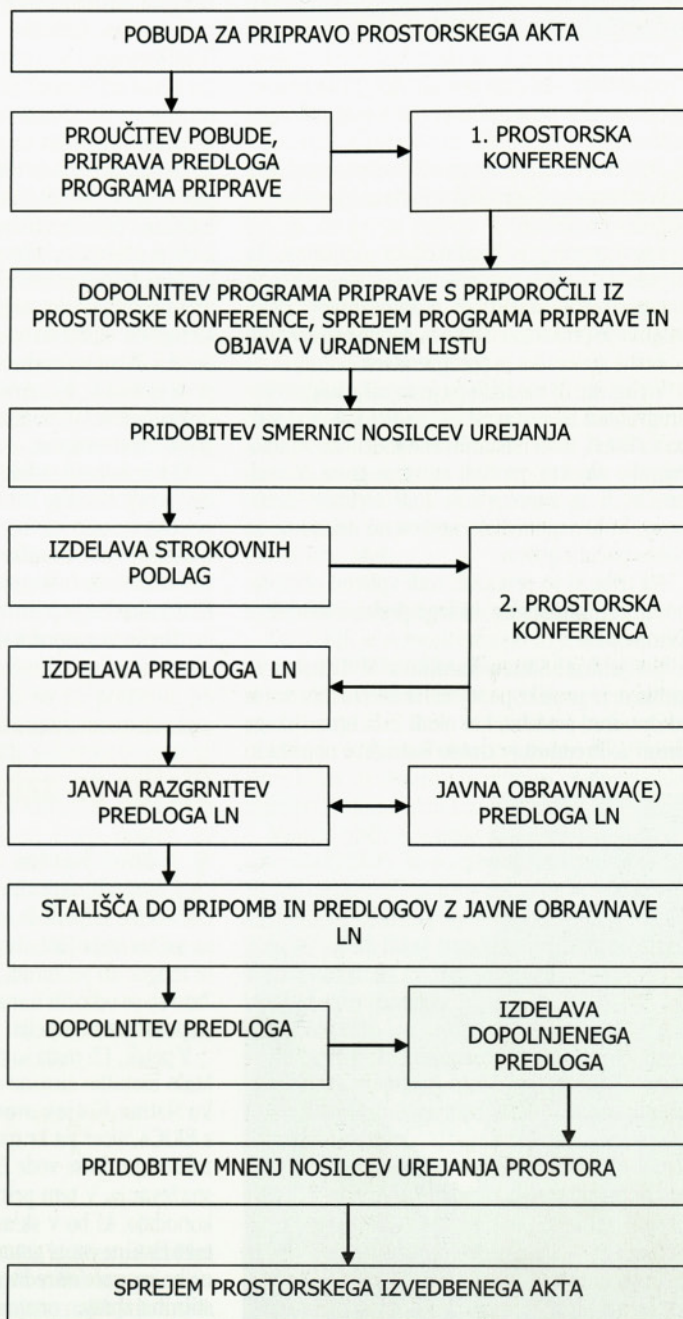
Občina Šoštanj kot pripravljavec prostorskega akta nadalje pozove vse soglasodajalce, navedene v programu priprave, da v določenem roku dajo smernice za načrtovanje prostorske ureditve. Po pridobitvi smernic je potrebno izdelati strokovne podlage, nato se skliče druga prostorska konferenca, na kateri se predstavijo variantne rešitve načrtovane prostorske ureditve. Najhitreje 14 dni po drugi prostorski konferenci se predlog prostorskega akta javno razgrne. Javna razgrnitev mora trajati vsaj 30 dni, v tem času pa se pripravi še javna obravnava predloga prostorskega akta. Na podlagi pridobljenih stališč na javni obravnavi se izdelata dopolnjen predlog akta, pred končnim sprejemom pa je potrebno pridobiti še mnenja nosilcev urejanja prostora.

Za pripravo vseh dokumentov in ob upoštevanju vseh zakonsko predpisanih rokov je tako za spremembo oziroma sprejem prostorskega akta potrebnih minimalno šest mesecev, če se vsi dokumenti pripravijo izjemno hitro.

Poleg opisanega obstaja še skrajšani postopek, ki se lahko uporablja, kadar gre za manjše spremembe, ki ne ovirajo dejavnosti osnovne namenske rabe iz 64. člena tega zakona ter ne ogrožajo naravnih vrednot, zavarovanih območij, kulturne dediščine in podobno. Kadar se lahko uporabi skrajšan postopek, se ne sklicujejo prostorske konference, čas pridobivanja mnenj, soglasij in javne razgrnitve pa se skrajša iz 30 na 15 dni.

Poudariti pa je treba, da je desno na grobo opisan trenutno veljavni postopek sprejemanja prostorskih aktov, v pripravi je namreč sprememba zakonodaje s tega področja, za katero upamo, da bo poenostavila in skrajšala postopke.

Do julija 2007 morajo občine tudi pripraviti tako imenovano strategijo prostorskega razvoja občine, ki bo določala izhodišča in temeljne cilje ter usmeritve prostorskega razvoja občine, zasnovo razmestitve in razvoja dejavnosti v prostoru, zasnovo poselitvenega sistema in sistema krajine ter razvoja lokalnih sistemov infrastrukture, zasnovo razvoja in urejanje naselij ter zasnovo razvoja in urejanje krajinskih območij. Strategija bo strateški akt občine, s katerim občina na konceptualnem nivoju določa bodoči

prostorski razvoj občine. Občina je torej v fazi priprave te strategije. Na to temo je bila v marcu med drugim organizirana tudi dobro obiskana delavnica, na kateri ste tudi občani dali svoje predloge glede prostorske ureditve Občine Šoštanj.

Tjaša Rehar
svetovalec za odnose z javnostmi

Likovni svet otrok

Daleč nazaj segajo korenine Likovnega sveta otrok, saj je letošnja razstava, ki so jo prvič priredili v novih prostorih Osnovne šole Šoštanj, že osemindeseta po vrsti.

Od začetne ideje, ki so jo zasnovali na takratni Osnovni šoli Karla Destovnika Kajuha, do danes mladi ustvarjalci osnovnih šol pridno pošiljajo svoje izdelke na natečaj in jih cedijo najprej skozi sito mentorjev, nato pa še žirije, ki vsako leto odbere določeno število izdelkov za razstavo. Tisto, kar nato krasi stene šole, je res najboljše, najbolj izvržno, najbolj ...

Foto: Dejan Tonkili

Ali kot je ob odprtju razstave, ki je bila v soboto, 13. 5., v Osnovni šoli Šoštanj, rekel predsednik komisije doc. dr. Matjaž Duh: Izbrana in razstavljena likovna dela odlikavajo polnost in pristnost otroškega likovnega izraza ter obvladovanje izbrane likovne tehnike.

In naj kar na začetku povemo tudi to, da je bila letos nagrajena tudi šoštanjška šola oziroma otroci, ki so ustvarjali pod mentorstvom Mije Žagar.

Na natečaj je namreč prispelo kar 3540 del iz

74 vrtcev in šol. Za razstavo je strokovna komisija izbrala 350 likovnih del. Razstavljena dela ocenjujejo kot kvalitetna, saj so se mladi likovni ustvarjalci izkazali in ustvarili takšna dela, ki predstavljajo zanimive likovne rešitve na postavljeno temo občutkov, izraženih v likovnem jeziku. Člani komisije so bili poleg dr. Duha še doc. dr. Tomaž Vrlič in Sabina Golež. Ob razstavi je bil tudi letos izdan katalog, v katerem je poleg 47 reprodukcij tudi seznam nagrajenih in pohvaljenih šol ter spremna beseda. Reprodukcijske na naslovnici so delo Neže Jurko iz II. osnovne šole Celje, na zadnji strani kataloga pa sledimo Jablani avtorja Uroša Hladnika iz OŠ Col. Nagrajene šole: OŠ Ivana Kavčiča iz Izlake, likovna pedagoginja Ljudmila Artnak, OŠ Šoštanj, likovna pedagoginja Mija Žagar, OŠ dr. Ljudevita Pivka iz Ptuja, likovna pedagoginja Alenka Kosem, OŠ Slivnica pri Celju, likovna pedagoginja Marjana Artiček, in II. OŠ Celje, likovna pedagoginja Marija Cenc. Pohvale prejmejo OŠ Neznanih talcev Dravograd, likovna pedagoginja Nada Medved, OŠ Aleš Bebler - Primož, Hrvatini in OŠ Istrskega odreda Gradišče, likovni pedagog Vasja Nanut, OŠ Dutovlje, likovna pedagoginja Vlasta Markočič, OŠ Veržej, likovni pedagog Marijan Šadl in OŠ Draga Kobala Maribor, učiteljice razredne stopnje.

Nagrado šoštanjški šoli sta prislužili osmošolki Patricija Sušec in Lucija Sovič. Hkrati pa je objavljen razpis za leto 2007 na temo: S črto in barvo o kulturni dediščini.

Na prireditvi je spregovorila tudi ravnateljica šole Majda Završnik Puc, ki je ob koncu govora dejala: Želim vam, da sanjate svoje sanje, negujete svoje vizije in jih uresničujete! Župan Občine Šoštanj Milan Kopušar pa je povedal, da je vesel, da nova šola dobiva pravo podobo in vsebino.

Program so dopolnili s pesmijo in plesom, vendar je bila naša radovednost resnično potešena šele ob ogledu razstavljenih del, ki si res zaslužijo vse pohvale. Strokovne in laične.

Milojka Komprej

Javne predstavitve

Ljudska univerza Velenje je v sodelovanju z Osnovno šolo Šoštanj v petek, 24., in soboto, 25. marca, pripravila za 14 udeležencev dnevno računalniško delavnico Powerpoint.

Foto: Marija Lebar

Sredstva za to je zagotovila Ljudska univerza Velenje. Računalniški strokovnjak Tomaž Krofel pa je v intenzivnem izobraževanju predstavil program za pripravo javnih predstavitev, predavanj in uporabo računalniške tehnike za nazorna predavanja. Zanimiva je bila tudi sestavalušateljev: iz podjetja BSH Nazarje, Občine Šoštanj ter Osnovne šole Šoštanj. Pri Ljudski univerzi Velenje načrtujejo izvedbo takšnih in drugih programov računalništva v sodelovanju s šoštanjško šolo tudi v prihodnje.

Jože Miklavc

Foto: Marija Lebar

Vabilo

**na prireditve ob Svetovnem dnevu okolja
5. rožnika / junija 2006 ob 18.00 uri
v Kulturnem domu Šoštanj**

V okviru projekta »Zavzemi se za Smrekovec«, katerega nosilec je NZ Smrekovec in poteka v sodelovanju z osnovnimi šolami Šoštanj, Ljubno in Črna na Koroškem, Vas vabimo na predstavitev našega dela. Na prireditvi bodo z zanimivimi točkami nastopile vse tri sodelujoče osnovne šole, kulturni program bodo popestrili učenci Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega Velenje. Ob priložnosti dogodka bomo predstavili glavne rezultate projekta. Premierno bomo prikazali dokumentarni film Zavzemi se za Smrekovec, ki skozi oči in razmišljanje učencev prikazuje naravo Smrekovskega pogorja, njene posebnosti in perspektive za prihodnost. Izšle bodo tudi razglednice z motivi učencev, v avli kulturnega doma bo razstava del učencev, ki so v projektu sodelovali. Pripravo filma in razglednic sta omogočili dotaciji Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske in Ministrstva RS za šolstvo in šport.

Kontaktna oseba za prireditve je Martina Pečnik, sekretarka NZ Smrekovec, telefon 03 897 13 02.

VLJUDNO VABLJENI

Na obisku pri Slovencih v Južni Ameriki

DRAGO KOREN

poslanec Nove Slovenije - Krščanske ljudske stranke

V prejšnji številki Lista sem pisal o obisku v Braziliji, sedaj nadaljujem s poročanjem o obisku v Argentini.

Republika Argentina je država v Južni Ameriki med Andi in južnim Atlantikom. Na vzhodu meji na Urugvaj in Brazilijo, na severu na Paragvaj in Bolivijo ter na zahodu na Čile. Uradni jezik je španščina. Argentina je dobila svoje ime po latinski besedi argentum, ki pomeni srebro, plemenito kovino, ki je bila povod za evropsko kolonizacijo. Argentina je razdeljena na 23 provinc, glavno in hkrati največje mesto Buenos Aires pa ima status federalnega ozemlja. Argentina je po površini osma država na svetu in meri 2.767.000 km² ter šteje skoraj 38 milijonov prebivalcev. V Argentini živi najštevilčnejša slovenska skupnost v Latinski Ameriki, ki šteje okoli 30.000 članov.

V sredo, 15. 3., smo iz Sao Paula v Braziliji pripravljeni v Buenos Aires. Prvo srečanje v Argentini smo imeli s predstavniki Slovenskega podpornega društva Triglav ter Slovenskega podpornega prekmurskega društva Bernal. Člani društva so povedali, da so pripadniki tretje generacije in ne govorijo več slovensko, vendar se čutijo Slovence. Društvo ima opremljene društvene prostore, ki jih sedaj obnavljajo, vključno s športnimi objekti. Prostori so zelo veliki in terjajo ogromna sredstva za vzdrževanje. S športno dejavnostjo v svoje delovanje uspešno vključujejo tudi mlajše generacije. Kljub temu da se v društvu vključuje tudi veliko Argentinec, je zaradi krize močno upadlo število članov. Kot teža-vo so poleg težkega vzdrževanja objektov navedli tudi oteženo pridobivanje slovenskega državljanstva.

V četrtek smo najprej obiskali Veleposlaništvo Republike Slovenije, kjer sta nas sprejela odpravnica poslov Jana Strgar in konzul Igor Šef. Nato smo imeli voden

obisk kongresne palače Republike Argentine. Sledil je sestanek s predsednikom Komisije argentinskega parlamenta za mednarodne odnose Jorgom Martinom Argüellom, ki je pozdravil krepitev parlamentarne diplomacije, ki ji spodnji dom argentinskega kongresa ponovno daje večjo vlogo po lanskoletnih oktobrskih volitvah in ki je v primerjavi z vladno lahko neposrednejša. Pozdravil je obisk delegacije, ki bo prispevala h krepitvi stikov. Zvečer smo se sestali še z dr. Andrejem Finkom, ki je predstavil težave s pridobivanjem slovenskega državljanstva na osnovi izkušenj, ki jih ima kot odvetnik Slovencev v Argentini. S pridobivanjem slovenskega državljanstva po rodu nimajo težav, problem predstavlja pridobitev z izredno naturalizacijo, ki jo omogoča 13. člen Zakona o državljanstvu Republike Slovenije.

V petek dopoldan smo imeli čas za ogled Buenos Airesa, popoldan pa smo obiskali filozofske fakultete, kjer smo se srečali z lektorico slovenskega jezika prof. Mojco Jesenovec. Seznani nas je s poučevanjem slovenskega jezika, ki se ga udeležuje vedno več predvsem potomcev tistih Slovencev, ki so se v Argentino priselili pred drugo svetovno vojno in se slovenščine ne učijo v okviru slovenskih šol v Buenos Airesu. Zvečer smo se srečali z medorganizacijskim svetom Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši. Predstavniki medorganizacijskega sveta so pozdravili sprejem Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja, poudarili potrebo po Ministru brez listnice za Slovence v zamejstvu in po svetu in pomen predstavnika za Slovence po svetu v slovenskem parlamentu ter omenili izboljšanje odnosov z Uradom Vlade Republike Slovenije. V nadaljevanju so izpostavili problem pridobivanja državljanstva v zadnjem obdobju, prevelike takse za pridobitev državljanstva glede na slab ekonomski položaj tamkaj živčih Slovencev ter prezahtevno dokumentacijo, ki je potrebna za vložitev vloge. Zanimalo jih je tudi, kdaj lahko pričakujejo uradno povabilo za vrnitev v Republiko Slovenijo.

Zelo natrpan program smo imeli v soboto. Najprej smo si ogledali prostore zavetišča Rožmanov dom, ki je zatočišče tistih rojakov, ki so v starosti ostali osamel ali ubožani. Nudi jim streho, hrano in tudi potrebno družbo, da v prijetnem okolju človeškemu dostojanstvu primerno prežive zadnji

del svojega življenja. Nenehno se srečujejo s težavami financiranja in potrebami po dodatnih prostorih. Sledil je obisk slovenske šole France Balantič v San Justu. Na velikem pokritem dvorišču so nas pričakali učenci, ki so pripravili prirčen kulturni program. V okviru šole delujeta slovenski vrtec in sobotna slovenska šola, ki je organizirana v vseh razredih. Šola obiskuje veliko število otrok, večina odlično govori slovensko. Dejavnost sta tudi pevski zbor in gledališka skupina. Dejavnosti se posebej ne financirajo, ampak jih predstavniki skupnosti izvajajo prostovoljno. Nato smo odšli v radijski studio, kjer smo v živo sodelovali v enourni slovenski oddaji Okence v Slovenijo. Zvečer smo obiskali Društvo Slovenska Pristava. Takole nas je nagovoril predsednik Edvard Kenda: »Spoštovani! Leta 1951 se je kupilo in blagoslovilo to zemljišče, da bi služilo kot izletniška točka za sobotne in nedeljske popoldneve. Zavest skupnosti se je s tem povečala, zato

se je leta 1966 ustanovilo Društvo Slovenska Pristava. Tako se je začelo z gradnjo različnih prostorov. Ker je bila med tem pozidana Slovenska hiša v središču mesta, je pristava postala krajevni dom. Od takrat deluje kot organiziran dom z zastavljenimi načrti. Služi namenom kulturnega, verskega in sploh vsega slovenskega življenja, ki je v skladu z našimi osnovnimi ideali: ohranjanje slovenskih vrednot in navad. Na Pristavi imamo slovenske maše, slovensko šolo, mladinske organizacije, skupino mladcev in mladenk, folklorno skupino, otroški zbor Zarja mladosti in dekliski zbor Milina, poleg tega še Zvezo žena in mater. Zahvala in poklon vsem našim dušnim pastirjem, učiteljem in sodelavcem, ki se nesebično trudijo in žrtvujejo svoj čas za razvoj slovenske zavesti. Vrednote, kot so jezik ljubezen in spoštovanje do Boga in domovine, bodo vedno kipele v nas, ker smo Slovenci na argentinskih tleh. Kot sin begunskih staršev čutim, kakor je nekoč napisal Ivan Korošec:

Slovenija, v tujem svetu z mano živiš, tvoja podoba je meni oltar, tvoje ime je molitev, zahvale življenja za veliki dar ...

Veseli smo vašega obiska in upamo, da boste s seboj odnesli najlepše vtise in spomine, da bomo lahko še naprej s skupnimi močmi delovali za slovensko rast v Argentini.

Nedeljo smo pričeli s sveto mašo v San Martinu, ki jo je daroval dr. Jure Rode. Potem smo imeli srečanje in zajtrk v Slovenskem domu v San Martinu. Tu deluje mešani pevski zbor, ki nam je pripravil zelo lep kulturni program. Priznati moram, da je njihovo petje res na visokem nivoju. Prepričan sem, da bi marsikatero naše kulturno društvo želelo imeti tako kvaliteten zbor. Po res prijetnem srečanju smo se odpeljali do Slovenskega doma v Carapachayu. Tudi tu smo se srečali s številno slovensko skupnostjo. Naše rojake je zanimalo, kakšno je sedaj življenje v Sloveniji po 15 letih samostojnosti. Člani društva so nam postavljali aktualna vprašanja v zvezi s slovenskim državljanstvom in novostmi na področju slovenske zakonodaje, ki se nanaša tudi na Slovence v Argentini. Ugotovili smo tudi to, da pri njih nimajo težav z nizko rodnostjo. Kljub slabšemu ekonomskemu položaju imajo njihove družine več otrok (5, 6). Pri njih ima družina tisto pravo veljavo, ki si jo iskreno želim tudi za družine v Sloveniji.

Priprave

Foto: Arhiv

Na zadnji konferenci so se takole postavili trije člani SDS. Od leve proti desni prvi predsednik OO SDS Šoštanj Vojko Krneža, drugi Darko Menih - županski kandidat in tretji Rudi Veršnik, poslanec v Državnem zboru. Glede na to, da prihaja čas volitev, so se vsi strinjali, da bo potrebno čim prej zavihati rokave ...

J.K.

KS Topolšica slavi

Svoboda je neprecenljiva vrednota, ki ni primerljiva z nobeno drugo vrednoto. Vendar se je, kot tudi ostale, zavedamo šele v njeni odsotnosti.

Zato se je zgodila tudi revolucija, narodnoosvobodilni boj, zato tudi še zdaj po 61 letih praznujemo zmago nad fašizmom, vrnitev v svobodo. V Topolšici je vsako leto spominska slovesnost 9. maja, to je datum podpisa kapitulacije. Vsi vemo, da je na ta dan general von Loehr na tem mestu podpisal kapitulacijo nemških enot za jugovzhodno Evropo. Hkrati je to tudi praznik krajevne skupnosti. Prejšnja leta je bilo dogajanje postavljeno v parku, pred spominsko sobo, kjer so dokumentirani dogodki. V zadnjem času pa je pod šotorom, v katerem se je tudi letos zbralo ogromno ljudi. Pester kulturni program so poleg kulturnikov gradili slavnostni govorniki: župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, ki je dejal, da resnica nikoli ne zamre.

Foto: Dejan Tonkili

Predsednik OZ ZB Velenje in poslanec Bojan Kontič, ki je svoja pričakovanja od te oblasti izrazil s stavkom: »Pričakujem, da se resnica prikaže na resničen način.« Hkrati je dejal, da so se borci že mnogokrat opravičili za povelje nepravilnosti, niso pa še doživeli, da bi prešli opravičilo od tistih, ki so se borili proti partizanom. Karel Erjavec je bil še posebej kritičen. Izrazil je veselje,

Foto: Dejan Tonkili

da se je slovesnosti udeležil tudi general Ivan Dolničar, ter poudaril, da današnji svet ni nič bolj prizanesljiv oziroma prijazen, kot je bil nekoč. Omenil je tudi vlogo Slovenije v Evropski uniji, saj je ena najuspešnejših držav unije. Hkrati je poudaril, da Slovenija sicer potrebuje reforme, ne pa eksperimentov. Slovesnosti sta se udeležila tudi Ana Roza Hribar in Ivan Jelen in številni drugi, ki poudarjajo, da se zgodovina ne sme spremeniti. Predsednik Krajevne skupnosti Topolšica Viki Drev je v spremstvu članov položil venec v spomin na preminule vojake.

Kulturni program so prepletali glasovi Moškega pevskega zbora Ravne, plesni koraki topolških mažoret, pesmi izvirnega Matjaža Ograjenška ter zvoki Pihalnega orkestra Zarja in harmonikarjev Roberta

Goličnika. Dopolnjevale so ga recitacije Kajuhovih pesmi. Prireditev ob spomenu na podpis kapitulacije in prazniku krajevne skupnosti so zaokrožili z velikim kresom, ki je gorel in žarel še dolgo v noč, ko so krajani in drugi praznovali.

Milojka Komprej

»Pustimo zgodovino zgodovinarjem!«

Združenje veteranov vojne za Slovenijo, Združenje borcev in udeležencev NOB in Občina Šmartno ob Paki so v petek, 12. maja zvečer, priredili veliko praznovanje s kresom na igrišču v Velikem vrhu. S tem so obeležili Dan Evrope in obletnico osvoboditve izpod okupatorjevega terorja.

Kot je dejal v svojem nagovoru župan občine Šmartno ob Paki Alojz Podgoršek, je vsej Evropi popolnoma jasno, kdo je bil okupator in kdo je bil na strani koalicije in se je okupaciji uprl. Ne glede na vse poveljne krivice, ki so se dogajale, ni mogoče izničiti velikih dejanj naše osvobodilne vojske. »Pustimo že enkrat zgodovino zgodovinarjem. Mi pa se v dobro mladih generacij, ki prihajajo, odpovemo revizionističnim težnjam in razglabljanjem, kdo je takrat imel prav. Ozmimo se raje v bodočnost! Tudi nocojšnji večer je priložnost za složnost in druženje,« je dejal Podgoršek. Ob tem je povedal, da so že v letu 2005 na prav takšnem praznovanju sklenili, da bodo prireditev vsako leto organizirali v drugi vaški skupnosti.

Program je sicer uradno odprl in ga vodil predsednik združenja veteranov vojne za Slovenijo iz Šmartnega Franc Kacičnik. Ta je dejal, da vse člane njihovega združenja zelo moti, da se poskuša izničiti tudi njihove dosežke, saj »so spet izlekli iz predala afero »Holmec«, ki je čisti konstrukt. In ker so dejstva jasna, pač ni potrebe v vse to vleči še sosednjih držav,« je poudaril. Dejaj, da je bila vojna res samo desetdnevna a zato nič manj pomembna. Časa trajanja v naprej seveda ni bilo mogoče predvideti in je sedaj iz petnajstletne oddaljenosti pač lahko omalovaževati doseženo.

Zbranim je spregovoril tudi predsednik Združenja borcev in udeležencev NOB, krajevni odbor Šmartno ob Paki Zdravko Stakne. Poudaril je, da je Šmartno med NOB imelo v slovenskem prostoru glede na število največ izgub, saj je bilo žrtev kar 11 odstotkov vseh prebivalcev. Ob tem je omenil še aktivnosti za vzdrževanje obeležij iz »krutega časa izpred 60 let«, kot je dejal, ki jih ima odbor na skrbi kar dvajset.

Med govori je potekal kulturni program s harmonikarjem in recitatorko, zapel pa je tudi moški pevski

zbor Franc Klančnik iz Šmartnega. Nato pa so govorniki z baklami skupaj prižgali kres. Sledilo je prijetno druženje ob glasbi pod jasnim nebom, ki ga je osvetljevala polna luna. Organizatorji pa so poskrbeli tudi za golaž za vse udeležence srečanja.

Marija Lebar

Praznik dela - praznik pohodov

So praznovanja in so praznovanja. In prvi maj, praznik dela, ostaja praznik in prav je tako. Četudi se je vloga delavskega razreda razvrednotila in je rdeč nagelj na prsih le še spomin na nekdanji ponos žuljavih rok, ljudje praznika vseeno ne damo.

Foto: Amadeja Komprej

Mogoče k temu pripomore tudi prebujajoča se narava, a dejstvo je, da se prvega maja tradicionalno zbiramo na pohodih in tako množično samega po sebi ustvarjamo dogodek.

Na Pristavi, prijetno urejenem kraju nad Ravnami in Gaberkami, so pred leti začeli z organizacijo prvomajске prireditve, ki se je držijo vsako leto. Prvo leto se je prireditve udeležila peščica ljudi in jih je bilo potrebno posebej povabiti še na grad Forhtenek in v zapuščeni rudniški rov. Iz leta v leto več pohodnikov pa natančno ve, da jih na prostoru pod gradom čaka tudi zastojni golaž, glasba in tudi par besed, ki pospremitijo pohodnike v praznični dan.

Tudi letos je bilo tako, kljub vremenskim muham v preteklih dneh. Šotori so nudili zavetje pred soncem namesto pred dežjem, igral je prijeten domači ansambel, kulturni program je bil nekoliko okrnjen, zato pa je prišla šaleška konjenica, ki je bila prav prijazno sprejeta. Zbrane je nagovoril predsednik Turističnega društva Pristava Drago Kotnik in k besedi pozval še ostale govornike, tudi župana Občine Šoštanj Milana Kopušarja, ki se srečanja vsako leto redno udeležuje, ter predsednika krajevnih skupnosti Ravne in Gaberke, Erno Obšteter in Pavla Župevca.

Župan je svojo besedo navezal tako na simbol delavskega praznika kot dneva solidarnosti z vsemi delovnimi ljudmi sveta, kakor tudi na obletnico vstopa v Evropsko unijo. Vsem govornikom pa je bilo skupno, da so bili predvsem kratki, saj se je prazničnost ustvarjala sama po sebi med množico udeležencev. Ker pohod na Pristavo oziroma Forhtenek ni edini te vrste, ni bilo pravzaprav nobeno presenečenje, da so tja prihajali pohodniki tudi iz Graške Gore in Gore Oljke, ki sta v neposredni bližini in ravno tako priljubljeni točki prvomajskih praznovanj.

Foto: Marija Lebar

MK

Sadili so balkonske rože

Ljudska univerza Velenje, Občina Šoštanj in PUP d.d. Velenje, so v maju izvedli domiselno delavnico »Posadimo balkonsko cvetje«. Ob strokovnih nasvetih mojstra hortikulture in vrtnarstva Simona Ogrizka, ki je povedal vse, kar potrebuje ljubitelj cvetja in urejenega doma, so udeleženske izvedle veliko novega, predvsem o trendih na tem področju. Za zaključek teoretičnih predavanj, so si udeleženske ogledale rastlinjak ter prikaz zasaditve cvetličnih loncev.

Foto: Jože Miklavc

Štiri urno delavnico je obiskalo malo Šoštanjčanov, zato se bodo organizatorji prihodnjo sezono še boljše organizirali, da bi zanimivo, koristno in prijetno druženje postala vsakoletna praksa.

Jože Miklavc

Imeli smo se lepo

V petek, 19. maja 2006, smo se osnovnošolski raziskovalci Savinjsko-Saleške regije odpravili na dolgo in težko pričakovani nagradni izlet.

Že zgodaj zjutraj smo se z dvema avtobusoma odpeljali proti Celovcu oz. Minimundusu v Avstrijo. Pot je bila dolga, zanima in pa zelo zabavna. Okoli 9. ure smo prispeli na naš cilj. Tu nam je po dobri malici organizator izleta, gospod Boris Potrč, predstavil načrt naše poti. Najprej smo obiskali Planetarij. Ko smo že vsi sedeli na svojih sedežih, so se ugasnile luči in lahko smo od blizu pogledali v vesolje. Videli smo na tisoče zvezd, naše planete, spoznali smo nekaj astronomov in izumiteljev. Po približno eni uri se je naš obisk v Planetariju končal. Sedaj je bilo na vrsti potepanje po Minimundusu. Videli smo veliko zgradb, znanih po vsem svetu, med njimi tudi našo Narodno univerzitetno knjižnico v Ljubljani. Nato

Foto: Arhiv

smo se za sprostitev sprehodili še ob Vrbskem jezeru.

Ob enih smo se začeli vračati proti Sloveniji. Ker so se naši želodci že pošteno oglašali, smo v Mežici obiskali restavracijo, kjer je bilo zelo dobro priskrbljeno za nas. Po prijetnem druženju ob dobri hrani in pijači smo se odpravili še na našo zadnjo točko. Obiskali smo rudniški muzej v Mežici. Tu smo si oblekli prave rudarske plašče, na glave smo si pripeli čelade, nekateri pa smo si opasali tudi torbice, v katere smo dali svetilke. Nato nam je naš vodič povedal, da se bomo v globino jame odpeljali z majhnim vlakcem, ki stoji za nami. Sama sprva nisem verjela, da je to mogoče. Toda kar naenkrat sem sedela na svojem majhnem sedežu in že je začelo ropotati. Po dolgih petnajstih minutah se je naša divja vožnja končala. Bila sem močno presenečena, ko nam je naš vodič povedal, da smo z vlakom v rudnik »drveli« s hitrostjo 10 km/h. Meni se je zdelo, da smo se peljali rekordno hitro in da so zavore najbrž popustile. Po tej razburljivi vožnji smo si ogledali notranjost rudnika in bili presenečeni, kako težko delo so včasih opravljali rudarji v tem rudniku. Z enakim vlakcem smo se potem odpeljali nazaj na svetlobo.

Čakala nas je le še dobra ura vožnje domov. Gospa Marjeta Primožič, koordinatorica gibanja, nas je prijazno pohvalila in spodbujala za bodoče raziskovanje. V Šoštanj smo prispeli okoli devete ure, vsi zelo veseli in prepričani, da tega čudovitega dneva ne bomo nikoli pozabili.

Hvala vsem, ki ste nam omogočili lepo druženje.

Špela Sovič

Prvomajsko srečanje na Pristavi

Pogled skozi okno na prvomajsko jutro je marsikomu prinesel nasmeh na obraz. Za nami so bili štirje deževni in mrzli dnevi. Kresovanja so po Sloveniji večinoma odpadla, zato pa je bilo prijetno na prvomajskih srečanjih, kakršno je tudi vsako leto organizirano na Pristavi, točneje na prireditvenem prostoru pod gradom Forhtenek. Pristavčani so se na srečanje dobro pripravili, saj so poskrbeli tudi za urejeno okolico. V zaselku so namreč obnovili vse table, pokrpali luknje na cesti, uredili so ceste proti razvalinam gradu Forhtenek in del ceste proti cerkvi Svetega duha v Ravnah. Uredili so tudi okolico prireditvenega prostora in razvalin gradu Forhtenek ter opuščene rova, delno so

Foto: A. Grudnik

sanirali pot pod domačijo Apat, ki jo je odnesel plaz, ob Dnevu zemlje pa so izvedli čistilno akcijo od domačije Hrastnik-Cvenk do razvalin gradu Forhtenek. Veliko ljudi se je v želji, da po štirih lenobnih dnevih pretegnejo noge, na prizorišče z doline odpravilo kar peš. Klopi za mizami so bile hitro polne, pa tudi dobrega golaža, skuhanega od Vere Skornšek je hitro zmanjkalo. Prisotne je najprej pozdravil predsednik KD Pristava Drago Kotnik. V svojem govoru nas je najprej spomnil, da 1. maj ni več samo Praznik dela, temveč tudi obletnica vstopa Slovenije v Evropsko Unijo. Poudaril je, da je kapital vedno bolj agresiven in socialno neobčutljiv, zaradi česar je še kako potreben ta dan, ko praznuje delavski razred. V nadaljevanju je nanizal aktivnosti, ki jih je Turistično društvo Pristava že izvedlo v tem letu. V želji, da bi bil zaselek Pristava čim bolj zanimiv in prepoznaven, je Drago Kotnik vsem prisotnim izrekel naslednje sporočilo: »Če vam je všeč, povejte drugim, če je karkoli narobe, povejte nam«. Na koncu se je zahvalil vsem donatorjem in vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji srečanja. Vse prisotne je tudi povabil na naslednjo prireditev - Kuhanje oglja, ki bo potekala med 12. in 20. junijem. Kasneje so se za mikrofonom na odru zvrstili še župan občine Šoštanj, Milan Kopušar, predsednica Krajevne skupnosti Ravne, Erna Obšteter in predsednik Krajevne skupnosti Pavle Župevc, ki so v svojih govorih poudarjali, da je zgodovina pokazala, da je borba delavcev za svoje pravice še kako potrebna. Govor pa je nato na odru zamenjala pesem. Za veselo vzdušje je poskrbel ansambel Spomini, ki je z raznovrstnim repertoarjem najbolj »pogumne« privabil, da so se zavrteli na plesišču.

Zdenka Mazej

Graška Gora 2006

Na Graški Gori so se tudi letos sešli na tradicionalno prvomajsko srečanje delavci in občani s področja Koroške, Saleške in Zgornje Savinjske doline. Po mokrih prazničnih dneh, je edini lep dan razveselil množico več kot tisoč udeležencev, ki so prišli na planino predvsem peš. Slavnostni govornik, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije in podžupan Mestne občine Velenje Bojan Kontič je v nagovoru vzbudil navzoče h krepitvi sindikalne miselnosti, vlado in politike vladajoče koalicije okrcal predvsem v smislu socialne note in (ne)zaposlenosti, vse bolj ogroženih delavcev in kratenje že zdavnaj pridobljenih temeljnih pravic, ki izhajajo iz dela in socialne varnosti.

Foto: Jože Miklavc

Na Graški Gori je bil tudi letošnji prejemnik najvišjega priznanja Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Anton Hohnjec iz Mozirja, zaposlen v BSH Hišni aparati Nazarje kot vodja energetike, ki je 26. aprila v Ljubljani prejel eno od šestih priznanj v Sloveniji ob letošnjem prazniku dela.

Po kulturnem programu godbenikov, pevcev in učencev OŠ Plešivec, je delegacija mladih položila venec k spomeniku Nošenje ranjencev. Številni udeleženci prvomajskega srečanja na Graški Gori so izkoristilo lepo vreme tudi za rekreacijski trim pohod na bližnji Jesenekov vrh.

Jože Miklavc

140 let RK

V četrtek 11. maja, je bila v dvorani mestne hiše v Velenju slovesnost ob 140. letnici Rdečega križa na slovenskem. Slovesno skupščino OZ RK Velenje so s kulturnim programom popestrili mladi člani RK učenci OŠ Gorica. Na slovesnosti so spregovorili generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Srečo Zajc, predsednik Območnega združenja RK Velenje Jože Medved ter župana občin Šmartno ob Paki Alojz Podgoršek in Šoštanj Milan Kopušar. Vsi govorniki so poudarili pomen delovanja te humanitarne organizacije, ki na Slovenskem deluje že 140 let. Nesporno je namreč dejstvo, da je pomoč prezrtim, bolnim, socialno ogroženim in v nesrečah ter vojnah prizadetim ljudem nenadomestljiva človeška nuja. Tako na lokalni ravni kot v Sloveniji potekajo aktivnosti Rdečega križa stalno in z veliko mero sočutja ljudi. Pomoč pa presega državne meje in v bistvu deluje globalno, po celem svetu, kot npr. nazadnje za Darfur. Ob župana in podžupana MO Velenje Marjan Gaberšek, so obljubili sodelovanje in pomoč občanom in RK Velenje tudi v prihodnje.

Foto: Jože Miklavc

Na slovesnosti so podelili priznanja za predano delo v OZ RK Velenje Marici Drofelnik, Heleni Klančnik, Tereziji Kropivšek, Lenki Tepeš in Fridi Prah. Glavni odbor Rdečega križa Slovenije pa je podelil bronaste, srebrne in zlate znake RKS. Srebrni znak je prejela Jožica Jevnišek, zlati znak pa Franciška Krbavac iz Rečice ob Paki, Karel Čretnik iz Velenja in Rafael Blatnik iz Gaberka. Najvišje priznanje, plaketo RKS pa je prejel dolgoletni funkcionar pri RKS in v mednarodnih organizacijah ter predsednik Območnega združenja RK Velenje Jože Medved.

Jože Miklavc

Uspelo športno srečanje v Šmartnem

Člani Medobčinskega društva invalidov Odbora Šmartno ob Paki so v torek, 9. maja, organizirali športno srečanje. Nanj so poleg svojih povabili še člane invalidskih organizacij iz Mozirja in Šoštanja.

Kot je v pozdravnem nagovoru dejal predsednik šmarškega odbora Alojz Gruden, so bili letos Mozirjani v gosteh že sedmič, Šoštanjčani pa so se pridružili prvič.

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Zbrane je pozdravil župan Šmartnega ob Paki Alojz Podgoršek. Poudaril je pomen tovrstnih srečanj, saj se tako udeleženci razgibajo in družijo, sami rezultati pa niso toliko pomembni. Dejal je, da ga veseli priti med člane invalidske organizacije, saj so ti kljub svojim težavam vedno dobro razpoloženi.

Na koncu jim je zaželel prijetno bivanje v Šmartnem ob Paki.

Udeležence je pozdravil tudi predsednik MDI Velenje Valter Golob in vsem zaželel obilo zabave in športne sreče. Nekaj besed sta prav tako spregovorila predsednika šoštanjkega in mozirskega odbora Anton Plešnik in Anton Gračner.

Prireditve se je udeležilo okoli 35 članov iz vseh treh občin. Tekmovali so v treh disciplinah, in sicer v streljanju z zračno puško, balinanju in ruskem kegljanju. Čeprav vremenska napoved ni bila najboljša, pa je vreme le zdržalo do konca tekmovanja, ki se je odvijalo na prostoru Društva upokojencev Šmartno ob Paki, s katerim si odbor društva invalidov deli prostore.

Po končanem tekmovanju so razglasili zmagovalce in prvim ekipam v vsaki panogi podelili tudi pokale. Povejmo še, da so pokal za prvo mesto v balinanju osvojili Šoštanjčani, pokal za prvo mesto v kegljanju so dobili člani šmarškega odbora in pokal za prvo mesto v streljanju z zrač-

no puško ekipa iz Mozirja. Vsi pa so se zadržali ob malici in prijetnem klepetu še kar nekaj časa.

Marija Lebar

Taborniška olimpijska dogodivščina

8. aprila, na lepo sobotno dopoldne, so se Škale pri Velenju pretvorile v pravo olimpijsko prizorišče. Kot vsako leto so taborniki iz Rodu jezerskega zmaja Velenje, čete Divjega volka iz Skal, organizirali šaljivo taborniško tekmovanje »Škalska liga ka te briga«. To sedaj že tradicionalno taborniško tekmovanje ima vsako leto drugo tematiko. Tako je bila lani tematika kmetija, letošnja pa olimpijada. Vse šaljive igre, oprema tekmovalcev, tekmovalne discipline in slovesnosti (prižiganje olimpijskega ognja), so bile v sklopu tematike.

Tovrstna tekmovanja so zelo priljubljena in dobro obiskana s strani tabornikov iz cele Slovenije. Že nekaj let zapored pa se tega tekmovanja redno udeležujemo tudi taborniki iz Šoštanja. Letošnjega tekmovanja sta se tako udeležile dve ekipi iz našega rodu. Ekipa Grč (starost nad 21 let), ki je branila lanskoletno prvo mesto in ekipa PP-jev (od 15 do 20 let) iz Naše čete Zelenega zlata Polzela, ki je se je tekmovanja udeležila prvič. Samo tekmovanje je sestavljeno iz dveh delov. Šaljivih iger in kratke orientacije po okolici, kjer te na vsaki kontrolni točki čaka nova olimpijska preizkušnja. Orientacija res ni težka, a to tudi ni njen namen. Glavni namen je spoznavanje okolice, zabava in druženje. Ob prijetnem druženju, kopici smeha in dobre zabave, je tekmovanje kar prehitro prišlo h koncu. Po dobrem kosilu je sledila še podelitev nagrad najboljšim.

Foto: Tomaž Sinigajda

In kako smo se odrezali Šoštanjčani? Res odlično! Ekipa Grč (RPG Curling team) je ponovno zasedla 1. mesto v zelo močni konkurenci in tako obranila lanskoletni naslov, ekipa PP-jev iz Polzele (Jamajka bobsledge team) pa je zasedla 4. mesto. Skupno smo tako zasedli 2. mesto, takoj za najbolj množično zastopanim taborniškim rodом iz Velenja. Vse čestitke našim dvem ekipam.

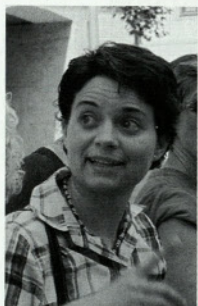
Preživeli smo imenitno soboto in tudi naslednje leto bomo skušali ohraniti tradicijo dobrih nastopov na tem taborniškem tekmovanju.

SiNi

Polis

Tanja Jenko

POLITIČNO PRIJATELJSTVO

Nedavno so na lokalnih referendumih po Sloveniji izglasovali pet novih občin, ki so se oddelile od večjih. Bodoči občani pričakujejo, da bodo imeli tako več možnosti za razvoj. Formalno zaokrožena nova nastala manjša skupnost je odlična priložnost za dvig kvalitete življenja, vendar te

ne prinaša samo ugodnejša finančna perspektiva, ki jo utegne prinesiti nov način financiranja občin, ustanovitev pokrajin in podobni ukrepi. Naše običajno pojmovanje razvoja in napredka kot 'več' in 'boljše' ostaja znotraj proizvodnje in potrošnje. Po drugi strani se je cerkvena pokrajina preoblikovala s tremi novimi škofijami prav z namenom izboljšanja odnosov, vendar se Cerkev zaveda, da nove škofije same po sebi še ne rešujejo ničesar.

Dodano vrednost v kvaliteti življenja neke skupnosti torej lahko dajo v prvi vrsti drugačni

medsebojni odnosi, kakršni so npr. odnosi političnega prijateljstva. Mala lokalna skupnost, kakršna je občina, ima vse pogoje, da zaživi kot politična skupnost pod pogojem, da odnosi ne ostanejo formalni, seveda. Aristotel namreč za tedanje razmere zagotavlja, da »družina (in vas) vsekakor omogoča človeku življenje, preživetje, vendar pa« – in za to pri politiki sploh gre – »jim polis zagotavlja dobro življenje«.

Vidik prijateljstva, kot ga danes še vedno poznamo (pogovor s prijatelji, saj se ti od vseh ostalih ljudi razlikujejo ravno po tem, da največ časa z njimi preživimo prav v pogovoru in da imamo z njimi nekakšno vnaprej zagotovljeno govorjenje ali pogovarjanje) vsaj v tem pogledu spominja na politično prijateljstvo. Stari so šteli prijateljstvo za bistveni pogoj dobrega počutja v mestu, celo bistvo prijateljstva je izhajalo iz razpravljanj in samo nenehna izmenjava govorjenja je lahko ljudi povezala v polis. Prijatelj je bil nek konstanten sogovornik pri razpravljanju o skupnem svetu in samo v tem je prijateljstvo politično. Stari so prijatelje šteli za tako nepogrešljive v človekovem življenju, da je veljalo, da življenja brez prijateljev ni bilo vredno živeti.

Francoskemu teoretiku Rousseauju se imamo zahvaliti za interpretacijo prijateljstva kot razkritja src v intimi med ljudmi, ki jim je skupen odpor *alias* sovraštvo do sveta, kar pa je povsem apolitično ali celo antipolitično prijateljstvo.

Odnos med ljudmi v polis je *philia politike*,

politično prijateljstvo oz. spoštovanje, ki pa ne potrebuje bližine in intimnosti. Politično prijateljstvo izraža spoštovanje do osebe, ki je v tem primeru na distanci, ki jo med nas postavlja svetni prostor, in to spoštovanje je čisto neodvisno od lastnosti osebe, ki jih lahko občudujemo, ali od uspehov, ki jih morda cenimo. Da si v političnem prostoru zasluži to spoštovanje, zadostuje, da je ta oseba nekdo.

Aristotelova *philia* (prijateljstvo med sodržavljanji) je fundamentalna zahteva za dobro življenje v polis, saj je politika mreža teh odnosov. *Philia* se nikakor ne nanaša na odsotnost razkolov in vojn, pač pa se veže na diskurz. Samo nenehno izmenjevanje govorjenja združuje državljanje v polis. To pogovarjanje zadeva skupni svet (ne tako kot v intimi, ko gre za govorjenje o sebi), ki ostaja dobesedno nehuman, če se človeška bitja nenehno ne pogovarjajo o njem. Naj nas svet še tako očara in naredi vtis na nas, human postane šele, ko lahko o njem govorimo z drugimi. Grki so to humanost, ki jo dosežeš v diskurzu prijateljstva, imenovali filantropija (kar bi lahko prevedli kot naklonjenost do človeka), ker se izraža samo v pripravljenosti deliti svet z drugimi ljudmi.

Občanom novih občin na pot in nam v spodbudo želim vsaj poskusni pristop do so-občanov v odnosu političnega prijateljstva, ko se bomo v bodoče lotevali odprtih vprašanj naših lokalnih skupnosti.

Na cvetno nedeljo napolnili cerkev v Belih Vodah

je bil zopet pester, saj nas je obiskal Pungartnikov Karel iz Belih Vod, ki nas je zabaval kar nekaj časa.

Nedelja pa ni bila ravno navadna nedelja. Bila je praznična cvetna nedelja in zato smo se odločili, da taborniki skupaj odidemo v cer-

Bele Vode so že vrsto let naše zatočišče in naš najbližji stik z naravo. Vsako leto imamo taborniki v prostorih šole svoje 3-dnevno pomladovanje za najmlajše tabornike (od 1. do 4. razreda). In tako je bilo tudi letos. Pomladovanja se je udeležilo nekaj čez 50 otrok, peščica njihovih vodnikov in še nekaj vodstva. Skupaj okoli 60 tabornikov.

V Bele Vode smo prispeli že v petek in kmalu po namestitvi v šoli smo pričeli z izvajanjem taborniškega programa. Tako so se cel petek popoldan otroci imenitno zabavali ob različnih igrah, delavnicah in ob osvajanju taborniških veščin. Zvečer pa je sledil imeniten večerni program. Ogleдали so si lahko pravo lutkovno igrco, v kateri so lahko sodelovali tudi sami. Večer je minil kar prehitro in otroci so utrujeni zlezli v spalne vreče. Sobotni dan je bil čudovit, saj je bilo vreme res izjemno lepo. Zato smo izkoristili priložnost in osvojili Sveti Križ. Popoldan smo preživeli na igrišču, se igrali in proti večeru si je vsak tabornik sam izdelal snop za cerkev. Večer

kev k maši. Taborništvo je **prostovoljno, nepolitično in vzgojno gibanje za mlade**, odprto vsem, ne glede na poreklo, raso ali prepričanje. Deluje v skladu z namenom, načeli in metodo svetovnega skavtskega gibanja. Ravno zaradi teh dejstev smo se odločili, da ponudimo tudi obisk svete maše na cvetno nedeljo tistim tabornikom, ki si tega želijo. Tako smo se maše udeležili v zelo velikem številu in dodobra napolnili cerkev v Belih Vodah. Bele Vode že dolgo niso bile tako živahne in polne. Po končani maši smo uživali v skupinskih štafetnih igrah in v najbolj priljubljeni taborniški igri RIM ŠIM ŠIM. Tik pred odhodom domov pa smo skupaj očistili okolico šole.

Ponovno smo preživeli lep in nepozaben vikend v super taborniški družbi. Najlepše je videti nasmejane otroke, polne energije in mladostne navihanosti. Se vidimo tudi naslednje leto.

SiNi

Informacije v prostoru

Edi Vučina

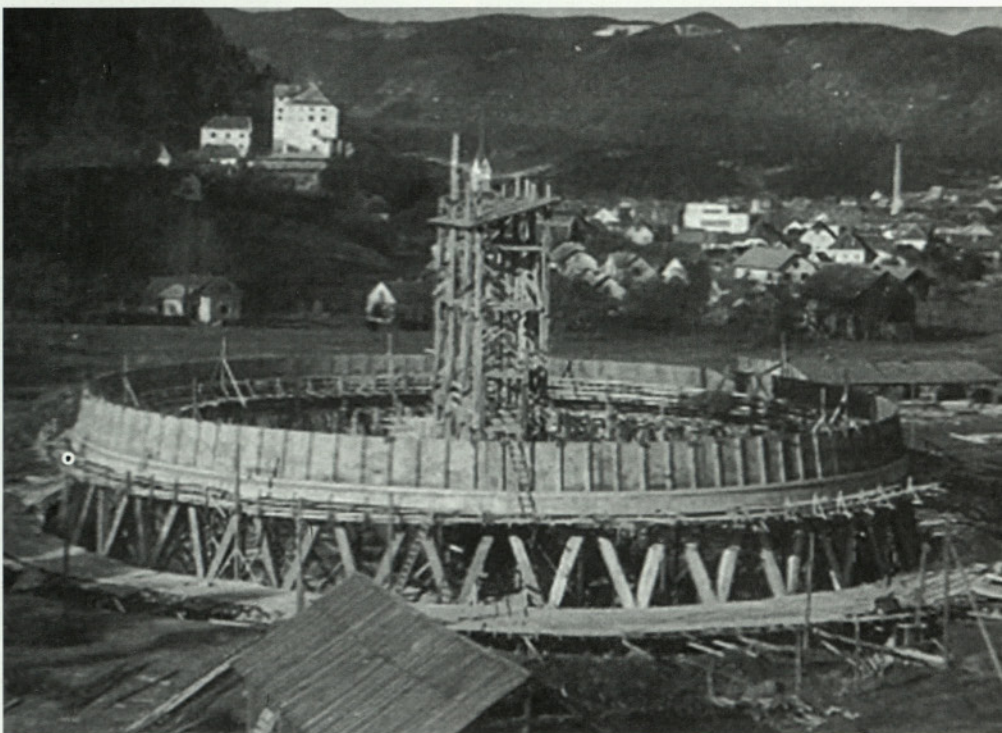
Minil je še en dan Zemlje, ki ga baje »zavedni ljudje tega planeta« praznujejo že 35 let. Tudi v našem okolju so se 22. aprila v čast našega planeta zbrali »zavedni ljudje«, in sicer že na sedmi konferenci Društva za kakovost in ravnanje z okoljem z naslovom VAROVANJE OKOLJA ZA RAZVOJ. Varovanje okolja očitno postaja tema, s katero se vedno bolj ukvarjajo tisti, ki so tako ali drugače tudi odgovorni za onesnaževanje oz. upravljajo z gospodarskimi sistemi, katerim vedno strožja okoljska zakonodaja postavlja nove omejitve.

Če še v sedemdesetih ni bilo ne duha ne sluha o »zavednih ljudeh«, ki so baje na zahodu že opozarjali na negativne posledice na fosilnih gorivih temelječe ekonomije, smo v osemdesetih že poznali nekatere, ne samo zavedne, ampak tudi pogumne (Tita ni bilo več, komunisti pa so še imeli moč) posameznike, ki so opozarjali na nevzdržne ekološke razmere v Šaleški dolini. Zavedanje in protestni upor se je zgodil mimo uradnih institucij, lahko bi rekli od spodaj navzgor. Današnja situacija je precej drugačna. Prvotno ekološko gibanje se je počasi utopilo, delno skozi poraze na volitvah, delno zaradi dejanskih uspehov nekaterih projektov ekološke sanacije, kot so čistilne naprave za dimne pline TEŠ. Najbrž je tudi globalizacija ekoloških problemov prispevala svoje. Skratka, lahko bi zaključili, da se zdaj za ekologijo skrbi od zgoraj navzdol.

Lahko torej zdaj, ko za zdravo okolje skrbijo kar naši največji onesnaževalci, mirno spimo? Ne bi rekel. Da popolnega zaupanja ne more biti, je pokazal že primer s kostno moko in poskus sežiga gudrona. Da varovanje okolja lahko postane tudi poslovna priložnost, je na omenjeni konferenci poudaril župan sosednje občine, medtem ko župan naše občine to tudi udejanja in si s sežiganjem kostne moke polni občinski proračun. Gudrona smo se uspeli otresti že z nekaj protestnimi pismi zavednega občana, poslanimi na pravi naslov, a dejstvo je, da naše okolje ne premore več neke »nevladne skupine«, kot je na primer Društvo za varstvo potrošnikov, da bi v našem imenu gledala pod prste tistim, ki bi radi na račun našega zdravja še kaj zaslužili.

Posledica neuravnoteženosti, ko imamo priložnost poslušati le samohvale o uspešni ekološki sanaciji tistih, ki so ekološke probleme povzročili, je tudi popačeno javno mnenje, ki je prepričano, da je po izvedbi čistilnih naprav vse v najlepšem redu. Kot da gre pri dimnikih zgolj še za estetsko motnjo v prostoru. Nikjer namreč ni moč prebrati informacije, kako je z dušikovimi oksidi in nekaterimi ostalimi zdravju zelo nevarnimi

država v preteklosti odlašala z ukrepi za zmanjšanje emisij, ki prispevajo k segrevanju planeta, ji bo sedaj primanjkovalo kuponov, s katerimi bi se še lahko onesnaževalo ozračje. Po izjavi predstavnika HSE je sklepati, da je že jasno, da bo kuponov emisijskih pravic zmanjkalo in da bo potrebno zmanjšati emisijo toplogrednih plinov tudi v TEŠ.

snovmi (furani, dioksini, ...). Nikjer tudi ni moč slišati, da ima naš TEŠ, ki letos praznuje abrahama, začasno dovoljenje za preseganje mejne vrednosti emisije dušikovih oksidov v zrak, to pa preteče konec naslednjega leta. To pomeni, da lahko TEŠ z blagoslovom državnega organa zrak onesnažuje bolj, kot je to predpisano za vse ostale »navadne« državljane in gospodarske subjekte, seveda na račun nevednih občanov, ki vse to za stonj prenašamo.

Še največ upanja, da bo po omenjenem datumu, ko preteče tudi veljavnost dovoljenja za sežiganje odpadkov, bolje, pa vliva že večkrat omenjeni KYOTSKI PROTOKOL. Dogovor namreč onesnaževanju postavi pravo ceno in s tem nacionalnim državam prepreči, da s predpisi in z izjemnimi dovoljenji ščitijo velike onesnaževalce, kot se to dogaja s TEŠ-em. Ker pa je naša

Meni se zdi zanimivo, da na koncu za naše zdravje posredno skrbi kar naša Zemlja – GEA, ki je dobila vročino (zbolela zaradi pomanjkanja ozona, ki ga uničujejo ljudje). Šele povečevanje temperature našega planeta in posredno ogromna gospodarska škoda, ki jo dnevno povzročajo klimatske spremembe, je zganilo ljudi, da so se dogovorili za protokol, katerega učinke z vstopom v EU že čutimo tudi Šoštanjčani. Mislim, da je napočil tudi čas, ko se bomo morali sprijazniti, da tudi zaprtje Premogovnika Velenje, čeprav neprijetno, ne bo katastrofalno za dolino, kot bi nekateri samooklicani varuhi socialnega mira v dolini želeli prikazati. Nekatera mesta, kot so Maribor s TAM-om in Celje z EMO-om, ki so že preživela katarzo zapiranja ekonomsko nerenabilnih gospodarskih družb, so danes že gonilo gospodarskega razvoja v Sloveniji. Šaleško dolino vse to še čaka.

Praznovali smo obletnice porok

Uspešen zakon in srečna družina je vrednota, ki je tudi danes pri večini ljudi postavljena zelo visoko. Se pa marsikdo ustraši zahtevnosti in si ne upa prevzeti odgovornosti za vse življenje in verjetno se zato mladi vse manj poročajo.

Krščanski zakonci se zavedamo, da je z nami Kristus po zakramentu sv. zakona. Zaradi tega sicer nismo obvarovani preizkušenj in težav, jih pa z Njim lažje rešujemo. Da nam je uspelo ohraniti zakon že 5, 10, ... 50, 55 let, je poleg našega truda to tudi dar in milost. Zato je prav, da se tega vsaj ob obletnicah spomnimo in se za to Bogu zahvalimo. Še lepše je, če to naredimo skupaj.

Kot že dve leti prej smo se tudi letos zbrali prvo soboto v maju v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Šoštanju zakonci - jubilanti.

Na vabilo župnijskega pastoralnega sveta in gospoda župnika se je odzvalo 154 parov, ki so s seboj pripeljali svoje ter napolnili cerkev.

Zahvalno mašo je daroval župnik in naddekan g. Jože Pribožič. V pridigi nam je z razlago okrožnice papeža Benedikta XVI., Bog je ljubezen, dajal potrditev in vzpodbudo za zvesto hojo

Foto: Tekauc

Foto: Tekauc

Foto: Tekauc

po zakonski poti, poti ljubezni in srečevanja z Bogom.

S posameznimi mislimi in prošnjami smo pri maši sodelovali tudi zakonci sami. Župnijski pevski zbor je z ubranim petjem vse skupaj povezal v lep pomladni šopek.

Po sv. maši in spominskem fotografiranju smo se ob kruhu, vinu ali soku, v veselem druženju in klepetu še dolgo zadržali pred cerkvijo.

Za pravo poročno razpoloženje so poskrbeli Goličnikovi muzikantje, ki so nam prav veselo igrali.

Prav je, da se veselimo naših zakonov in tudi pokažemo, da zakon ni le odrekanje, ampak predvsem veselo sprejemanje in osrečevanje drug drugega.

Bog je ljubezen in zakonci smo poklicani k uresničevanju te ljubezni. Hvala za to poklicanost in hvala prav vsem, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi tega lepega slavlja.

Marija Koren

ŽUPNIJSKA OBVESTILA

4. junij 2006 - binkošti - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45,
Sv. Križ ob 9. in 10.30.

5. junij 2006 - Marija Mati Cerkev - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri.

11. junij 2006 - sv. Trojica - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 9.45,
Ravne ob 11. uri.

15. junij 2006 - sv. Rešnje Telo in Kri - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri.

18. junij 2006 - 11. navadna nedelja - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7. uri (po maši telovska procesija) in 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 10. uri (s telovsko procesijo),
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45,
Šentvid ob 16. uri.

25. junij 2006 - 12. navadna nedelja - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 9.45.

29. junij 2006 - sv. Peter in Pavel - maše:

Šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30 uri
Šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri

2. julij 2006 - 13. navadna nedelja - maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri (lepa nedelja),
Gaberke ob 9.45.

Zakrament svete birme v šoštanju

Osem let sem se pripravljala in čakala, da bom stopila pred oltar in mi bo škof rekel: »Špela, sprejmi v potrditev dar Svetega Duha.« V nedeljo, 30. aprila, se mi je ta želja uresničila. V Šoštanju je potekala sveta birma. Birmovalec je bil gospod dr. Anton Stres. Med 82 birmanci sem bila tudi jaz. Ponosno sem stopala s svojo botro proti škofu in vesela sem bila, ko sem zaslišala že dolgo pričakovane besede: »Špela, sprejmi v potrditev dar Svetega Duha.«

Foto: Tekauc

Polna Svetega Duha sem se vrnila na svoje mesto in počakala na konec maše. Danes sem srečna, da je slovesnost sv. birme mimo. Veliko truda, molitve in spodbud sem v letih priprave doživela. Zadnje leto sem obiskovala birmansko skupino v Ravnah. Imeli smo se zelo lepo. Skozi različne igre in pogovore smo spoznavali vero, Jezusa in spoznali, kako pomembno je prijateljstvo. Med drugim smo pripravili kosanjen piknik na igrišču v Ravnah. Odšli smo tudi na daljši izlet v Ljubljano in njeno okolico. Spoznali smo red jezuitov v Dravljah, obiskali salezijance v Želimljah in Jezusa v ljubljanski stolnici, skratka, dan smo preživeli v prijetnem druženju. Domov smo se vrnili v poznih večernih urah, prepričani, da tega dneva ne bomo nikoli pozabili.

Prav tako pa ne smemo pozabiti dne, ko smo prejeli dar Svetega Duha in s tem postali božje priče z željo biti čim bolj podobni apostolu Janezu, ki ga je Jezus ljubil. Upam, da bomo birmanci radi prihajali v domačo cerkev tudi po birmi in še naprej gradili mostove prijateljstva in ljubezni z Bogom in drug z drugim.

Špela Sovič

Zavodnje, pobiranje jajc, maj 2006. / Foto: Špela Janežič

Likovni svet otrok ponovno očaral Šoštanj

V soboto, 13. maja 2006, je na OŠ Šoštanj potekala otvoritev 38. državne razstave Likovni svet otrok. Mladi ustvarjalci so letos v svojih delih izražali svoja občutja. Na razpis natečaja je poslalo svoja dela 74 šol in vrtcev, likovnih pedagogov, ki so sodelovali, pa je bilo kar 140. Okoli 2200 del je zavidljiva številka prispelih izdelkov in seveda odgovorno delo za komisijo, da med njimi izbere najboljše. Kar 450 risb, slik, grafik, kipov, prostorskih postavitev in fotografij oz. video izdelkov je bilo izbranih za razstavo, ki krasi hodnike šole.

Utrinek z uradne otvoritve.

Slavnostni govor šoštanjkega župana.

Nova šolska avla je bila skoraj pretesna.

Ko se je sobotnega dopoldneva OŠ Šoštanj napolnila, se je začel slavnostni del. Najprej je obiskovalce z govorom počastila ga. ravnateljica mag. Majda Zaveršnik Puc. Za njo nas je s svojim nastopom navdušil pevski zbor OŠ Šoštanj, misli o otroški likovni ustvarjalnosti pa je dodal tudi predsednik likovne komisije, dr.

Nagrajena likovna pedagoginja OŠ Šoštanj Mija Žagar v družbi naših dopisnic.

Učenci so se ponosno postavili pred svoje izdelke.

Matjaž Duh s Pedagoške fakultete v Mariboru. Dejal je, da je v komisiji letos že četrtrič. Meni, da morda ni prav, da govorimo o tem, da je tu predstavljena likovna umetnost, saj beseda umetnost pomeni doseganje kvalitete. Bolje je govoriti o otroški ustvarjalnosti, o neki vrsti otroške govornice.

Sledila je podelitev nagrad in pohval najbolj-šim šolam, mentorjem ter posameznikom. In kdo so letošnji nagrajenci?

Nagrajene šole so:

- Il. OŠ Celje – likovna pedagoginja Marija Cenc
- OŠ Slivnica pri Celju – likovna pedagoginja Marjana Artiček
- OŠ Ivana Kavčiča Izlake – likovna pedagoginja Ljudmila Artnak
- OŠ Ljudevita Pivka Ptuj – likovna pedagoginja Alenka Kosem
- OŠ Šoštanj – Likovna pedagoginja Mija Žagar

Pohvaljene šole so:

- OŠ neznanih talcev Dravograd – likovna pedagoginja Nada Medved
- OŠ Dutovlje – likovna pedagoginja Vlasta Markočič
- OŠ Veržej – likovni pedagog Marjan Šadl
- OŠ dr. Aleš Bebler, Primož Hrvatin – likovni pedagog Vasja Nanut
- OŠ Draga Kobala Maribor – likovne pedagoginje: Marija Gavez, Alenka Anžel, Gordana Budimir, Renata Časar, Olga Fric in Alenka Reiter (podružnica Brezje)

Posebno pohvalo si je za delo, ki krasi naslovni kataloga, izdanega ob otvoritvi razstave, prislužila tudi Neža Jurko, učenka 9. razreda iz Il. OŠ Celje.

Celotno prireditev sta domiselno povezovala devetošolca Lea in Matic. Zatem se nam je zopet predstavil pevski zbor pod vodstvom prof. Metke Berk, svečano otvoritev razstave pa je opravil šoštanjki župan, g. Milan Kopusar.

Med ogledom razstave smo se po hodnikih nove, prostorne in svetle šoštanjke šole pomešali tudi mladi dopisniki ter zbrali nekaj vtisov in izjav naših gostov.

Na razstavi nisem prvič. Redno se je udeležujem in na njej sodelujem kot mentor, saj je to najboljša razstava, zelo kvalitetna in lepo je videti druge izdelke ter pridobiti navdih, nove ideje. Umetnost doživljam kot vir neizčrpnosti, navdih. Zdi se mi, da je treba umetnost negovati, ohranjati in vsakemu avtorju pustiti svobodo pri delu.

Razstavo Likovni svet otrok obiskujem že 25 let. Sem prihajam predvsem zato, da vidim, kaj se novega dogaja na področju likovne vzgoje. Otroci me vedno znova presenečijo, kajti s sliko prikazujejo stvari, ki jih odrasli včasih sploh ne vidimo.

Te razstave se udeležujem že vrsto let. Nanjo me vodita vabilo in to, da spoznam otroško inovativnost. Likovno umetnost imam zelo rada, saj sem tudi v takšni službi, v kateri to zelo cenimo. Med drugim organiziram Malo Natopnikovo kiparsko kolonijo v Zavodnjah.

Na razstavo sem letos prišla znova zato, ker tu sodelujejo moji otroci. Obiskala sem jo tudi zato, ker je dobro videti, kaj naredijo drugi, in tako dobiti nove ideje. Umetnost v človeku vzbudi čustva, zame je to duhovna hrana.

Tu sem letos že osemindesetič. Vesel sem, da se ta dejavnost vedno bolj razvija, ampak je še vseeno premalo cenjena. Včasih sem bil likovni pedagog in organizator razstav na štajerskem, zato sem zelo ponosen, da je ta razstava v mojem domačem kraju.

Letos sem tu prvič. Prišla sem zato, ker bom tudi sama postala učiteljica likovne vzgoje in sem hotela dobiti nekaj idej za ustvarjanje.

Razstave sem se udeležila že večkrat. Ker sem pedagoginja likovne vzgoje, pridem sem zato, da si ogledam še izdelke drugih šol in dobim kakšne nove ideje. Nad vsemi izdelki sem zelo navdušena.

Tu sem bila že večkrat. Prihajam zato, ker mi to pomeni nekaj toplega, lepega. Pripravili ste zelo lep sprejem in dobro razstavo.

Te razstave sem se udeležila že večkrat. Letos tudi zato, ker tu razstavljajo moji otroci. Likovno umetnost imam zelo rada, tudi v prostem času se z njo ukvarjam.

Letos sem tu že četrtrič in zelo sem vesela, da je naša šola ena izmed nagrajenih. Sem se vračam znova in znova predvsem zato, ker je to nekakšen pregled likovne dejavnosti otrok po slovenskih šolah.

Prvič sem tukaj na tej prireditvi. Udeležila sem se je, saj je moja hči mentorica, mene samo pa umetnost zanima in veseli. Vse lepoto ob izdelkih doživljam kot nekaj pozitivnega.

Na razstavi Likovnega sveta otrok nisem prvič. Tudi v preteklih letih sem si jo že ogledal, toda vsako leto me znova preseneti ustvarjalnost otrok. Mislim, da ima vsak posameznik neke talente, ki pa jih moramo pokazati in ne tlačiti. Razlog, da se udeležujem razstave, je tudi dejstvo, da veliko teh otrok – umetnikov – poznam, saj so moji učenci. Rad se z njimi veselim.

Občudujem izdelke otrok in sem navdušena nad njihovo izvirnostjo. Zdi se mi, da otroci z izdelkom, na katerega zlijejo svoja čustva, povedo največ. Izdelki so zelo kreativni, vrhunski. Treba je najti samo ljudi, ki bodo podprli te mlade ustvarjalce.

Razstave sem se že velikokrat udeležil. Mislim, da je to dolžnost župana, vsekakor pa prihajam tudi zaradi svojega interesa in kot soprogram učiteljice, ki ji vsaka razstava da nove ideje. Vsako leto sem presenečen nad idejami, ki jih imajo mladi. Vesel sem tudi različnih tehnik izdelave izdelkov. Z današnjo uradno prireditvijo sem zadovoljen. Bila je kratka, čas je pustila ogledu razstave. Kot župan sem izredno ponosen, da prireditev ohranjamo že 38. leto. Postala je prava tradicija našega kraja. Mislim pa, da bi morali korak naprej. Že danes smo se pogovarjali, da bi bilo odlično, če bi dogodek postal mednarodni. Za začetek bi se povezali z OŠ drugih držav, s katerimi imamo stike, kasneje morda še z drugimi. Mogoče bi morali obljubiti še lepše nagrade, ki bi bile stimulacija mladim umetnikom, saj je prav, da za svoje dobro opravljeno delo prejmejo ustrezno nagrado.

Med mladimi obiskovalci smo novinarji opazili zlasti tiste, ki so svoja dela tudi razstavljali. Radi so nam zapuili svoje vtise, potem ko so se ponosni fotografirali pred svojimi razstavljenimi izdelki.

Učenke OŠ Col s Primorske so povedale, da so prvič na slovesnosti ob odprtju razstave Likovni svet otrok. Njihov izdelek je narejen s pomočjo računalnika. Želele so povedati, da se tudi z moderno tehnologijo 21. stoletja da izraziti občutja.

Osnovnošolec iz Štor nam je zaupal, da je prav tako prvič na prireditvi, saj je razstavljen tudi njegov glinen kipec. Z njim je želel prikazati žalost in veselje hkrati.

Učenka iz Ponikve nam je razodela, da je prvič na naši šoli in da je nad njo navdušena. Tudi prireditvi ji je bila všeč. Z razstavljenim izdelkom je želela povedati, da bi morali ljudje bolj upoštevati mnenja prijateljev, ki nam želijo le dobro.

Učenka naše šole je bila zelo vesela, ko je zagledala svojo sliko na panoju. Narisala je sebe, mamo in očeta. Nad prireditvijo je bila navdušena.

Brezmejnost otroške domišljije.

Podeljevanje nagrad in priznanj.

Izdelki so vredni naše pozornosti.

Razstava Likovni svet otrok je torej odprla svoja vrata. Če vas bo pot zanesla v Šoštanj, se ustavite v svetlih hodnikih nove šole in si ogledajte ustvarjalnost mladih. Prepričani smo, da se boste tudi vi strinjali z udeleženci otvoritvene prireditve, da otroška domišljija resnično nima meja.

Dopisniki OŠ Šoštanj

Knjižni sejem pred OŠ Šoštanj

V petek, 21. aprila, je pred OŠ Šoštanj potekal knjižni sejem. Pripravili smo ga skupaj z Mestno občino Šoštanj. Postavili smo tri stojnice za knjige in eno, ki je bila posvečena dnevu zemlje. Učenci so si lahko na stojnicah izbrali knjigo, jo podarili ali le zamenjali. V približno štirih urah nas je obiskalo mnogo ljudi. To pomeni, da je šlo veliko knjig v prave roke. Otroške so odšle v vrtec, romani in knjige za odrasle pa bodo proti koncu maja poslali v sanatorij v Ravne.

Izjave sodelujočih pri knjižnem sejmu ...

Katka: »Knjižni sejem mi je bil zelo všeč, ker imam rada knjige. Bilo je veliko obiskovalcev, še posebej majhnih otrok, ki so precej knjig tudi podarili.«

Miloš: »Bilo je v redu, saj smo se zabavali, pomagali otrokom najti ustrezne knjige glede na njihovo starost. Upam, da bom naslednje leto tudi sodeloval na knjižnem sejmu.«

Izjave obiskovalcev ...

Vesna T.: »Knjižni sejem je dobra ideja, saj imamo doma veliko knjig, ki jih ne potrebujemo. Všeč mi je bilo, da smo imeli dovolj časa, da si ogledamo stojnice. Motila me je le gneča.«

Urška: »Na knjižnem sejmu je bilo super, sama sem našla knjigo ki je kot nalašč za mojo sestro. Ni pa mi všeč to, da smo mi, ki smo v višjih razredih prišli na sejem pozno, kajti večino knjig so bili že oddali in nam jih je ostalo le malo na izbiro.«

Pred OŠ Šoštanj smo združili zabavo in delo in se imeli lepo. Do naslednjega knjižnega sejma pa velik sončen pozdrav.

Knjige ne škodujejo nikomur, knjiga ni ne zakon ne obsodba. (Ernst Weigert)

Vesna Panič, 8. c

Šoštanjčani kot vedno aktivni mladi raziskovalci

Gibanje Mladi raziskovalci za razvoj Šaleške doline je že dodobra ustaljena oblika aktivnosti šoštanjskih osnovnošolcev, ki že vrsto let pridno raziskujejo različna področja človekovega življenja. Nič drugače ni bilo letos, ko so svoje moči prvič združili pod isto streho – na OŠ Šoštanj.

Celo jesen in zimo so pod budnim očesom svojih mentorjev vestno zbirali podatke, jih analizirali, pojasnjevali, komentirali ... in 16. marca 2006 oddali svoje naloge v recenzijo za to pristojnim strokovnjakom. V času od 11. do 13. aprila 2006 so svoje zamisli ter odkritja predstavili širši javnosti. Njihove predstavitve so bile domiselne, duhovite, prežete z otroško domišljijo ter čutom za sodobno tehnologijo.

Šoštanjski osnovnošolci so izdelali naslednje naloge:

- Spomini na kašče še živijo – kulturna dediščina kot vrednota v okolici Šoštanja
- Spomeniki v Šoštanju
- Družnirsko jezero
- Prosti čas je čas na "izi"
- Piratstvo – res nekaj vsakdanjega?
- Dajmo, pogovorimo se o seksu!
- Ali so res tako drugačni?

O rezultatih svojega dela bodo učenci obveščeni na zaključni prireditvi, ki bo 9. maja 2006, ob 17.30 v dvorani Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega v Velenju. Takrat bomo tudi obsežneje poročali o njihovih uspehih.

Dopisniki OŠ Šoštanj

Finale državnega prvenstva v odbojki za starejše dečke

V torek, 18. aprila 2006, smo na OŠ Šoštanj gostili najboljše osnovnošolske odbojarske ekipe v državi, saj se je v prostorih naše nove športne dvorane odvijal zelo kvaliteten finalni odbojarski turnir, na katerem so nastopile OŠ Fram, OŠ Jurija Vege iz Moravč, OŠ Žužemberk ter domača ekipa OŠ Šoštanj pod vodstvom profesorja Teja Toreja.

Sama prireditve se je začela s kratkim športno-kulturnim programom ter nagovorom gospe ravnateljice mag. Majde Zaveršnik Puc, ki je izrazila navdušenje nad tem, da se zaključni boji v odbojki odvijajo ravno v Šoštanju, in zaželela vsem ekipam veliko športnih uspehov tako na igrišču kot tudi v vsakdanjem življenju.

Ekipe, ki so že vrsto let v samem vrhu slovenske osnovnošolske odbojke, so bile zagotovilo, da nas čakajo vrhunski boji. Fantje so igrali borbeno, pošteno in za svoja leta zelo kvalitetno ter z atraktivnimi akcijami navduševali številne obiskovalce v dvorani.

V prvi od šestih tekem sta se pomerili ekipi Šoštanja in Moravč, ob bučni podpori domačih gledalcev pa so s suvereno, premišljeno ter od-

govorno igro slavili naši fantje z rezultatom 2:0. V drugi tekmi je favorizirana ekipa Žužemberka z lahkoto opravila s Framom, v tretji pa nepričakovano, a zaslužen klonila proti zmage željni ekipi iz Moravč. Pred četrto tekmo so se tribune domače dvorane znova dodobra napolnile, saj so domači odbojkarji zopet navduševali s taktično raznovrstno igro in premagali sovratnike iz Frama, ki so kasneje klonili tudi proti Moravčanom in ostali na tem turnirju brez zmage na nevhvaležnem četrtem mestu. Zadnja tekma med domačini in odbojkarji Žužemberka je odločala o naslovu državnega prvaka, teža bremen, ki so ga domači ljubitelji odbojke naložili šoštanjskim fantom, pa je bila le prehud, saj so po ogorčenem boju, v katerem bi jim za zmago na turnirju zadostoval že osvojen niz, klonili z 2:0. Tako so se znašli v krogu treh ekip z dvema zmagama ter enim porazom, o zmagovalcu pa je tako odločalo razmerje med osvojenimi ter izgubljenimi točkami. Tukaj pa je šoštanjskanom zmanjkalo tiste na začetku s strani ravnateljice zaželjene športne sreče, saj so med tremi ekipami dosegli najnižji količnik ter tako zasedli tretje mesto v državi, kar je vrhunski uspeh, a se ne moremo znebiti občutka, da so si fantje po prikazanem zaslužili precej več. Na koncu so slavili odbojkarji Žužemberka, OŠ iz Moravč, ki so jo naši fantje brez težav ugnali, pa je bila na koncu druga.

Pokal za najboljšega igralca tekmovanja je prejel Sandi Ribič, OŠ Jurija Vege Moravče, pokal za najboljšega podajalca Miha Globačnik, OŠ Šoštanj, najboljši napadalec pa je bil David Senica, OŠ Žužemberk.

Po svečani podelitvi pokalov in medalj so bili vsi odbojkarji ter njihovi spremljevalci nagrajeni še z ogledom Muzeja premogovništva v Velenju. Ob prijetnem druženju je tako minil še en pomemben dan slovenskih nadebudnih športnikov.

H kvalitetni organizaciji ter izvedbi tekmovanja so pripomogli Občina Šoštanj, Gorenje Velenje ter Premogovnik Velenje, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Pred tekmovanjem so bile ekipe sproščene, zgovorne in prepričane v svoj uspeh, našim novinarom, ki so ves dopoldan marljivo spremljale dogajanje na terenu in ob koncu izdelale bilten, katerega je prejela vsaka nastopajoča ekipa, pa so zaupale marsikaj zanimivega.

Odbojkarji OŠ Fram:

Za današnje tekmovanje smo se temeljito pripravljali, saj smo trenirali štirikrat tedensko po uro in pol oziroma dve uri. Odbojka je v našem življenju trenutno vsekakor na prvem mestu, člani ekipe treniramo v povprečju sedem let, eni več, drugi manj.

Kakšne posebne taktike sproščanja pred tekmo nimamo, na poti v Šoštanj smo na avtobusu

prepevali, kot to počnemo ob takšnih potovanjih. Peli smo domače pesmi, tudi znamenito Golico.

Na današnjem tekmovanju pričakujemo ugoden rezultat in po športnih naporih dobro kosilo (smeh).

OŠ Jurija Vege Moravče:

V povprečju treniramo enkrat tedensko po dve uri. Odbojka nam pomeni pomembno sprostitev in rekreacijo. Pred tekmo smo popolnoma sproščeni, brez treme, saj ne čutimo nobenega pritiska. Od tega tekmovanja pričakujemo medaljo, barva ni pomembna.

Člani ekipe OŠ Žužemberk:

Na to tekmovanje smo se pripravljali trikrat na teden po dve uri. Za dobro uvrstitev na tem turnirju nas motivira že obljubljena pica (smeh), ki jo imamo fantje zelo radi, in seveda želja, da premagamo ekipo OŠ Jurija Vege iz Moravč. Pričakujemo zmago, zlato medaljo in še pico za povrh (smeh). Odbojka nam sicer pomeni več kot pica, je pred šolo in puncami na prvem mestu. Pred tekmo smo neobremenjeni, sproščali smo se tudi na poti, in sicer smo se se "zafrkavali" in poslušali glasbo.

(Očitno fantom pica pomeni življenje, a vseeno ni pomembnejša od odbojke.)

Člani ekipe OŠ Šoštanj:

Klemen Lesnik, Gašper Koželjnik, Žan Menhart, Teo Čeh, Rok Kumer, Simon Koren, Miha Globačnik (kapetan), Blaž Lihteneker, Jan Klobučar, Rok Menih, Gašper Grabnar, Sašo Dreuer

Trener in vodja ekipe: Tejo Torej

Izjava odbojkarjev Šoštanja:

Šoštanjčani treniramo trikrat tedensko po dve uri. V predtekmovanjih smo dobro igrali in se zaslužen uvrstili na finalni turnir, naša glavna motivacija pri ukvarjanju z odbojko je preprosto ljubezen do žoge in dejstvo, da nam je trener ob dobrem rezultatu obljubil tudi visoke denarne nagrade (ha, ha).

Odbojka nam pomeni šport, sprostitev, družino in brez nje preprosto ne znamo živeti, kljub vsemu pa je v našem življenju na drugem mestu. A kaj je na prvem? Radovednost ni lepa čednost (smeh).

Danes pričakujemo dobro igro in seveda zmago. Torej naj zmaga najboljši!

KONČNI REZULTATI

OŠ Šoštanj : OŠ Jurija Vege Moravče

2:0 (26:24) (25:21)

OŠ Fram : OŠ Žužemberk

0:2 (13:25) (14:25)

OŠ Jurija Vege Moravče : OŠ Žužemberk

2:0 (25:19) (25:21)

OŠ Šoštanj : OŠ Fram

2:0 (25:21) (25:23)

OŠ Fram : OŠ Jurija Vege Moravče

0:2 (20:25) (16:25)

OŠ Šoštanj : OŠ Žužemberk

0:2 (17:25) (21:25)

Izjave trenerjev: JURIJ ČOPI (OŠ Fram)

Organizacija turnirja je dobra, lahko bi rekel, da je odlična. V prvi tekmi nismo prikazali vsega, kar zmoremo, igra je bila slaba. V drugi tekmi proti domačim odbojkarjem smo bili že boljši. Vsem mladim športnikom polagam na srce, da bolj kot bodo trenirali, boljši bodo.

BOJAN BRULEC (OŠ Žužemberk)

Najprej moram povedati, da je telovadnica v Šoštanju zelo lepa. To, da so na prireditvi župan in veliko število otrok, je potrebno za dobro vzdušje. Igra naše ekipe je na trenutke zelo dobra in potem zopet zelo slaba. Če bo tretja tekma neke vmes ... Želim vam, da izkoristite vsak prosti trenutek za igro in trening katerega koli športa.

UROŠ KARAŽIJA (OŠ Jurija Vege Moravče)

Samo dogajanje bi označil z besedo dobro. Z igro svojega moštva sem delno zadovoljen, saj so bili fantje na začetku kar malce neresni oziroma nezbrani, pravzaprav pa sem sedaj na koncu zadovoljen z uvrstitvijo. Udeležencem zaključnega turnirja želim, naj se še naprej ukvarjajo z odbojko, pa bodo nekoč zelo dobri odbojkarji.

TEJO TOREJ (OŠ Šoštanj)

V bistvu sem gostitelj finalnega turnirja v odbojki, v organizacijo pa smo vložili veliko truda, zato upam, da so vsi zadovoljni in da zamišljeno uspeva. Do sedaj smo zmagali dve tekmi in zato sem z igro zelo zadovoljen.

Mladim odbojkarjem na pot pa le ena misel - v športu se samo s trdim delom in treniranjem doseže dobre rezultate.

Izjava sodnika

Ljubo Globačnik, mednarodni sodnik

Fantje igrajo pošteno, borbena in zelo kvalitetno glede na njihovo starost.

Izjava župana

Milan Kopušar, župan občine Šoštanj

Vsi mladi odbojkarji igrajo zelo dobro in borbena. V Šoštanju smo ponosni na takšne dogodke in se zmeraj trudimo, da so stvari zgledno pripravljene, ne glede na to, kakšno prireditev gostimo.

Dopisniki OŠ Šoštanj

Taborniki

22. april: dan tabornikov, dan Zemlje Obisk taborniškega festivala v Ljubljani

2. april - dan Zemlje posamezniki in skupine po svetu praznujemo tokrat že 36. zapored.

Foto: Tomaž Sinigajda

V taborniških vrstah pa 22. april po srečnem in pomenljivem naključju sovпада z dnevom tabornikov. Na ta dan je bila namreč pred 55 leti v prostorih Univerze v Ljubljani ustanovljena Zveza tabornikov Slovenije (ZTS), danes nacionalna skavtska organizacija, članica Svetovne organizacije skavtskega gibanja (WOSM). ZTS danes šteje okoli 8500 mladih članov ter mladih po srcu po celotni Sloveniji. V okviru praznovanja tega dne so se odvijale številne prireditve, osrednja, ki pa je vključila tabornike iz skoraj vse Slovenije, je potekala v Ljubljani – Taborniški festival. Vse prireditve ob tej priložnosti so namenjene širši javnosti, saj želimo taborniki svoj način življenja in pristnega stika z naravo predstaviti tudi navzven. Taborniški festival je velik taborniški dogodek in največja mladinska prireditev, ki poteka v počastitev dneva Zemlje in ga že vrsto let organizira Mestna zveza tabornikov Ljubljana.

Letos smo se odločili, da bomo tudi mi obiskali Taborniški festival in otrokom ponudili nekaj novega. Napolnili smo avtobus in krenili na pot. Takšen dogodek je prava poslastica za tabornike. Na festivalu, ki poteka v Tivoliju, se vsako leto zbere nekaj tisoč tabornikov iz cele Slovenije, letos tudi skavtov iz Hrvaške in še drugih obiskovalcev. Otroci imajo na izbiro veliko različnih delavnic z različnimi tematikami (foto delavnica, taborniške spretnosti, ročne spretnosti, kegljanje, glasbena delavnica, gasilci, policija, vožnja v kanujih, astronomija, delavnica gorske reševalne službe, delavnice različnih mladinskih organizacij, štafetne igre ... preko 50 različnih delavnic), v katerih lahko sodelujejo in se zabavajo od 10. do 14. ure. Svoj delež v organizaciji festivala pa smo dodali tudi mi, saj smo imeli prav posebno delavnico, ki se je imenovala Foto SiNi in je bila zelo dobro obiskana. Za konec pa so organizatorji poskrbeli še za glasbeni koncert, kjer je otroke zabaval Anže Dežan.

Prav na takšnih akcijah otroci in tudi mi vidimo, kako širok je obseg tabornišstva v Sloveniji in del kako velike celote smo. Ponosni smo lahko, da smo taborniki in del tako velike družine.

Tabornišstvo ni le aktivnost, tabornišstvo je način življenja.

Taborniški pozdrav!

SiNi

Skavti

Šesti skavtski zakon

1. Skavt si šteje v čast, da si pridobi zaupanje. 2. Skavt je zvest Bogu in domovini. 3. Skavt pomaga bližnjemu in naredi vsak dan vsaj eno dobro delo. 4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsem skavtom brat. 5. Skavt je plemenit. 6. Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo, ... Kaj??? Hej, šesti skavtski zakon pravi: Skavt spoštuje naravo in vidi v njej božje delo!!! Pa skavti in vsi ostali naredimo kaj za izboljšanje našega okolja?

22. aprila smo praznovali dan Zemlje. To je dan, ko želimo še posebej opozoriti na okoljske probleme in s konkretnimi akcijami in osveščanjem prispevati majhen delček k izboljšanju okolja. Prvi začetki dneva Zemlje segajo v leto 1963, ko je ameriški senator Gaylor Nelson organiziral predsedniško turnejo, na kateri naj bi opozorili na probleme v okolju. Vendar je ustrezen odmev v javnosti dosegel šele prvi dan Zemlje 22. aprila leta 1970, ko je na prireditvah, posvečenih dnevnu Zemlje v Ameriki sodelovalo okoli 20 milijonov ljudi. Dan Zemlje po letu 1970 obeležujejo vsako leto, število sodelujočih posameznikov, organizacij in držav pa narašča. Tudi v naši dolini na ta dan mnogi sodelujejo v čistilnih akcijah in podobnih projektih.

Skavti smo še posebej povezani z naravo. Kot ste lahko prebrali, imamo odnos do nje vključen v naše zakone, vsa naša zimovanja, tabore in izhode preživimo zunaj, v naravi, naš ustanovitelj Lord Baden Powell pa je dejal, da je naloga skavta pustiti svet, v katerem živi, lepši, kot ga je dobil. Zavedamo se, da je to njegovo nalogo zelo težko izpolnjevati, svetovnih kriz ekosistema res ne moremo reševati, lahko pa storimo tisto, kar je v naši moči.

Tako je tudi velenjska skupina skavtov z imenom Četa pod grajskim stolpom prispevala nekaj svojih moči, da bi bilo okolje, v katerem živimo, lepše. Ravno na dan Zemlje, v soboto, 22. aprila, so v svoje redno srečanje vključili čistilno akcijo. Čistili so na področju Krajevne skupnosti Šalek in v porečju reke Pake. Pri delu jim je pomagalo mnogo ljudi dobre volje. Pri čiščenju odseka na reki Paki so jim na pomoč priskočili ribiči, pri sami izvedbi projekta pa tudi MO Velenje in KS Šalek.

Mislim, da si

nihče, ki se ne loti podobnega čiščenja okolja, ne more predstavljati, koliko smeti smo ljudje zmožni odvreči na neprimerne kraje. Skavti so se o tem prepričali na lastne oči, saj so v Šaleku, v tamkajšnjem predoru in ob reki Paki, pobrali ogromne količine odvrženih smet. S posebno pozornostjo so čistili okolico Šaleškega gradu, saj se po tem gradu omenjena skavtska skupina tudi imenuje. Ponosni so na grad oz. stolp, ki je arhitekturno edinstven v tem delu Evrope, verjetno pa so malo manj ponosni na umazano okolico, ki ga obdaja. Mislim, da bodo sedaj, po opravljeni akciji, lahko spet veselo kazali nanj kot na svoj zaščitni znak oz. simbol.

Po opravljenem pobiranju smeti in odpadkov je skavtom ostalo še toliko časa, da so se razvedrili ob skavtski igri »roverček«, nato so se podali še med svoje sobrate skavte, kjer so poglobljali svojo ekološko osveščenost in poskrbeli za odlično zabavo v dobri družbi. Odšli so namreč na Koroško, v Kotlje, kjer jih je čakal skavtski ples, pred tem pa nekaj delavnic, povezanih prav z ohranjanjem našega okolja.

Na tej prireditvi, ki je nosila ime Zaprleži z Zemljo, so najprej skavte iz različnih delov Slovenije med seboj povezale štafetne igre. Nadaljevali so s predstavitvijo dejstev, ki se jih prepogosto sploh ne zavedamo ali pa jih zanemarjamo. Na primer podatek, koliko pitne vode porabimo za vsakodnevno tuširanje ali iz malomarnosti, koliko emisij spustimo v zrak z našim lenobnim prevažanjem v avtomobilih, koliko odpada nastane z uporabo vedno novih plastičnih vrečk. Koroški skavti so vsem sodelujočim postavili zanimiv izziv. Razdelili so jim tabele, v katere mora vsak posameznik vpisovati konkretne podatke, povezane z njegovo (ne)skrbjo za okolje. S tem želijo vzpodbuditi k bolj zavestnemu ohranjanju našega okolja. Kdor se bo v naslednjem mesecu v tej akciji najbolj potrudil, bo tudi nagrajen. V nadaljevanju so mladi v različnih delavnicah izražali svojo kreativnost. Nekateri so iz navidez neuporabnih, odpadnih stvari ustvarjali konkretne izdelke, drugi so ustvarili lik Bineta, zaščitnega znaka letošnjega dneva Zemlje. Kdor je želel, se je lahko naučil novih plesnih korakov, spet drugi so spoznavali, kaj se nahaja v Kotljah in okolici, ali pa so odkrivali, kaj o odnosu do narave pravi katoliška cerkev.

Ko se je dan že nagibal proti večeru, so skavti na prireditvi Zaprleži z Zemljo ob glasbi za vsakogar zaplesali še drug z drugim. Pravzaprav je ta del prireditve že tradicionalen – ples se je namreč odvijal kar tretjič zapovrstjo. Mladi so se ob glasbi razživali, se veselili in ko je bil čas za to, kar popadali v spalke. Naslednjega dne jih je čakala še nedeljska sveta maša, po njej pa so se poslovili, si obljubili, da se naslednje leto spet vidijo, ter hiteli domov med prijatelje, sorodnike in znance sporočat, kaj lahko naredijo, da bodo naš zeleni planet ohranili za vedno čist in tako čudovit.

Preudarna levinja, Jerica Koren

ZEMLJA
(poustvarjanje po Niku Grafenauerju)

Zemlja ima trdna tla
pod nogami
in je uprta v težo neba
z gorami.

A že tisočletja na nji,
med nebom in zemljo razpet,
ravnotežje lovi
ta svet.

Zemlja lahko v naravi
prav diha in rase.
V njej tudi krošnje drevs razpostavi
za letne čase.

Na teh obešalnikih
jih zrači
in v listnate noše na njih
se preobladi.

Zemlja samo zato snuje
vse svoje cvetje,
da se z njim na skrivaj občuduje
kot razodetje.

Le kadar je s polnimi usti prsti v molk zakopana,
takrat iz nje rdeča roža vzcveti kakor rana.

Zemljo imamo le v posajo,
zato moramo izpolniti obljubo,
da je prehitro ne potisnemo v pogubo.

Po njej hodimo z lahкими koraki,
da se bomo počutili,
kot da smo med oblaki.

Zemlji privoščimo,
da jo sonce obseva,
saj isto sonce
tudi nas ogreva.

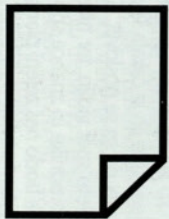
Ko okrog žareče krogle rotira,
si energijo za vse leto nabira.

Čuvajmo jo,
očistimo zrak in naravo,
saj si zasluži spoštovanje pravo.

V času življenja
je Zemlja naš planet,
šele ko umremo,
odidemo na drugi svet.

(B. razred, OŠ Šoštanj)

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV

junij 2006

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
------	-------	-----	-----	----------

1. teden

četrtek, 1.6. ob 13:00	vpis učencev	Vpis novih učencev v glasbeno šolo (vpis poteka vsak dan do 9.6. med 13:00 in 15:00)	Glasbena šola Šoštanj	Glasbena šola FKK, oddelek Šoštanj
četrtek, 1.6. ob 18:00	šolstvo	Bralna značka	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
ponedeljek, 5.6. ob 18:00	varovanje narave	Prireditev ob svetovnem dnevu okolja	Kulturni dom Šoštanj	Naravovarstvena zveza Smrekovec
torek, 6.6. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA-ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
četrtek, 8.6.	izlet	Izlet na Madžarsko	Madžarska	Društvo upokojencev Šoštanj
četrtek, 8.6. ob 19:00	razstava	Otvoritev slikarske razstave Lučke Falk	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 9.6. ob 15:00	odbojka	Tradicionalni odbojkarski TURNIR GENERACIJ	Športna dvorana Šoštanj	Odbojkarski klub Šoštanj Topolšica
sobota, 10.6.	planinstvo	Izlet Smrekovec – Raduha (zahtevna pot – dvodnevni izlet)	Savinjske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 10.6.	predstava	Otvoritev kozolca in kegljišča v Gaberkah s predstavo	Gasilski dom Gaberke	Kulturno-turistično društvo Kulturnica
nedelja, 11.6. ob 18:00	nogomet	Šoštanj : Zreče (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj

2. teden

torek, 13.6.	letovanje	Zdravstveno letovanje v Savudriji (poteka do 23.6.)	Savudrija (Hrvaška)	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sreda, 14.6. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Gornji Grad - Menina	Menina	Društvo upokojencev Šoštanj
sreda, 14.6. ob 19:00	predstavitev	Predstavitev knjige Stojana Špegla	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
četrtek, 15.6. ob 18:00	bridge	Bridge - razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje

3. teden

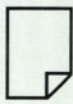
sreda, 21.6. ob 18:00	koncert	Večer glasbene šole	Mestna galerija Šoštanj	Glasbena šola FKK Velenje, oddelek Šoštanj
sobota, 24.6. ob 17:00	proslava	Prireditev ob dnevu državnosti	Skorno (sv. Anton)	Turistično društvo Skorno
sobota, 24.6. ob 19:00	kresni večer	Kresni večer na Kavčnikovi domačiji v Šentvidu	Kavčnikova domačija	Muzej Velenje
nedelja, 25.6. ob 13:00	planinstvo	Pohod po Ravenski poti (lahka pot – start pri igrišču v Ravnah)	Ravne pri Šoštanju	Planinsko društvo Šoštanj in Športno društvo Ravne

4. teden

ponedeljek, 26.6.	letovanje	Sončno mesto na Golteh (poteka vsak dan do 30.6.)	Turistični center Golte	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
ponedeljek, 26.6.	letovanje	Zdravstveno letovanje v Poreču (poteka do 6.7.)	Poreč (Hrvaška)	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura šolstvo gospodarstvo splošno

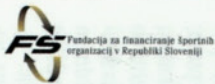

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

RAZPORED DOMAČIH ŠPORTNIH TEKEM IN AKTIVNOSTI ZA OTROKE IN MLADINO junij 2006

športna zveza šoštanj

Panoga	Klub/društvo	Kategorija	Aktivnosti	Termin	Lokacija
taborništvo	Rod Pusti grad	osnovnošolci	Območni mnogoboj	sob, 3.6.	Velenje
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra A : Velenje	ned, 4.6. ob 10:00	Športna dvorana Šoštanj
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra Šoštanj B : Lastovka B	ned, 11.6. ob 10:00	Športna dvorana Šoštanj
taborništvo	Rod Pusti grad	osnovnošolci dijaki in študentje	Državni taborniški mnogoboj	pet, 16.6. – ned., 18.6.	Postojna
košarka	KK Elektra	pionirji	Finalni turnir regionalne lige za mlajše dečke letnik 1994 in mlajši	sob, 17.6. od 09:00 do 13:30	Športna dvorana Šoštanj

Zbiranje podatkov o tekmah in aktivnostih za mlade na področju občine Šoštanj izvaja Športna zveza Šoštanj v sodelovanju s športnimi društvi/klubi in s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS.

Sredina vabi

Sredina vabi

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Šoštanj je obiskal - tovariš Tito!

Nekoč je bil Tito, je fotografska razstava Joca Žnidaršiča, enega najvidnejših oseb slovenske fotografije, ki je prvič doživela luč sveta lani v Cankarjevem domu, od četrtega, 18. maja, pa ji sledimo v Šoštanj, v tamkajšnjo Mestno galerijo. Nekoč je bil Tito, je zgodba o fotografiji o Titu ali zgodba o Titu skozi fotografije, ki jih je skozi leta napravil Žnidaršič. Odprtje razstave so pospremile besede župana Občine Šoštanj Milana Kopušarja in pa insert dokumentarca Neskončna lahkost fotografiranja, ki ga je o Žnidaršiču posnela režiserka Weisova. V odlomku Žnidaršič spregovori o tem, kako je on občutil Tita ob fotografiranju. V Šoštanju je dogajanje na platnu Žnidaršič dopolnil le z besedami, da mu je bil Tito najbolj všeč in ga je najlažje fotografiral, kadar ta ni poziral.

Kulturni dogodek je zaokroževala beseda Kajeta-na Čopa, Milojke Komprej in pa nastop pevca Matjaža Ogriajenška, ki je posebej za dogodek pripravil venček partizanskih pesmi. Zakaj tudi ne. Tito je bil človek revolucije in vsega, kar se je dogajalo nekoč v Jugoslaviji. Saj se je še spomnite, kajne?

Vsekakor pa lahko večer v galeriji zaokrožimo predvsem s toplim sprejemom, ki ga Joca Žnidaršič vedno doživi v Šoštanju, kajti od tu segajo njegove korenine v svet in k njim se rad vrača. Šoštanjčani pa so nemalo ponosni na svojega rojaka, kar je v svojih besedah poudaril tudi šoštanjski župan.

Pa se vrnimo k razstavi, ki si jo lahko v Šoštanju ogledate do 3. junija 2006. Lani je bila v Cankarjevem domu ob istem času (seveda ne čisto naključno, saj na nek način sovпада s Titovim rojstnim dnevom) in je zbudila izredno zanimanje. Postavljena je bila v konceptu črno-belo, podoba pa so dopolnjevale celo stenske podobe. Tudi v Šoštanju so se na Zavodu za kulturo potrudili v galerijo vnesti čim več fotografij oziroma z njihovo pomočjo prikazati del te zgodbe. Tito z Jovanko, Tito s psom, Tito kadilce, Tito pri fotografiranju, Tito z množico ..., ni čudno, da je Marcel Štefančič mlajši, lani ob razstavi zapisal: Tito je bil predvsem množica fotografij. Na vsaki fotografiji je igral drug lik, drugo različico sebe. Teh fotografij je toliko, da se zdi kot bi Jugoslavijo držale skupaj njegove fotografije.

Vsekakor pa obstajajo zgodovinska dejstva, za-

Avtorja razstave Joca Žnidaršiča je pozdravil župan Milan Kopušar, ...

... znanim Šoštanjčanom, ki so prišli obujati spomine ...

... pa je zapel in zaigral pionirček Matjaž Ogriajenšek.

pisi o Titu kot revolucionarju, o dogodkih po vojni in o znanih čistkah ter o Titu kot izredni osebnosti, karizmatičnem voditelju Jugoslavije. O njem je dr. Jože Pirjevec, eden najvidnejših poznavalcev zgodovine 20. stoletja, zapisal: Če Tita ne bi bilo, ne bi bilo revolucije in pozneje samoupravnega sistema, ne bi bilo niti neuvrščene politike, ki ji maršal tudi ni bil idejni oče, a jo je z blagoslovom omogočil.

Dejstvo je tudi, da se je maja leta 1945 Tito odločil radikalno obračunati s slovenskimi in hrvaškimi kolaboracionisti, ki so mu jih Britanci vrnili skladno z dogovorom, sklenjenim med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom na konferenci v Teheranu leta 1943.

Ta krvava rihta, ki je skupaj s preganjanjem nemške manjšine v Jugoslaviji, s poboji kosovskih Albancev in gonjo proti četnikom in kasneje proti informbirojevem hudo omadeževala Titov režim, kljub vsemu ne more biti edino merilo za ocenjevanje njegovega življenjskega dela. In nena zadnje bilo bi tudi krivično, če bi Slovenci pozabili, s kakšno zavzetostjo se je Tito boril za naše meje na Koroškem in Primorskem, čeprav je bil včasih prepričan, da vsega, kar Jugoslavija zahteva, ne bo mogoče dobiti. Toda če smo dobili, kar smo, je to tudi njegova zasluga.

Kakor koli že, Nekoč je bil Tito, je izredna razstava, izreden dogodek v Šoštanju, o katerem pa si lahko mimo vsega zapisanega in izrečenega o njej in o Titu ustvari mnenje vsak sam.

Klasika se prijemlje

Mestna galerija Šoštanj je večkrat priča glasbenim dogodkom in ne samo slikarskim razstavam. Različni koncerti klasične glasbe so kot nalašč, da izzvenijo med temi zidovi. V četrtek smo prisluhnili harmoniki Tomaža Marčiča in flavti Tine Blazinšek, ki sta izvajala dela W. A. Mozarta, M. Regerja, J. S. Bacha, W. Jacobija, in A. Piazzolla, od serenad o tanga, od zahtevnega do bolj sproščujočega.

Program torej za vsako publiko, ki ji je ta zvrst glasbe blizu in ji je skozi večere, ki jih na Zavodu za kulturo Šoštanj mesečno prirejajo, tudi lažje dostopna. Njun večer je spremljalo veliko število poslušalcev.

Pa še beseda o obeh nastopajočih umetnikih.

Tina Blazinšek je profesorica glasbe, ki se je flavte začela učiti pri g. Faniki Vošnjak in šolanje nadaljevala v Ljubljani pri prof. Jožetu Pogčniku. Že tu je dosegla vidne rezultate in nagrade ter v različnih zasedbah igrala kot solistka. Študij je nadaljevala na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Karolini Šantl - Zupan, zdaj opravlja magistrski študij na Akademiji za glasbo v Zagrebu pri prof. Marini Novak.

Tomaž Marčič je bil v času učenja pri M. Krušiču in prof. A. Lorberju dvakrat prvonagrajenec državnega tekmovanja mladih glasbenikov. Diplomiral je v Nemčiji pri prof. H. Nothu ter leta 2004 zaključil podiplomski študij v mojstrskem razredu prof. S. Hussonga v Wuerzburgu. Nastopal je na odrih Evrope ter kot solist igral z orkestrom Mariborske filharmonije ter Dunajskim komornim orkestrom in ansambлом za novo glasbo Wuerzburg. Trenutno poučuje harmoniko v Celju.

Vse boljši in boljši

Letni koncert okteta Zavodnje, ki letos zaokrožuje 29. obletnico delovanja, je v Zavodnjah že tradicionalno v nedeljo po maši. Letos so ga pripravili 21. maja v sodelovanju z Ženskim pevskim zborom iz Lokovice, ki ga vodi Simeona Strahovnik. Seveda k fantom sodijo punce, k pevcem pevke. Očitno je bila to prava poteza, kajti program okteta je prepletalo petje Lokovičank, tako da je bilo zadoščeno vsem okusom. Vodja okteta Zavodnje je že dolga leta Jože Grabner, ki je izrazil zadovoljstvo nad petjem svojih fantov, ki so lani nekoliko spremenili svoje vrste. Predsednik zbora je Miro Perovec, ki je letos tudi organizacijsko lepo poskrbel za vabila in dogajanje po koncertu. Mala dvorana doma v Zavodnjah je tudi po uradnem delu prijetno zadonela ob njihovi pesmi, čestitkam, ki so jih prejeli fantje za svoje petje, pa se je pridružil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar.

V programu, ki ga je lepo povezovala Albina Rak, je nastopilo tudi nekaj solistov iz vrst okteta, ki jih velja še posebej pohvaliti. Oktet pa sestavljajo Jože,

Foto: Dejan Tonkili.

Foto: Dejan Tonkili.

Foto: Dejan Tonkili.

Foto: Dejan Tonkili.

Foto: Dejan Tonkli

Janez in Tone Grabner, Janko Stropnik, Ivan Kompan, Miro Perovec, Franc Sovič in Grega Reberšak.

Res lahko rečemo, da je bil v nedeljo v Zavodnjah prijeten glasbeni in družabni dogodek, ki potrjuje dejstvo, da se da delati dobro tudi na amaterski način.

Knjige za oddelek bolnice Vojnik v Ravnah

Projekt zbiranja knjig ob Dnevu knjige, ki ga vodi občina Šoštanj že tretje leto, se je letos zaključila v Ravnah pri Šoštanju, na oddelku psihiatrije bolnišnice Vojnik, ki ima prostore v bivšem dvorcu Vošnjakovih, tako imenovanem Gutenbergu. Šestindvajsetega maja je župan občine Šoštanj Milan Kopušar z vodjo projekta Alenko Verbič, ravnateljico vrtca Vesno Žerjav in knjižničarko osnovne šole Brigito Grobelnik, predal knjige vodji oddelka gospe Dečko in ob tem izrazil prepričanje da so knjige prišle v prave roke. Akcija, ki je potekala s pomočjo vrtca, šole, občanov občine Šoštanj in seveda vseh, ki so se odzvali pozivu v medijih, je bila tudi tokrat uspešna, saj je uspelo zbrati kar 410 knjig.

V vseh treh letih skupaj pa so v Šoštanju zbrali 1200 knjig. Kratek kulturni program sta k besedam vodje oddelka dr. Vlasta Dečko in Ravnah ter predstavnik pacientov pridali dve flautistki.

V Ravnah sta bila prisotna tudi gospod Anatolov Sazonov iz Celja, ki je daroval kar 186 knjig in g. Ivan Medved iz Šoštanja, ki je prispeval 60 knjig. Knjige so različnih vsebin od enciklopedij do poezije in proze in bodo gotovo lepa obojitev tamkajšnje knjižnice. Kot je lepo povedal predstavnik pacientov, je na Gutenbergu izjemen ambient, izjemen prostor in knjiga jim je dragoceno darilo.

Tudi sicer so se obdarovanci izkazali s pozornostjo do gostov v obliki rožic in ročno izdelanih daril. Zelo lepo pa so se o knjigi izrazili prav vsi, saj vsi ki radi berejo vedo, da je knjiga zares človekova dobra prijateljica, ki pusti bralčevi domišljiji da sooblikuje njeno vsebino.

Kot vemo je vodilna misel slovenskega in seveda svetovnega dneva knjige Podari knjigo in zato je občina v teh treh letih podarila knjige Domu za varstvo odraslih Velenje, bolnišnici Topolšica, dnevne-

mu centru v Šoštanju, bolnišničnemu oddelku vrtca Anice Černejeve v Celju in tokrat v Ravne. Prav gotovo ob zbiranju ni pomembno samo to, koliko knjig zberejo, temveč predvsem to, v čigave roke gredo in kako so sprejete.

Kulturnica Gaberke v mesecu aprilu in maju

Ugotovili smo, da imamo s Kulturno prosvetnim društvom Miklavž pri Ormožu kar nekaj skupnih točk, smo konec aprila podpisali tudi pobratilno listino. Pobratilno listino sta v imenu obeh društev podpisala predsednika Franc Štehar in Cvetka Kocjan.

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

Veliko dela pa imamo tudi z urejanjem okolice kozolca, ki smo ga postavili lansko leto na lokaciji starega gasilskega doma Gaberke. 10. junija bo otvoritev kozolca, zato naj bi bilo do takrat vse v najlepšem redu.

A. Grudnik

Iskali smo knjižne molje

Vpetek, 12. maja 2006, se je 15 učencev OŠ Šoštanj pod vodstvom ga. Marjane Menih odpravilo na podelitev nagrad za udeležence angleškega bralnega tekmovanja Bookworms – knjižni molji. Ta izlet nam je bil omogočen zaradi nagajenja z naše šole, Žiga Rosca, iz 5. c razreda.

Tako se je 15 učencev od 5. do 9. razreda v petek zjutraj ob 8. uri podalo v Ljubljano. Najprej smo imeli nekaj časa, da smo se malo sprehodili po našem glavnem mestu, nato pa smo zavili v Cankarjev dom, in sicer v Stihovo dvorano. Še prej so nam v predverju postregli z malico. Ko smo vsi prispeli in se posedli v dvorano, se je začel uradni del podelitve, in sicer govori. Pozdravili so nas: ga. Metka Hofbauer (direktorica Centra Oxford), ga. Irena Rozman (predstavnica OUP za Slovenijo), dr. Komarjeva in dr. Grosmanova s Filozofske fakultete. Sledila je podelitev nagrad nagrajenim osnovno- in

srednješolcem, pozabili pa niso niti na mentorje. Zatem nas je čakalo nepričakovano presenečenje, saj so za nas pripravili prijetno zabavo in sprostitve s pevcem Adijem Smolarjem. Le-ta nas je kratkočasil s svojimi vsebinsko zabavnimi in posebnimi pesmimi, prepričal nas je tudi k sodelovanju, poleg tega pa nam je povedal veliko koristnih nasvetov.

Ko se je vse zaključilo, smo se dogovorili, da se še malo razgledamo po Ljubljani in našo prestolnico še bolje spoznamo. Naposled je prišel čas za odhod. Zadovoljni smo se odpeljali z avtobusom nazaj v Šoštanj, kamor smo prispeli ob tretji uri popoldne.

Jana Obšteter

Slikar v Martinovi vasi

Vmarcu so v Šmartnem ob Paki izvedli novo odsko delo v čast 30-letnici delovanja Gledališča pod kozolcem. Za tamkajšnje kulturnike in člane amaterskega gledališča je letos velik praznik, ki so ga s premierno uprizoritvijo odrske komedije Toneta Partljiča, v režiji domačina Jožeta Krajncja dostojno obeležili, skupaj z devetnajstimi igralkami in igralci.

Po besedah Partljiča je režiser v sodelovanju z igralci uspel njegovo delo le še izboljšati in mu vdihniti lokalno noto komedije, ki je navdušila občinstvo v treh predstavah v prenapolnjeni dvorani tamkajšnjega kulturnega doma. Predstave se je udeležil tudi avtor Partljič in bil ob zaključku igre zelo zadovoljen.

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Premiero Slikar v Martinovi vasi so pospremili s pregledno razstavo fotografij odrskih predstav skozi tri desetletja in fotoreportažo zadnje igre fotografa Damijana Kljajčiča. Kot pa se za jubilej spodobi, so prireditve pospremili tudi prijatelji, predstavniki drugih gledališč in predstavniki pokrovitelji. Kozarček ob »ofiranju« prazniku pa je dobro del tudi režiserju Jožetu Krajncu, ki se je tako ponovno dokazal na domačem odru. Da so čestitke k prazniku in ob odlično izvedeni komediji kar deževale, ni potrebno posebej poudarjati.

Jože Miklavc

Intervju s Tino Steblovnik

Skrivnosti ni, so le želje in ljubezen do ljudi

Jože Miklavc

V prostoru Šaleške, Zgornje in Spodnje Savinjske doline, Celjske kotline ter širše je poznana kot televizijska voditeljica in novinarka, sedaj že nekaj let kot producentka radijskega programa lastnega Radia Bakla. Tina Steblovnik, osebnost iz plejade uspešnih žensk v našem prostoru. Samo za List smo brskali po njenem osebnem in poslovnem dosjeju. Seveda nam je rada postregla z odgovori, saj je to, kot smo razumeli skozi razgovor, del njenega poslanstva. Komunikacija z ljudmi za ljudi!

Tina Steblovnik uganka ali romantična duša?

Seveda sem romantična; dovolim si leteti in živeti svoje sanje a sem za to pripravljena veliko storiti tu in zdaj. Pravim, da sem z nogami in razumom vedno trdno na tleh. V mojem primeru to sploh ni slabo, ker tudi iz te, čisto človeške perspektive, zmorem opaziti lepoto življenja in se veseliti drobnih stvari. Včasih sama o sebi mislim, da sem rojena pod dobro zvezdo. Pa tu sploh ne gre za občutenje neke materialnosti, ampak za odnos do življenja nasploh. Da zmorem reči problemu problem in ljubezni ljubezen. Za to gre. Se-

veda je življenje sestavljeno iz nešteti odtenkov, vendar je le dobro osvojiti vsaj osnovne barve. Uganka? Tudi: včasih sebi, drugim večkrat. Predvidevam, ker duše in srca res ne nosim vedno na dlani. Vse ostalo je samo oblika. In vendar nisem nepopisan list. Velik delež »mene« je že šlo med ljudi. Dala sem in lahko so vzeli, posvojili; veliko bližin je nastalo. Včasih tudi ne, ker moja pesem ni vedno tudi tvoja pesem. Tako pač je in tu si ne delam več nobenih utvar.

Kako daleč nazaj v čas in kraj sežejo začetki vašega sentimentalnega občutja, liričnega izražanja in socialne note odnosov do ljudi v okolju?

S čustvi sem se veliko ukvarjala kot najstnica in potem v času sklenitve partnerske zveze, rojstva otrok. Bilo je res intenzivno, čustveno obdobje, polno strasti in globokih občutenj. Mislim, da bi pregorela, če bi dovolila, da to postane moj način življenja. Ukrotila sem jih, ta silna čustva, jim dodala stabilnost, mir in zadovoljstvo, ki iz tega izhaja. To pa seveda ne pomeni, da ne znam več jokati ali se smejati; znam. In res je, še vedno se me zelo dotakne bolečina sočloveka, še posebej otrok. Na trpljenje pač ne bom nikoli imuna. Tako kot tudi vedno težje spregledam človeško neumnost. Toliko gorja smo pripravljene povzročiti drug drugemu in tako nizko stopiti, da bi dokazali svoj prav. Največkrat gre le za dokazovanje lastne majhnosti. Ne maram laži, sprenevedanja, podtikanja in ljudi, ki iščejo le pravice in pozablja jo na odgovornost.

S čim ste se ukvarjali v obdobju pred vašo sedanjostjo medijsko prakso, kaj vas je usmerilo na pot množičnega srečevanja z ljudmi, pred mikrofon in monitor?

Opazuj otroka pri igri in če boš znal gledati, boš videl njegov poklic. Mnogokrat je tako in ko danes razmišljam o sebi, o svojem otroštvu, vidim, da je bilo že takrat vse usmerjeno k pisani in govornici besedi, k ljudem. Verjamem v to, da so nam posamezni talenti v zibelko položeni in naša dolžnost je, da jih ne zanemarimo.

Kaj sem delala pred srečanjem z mikrofonom? Vzela sem si veliko časa za vzgojo otrok, študirala in hodila v službo; takole, od sedmih do treh. Služba me ni zadovoljevala, nisem se mogla izraziti, nisem bila jaz. Potem pač človek naredi korak, ki zahteva veliko poguma in prepričanja, da je pot, ki jo začenaš, tista prava. Potrebujem podporo ožje in širše družine in to sem imela. Vse ostalo sem si izborila sama.

Gre pri medijski ustvarjalnosti le za

delo z veseljem ali veselje s tem delom ali pa je za vas to pomembno kot eksistenčna dejavnost, zaposlitev?

Pozabljamo, da gre pri medijski ustvarjalnosti pogosto za delo z naporom. Seveda mislim na tiste neštete poti, ki jih opraviš, ko se podiš za dogodki; na številna srečanja, ki tudi niso vedno prijetna, na nemogoče ure dela. Potrebujes dosti energije; fizične in psihične. In seveda, tako kot pri vsakem drugem delu, ki ga hočeš dobro opraviti, potrebujes predanost; ko se ne sprašuješ, koliko si vložil, ampak ali si naredil vse, da bo rezultat dober. Danes je medijsko delo moja zaposlitev in moja eksistenčna dejavnost. Tisto, kar je zares odgovornost, je dejstvo, da moram finančno poskrbeti tudi za druge. Opažam, da postajam neizprosna. Ne pristajam na barantanje in podcenjevanje dela, ki ga opravljamo. Kruh v trgovini ima svojo ceno in tudi naše delo ga ima.

Znano nam je tudi vaše pesniško ustvarjanje, odrski nastopi in čut za lepoto duhovnega življenja. Je v vas torej tudi pesnica?

Tako se zdi, da je danes lahko pesnik že vsak, ki uspe množico prepričati, da cesar ni nag. Pesnica? Gre za veliko besedo, pri meni pa bolj za sposobnost, da se zmorem s svojimi besedami iskati in najti. Da del svoje intime izrazim z nekaj stavki, da tako kakšen trenutek iztrgam pozabi. Včasih ga potem delim z drugimi, a v zadnjem času je tega zelo malo. Za pisanje pesmi potrebujem močan čustven dražljaj, biti moram ranljiva. Trenutno sem v stanju, ko si te ranljivosti ne morem privoščiti. Kakšna pesem bo tako počakala na prihodnost, na čas, ko bom razbremenjena. Veselim se tega.

O Tini Steblovnik se ne moreš pogovarjati kot le o njej. Družina? Partner Jože? Otroci? Prijatelji? Kako bi se preprosto izrazila o teh »svetih« podobah?

Prva beseda, ki mi pride na misel, je spoštovanje. V zvezi z družino ponavadi govorimo o ljubezni, a ljubezen je tako vseobsegajoč pojem. Rajše govorim o spoštovanju. Tistem odnosu, ki ga morata zakonca negovati in ohranjati v vsaki življenjski situaciji in ga z zgledom prenašati na otroke. Spoštovanje je tisto, ki tudi v skupnosti, kot je družina, zagotavlja svobodo, varnost, odgovornost, odpuščanje, pripadnost. Kako boš ljubil, česar ne spoštuješ?

Povedano iskreno: svojega moža, sina in hčer, oba študenta medicine, zelo spoštujem. Skupaj smo veliko dosegli in ponosna sem na svojo družino.

In Tina Steblovnik kot menedžerka? Vam bolj leži organizacija dela, ste bolj suvereni v režiji in ustvarjalni vlogi novinarka?

Veste kaj pomeni beseda »manager«? Gre za italijansko besedo, ki označuje krotitica konj. Moram reči, da se pri svojem delu pogosto tako tudi počutim. Spodbujam in ustavljam konje; svoje lastne in tistih, s katerimi sodelujem. Težko je pri tem biti vedno uspešen in zdravo je, če si znaš, ko je potrebno, priznati in odpustiti tudi poraz, napako. Toliko medsebojnih odnosov je pri tem delu in toliko človeške nepredvidljivosti. Kadar delam kot novinarka, se zanašam le nase. Sama z lastnim znanjem, preverjanjem in opazovanjem sestavljam zgodbe. Priznam, to mi je lažje. Za oboje potrebujem veliko samote in veliko duhovne poglobljenosti. Nujno je, da situacije mnogokrat sprejemem drugače, kot jo vidijo moje oči.

Politična distanca? Ste vključeni v kakšno politično opcijo? Vam je kateri od sedanjih strankarskih programov zelo blizu?

Politika neke države je najboljša takrat, kadar o njej razmišlja čim manj ljudi. Pri nas se včasih zdi, da je politika vse, da obvladuje vse. Vsak je že poznavalec. Ja, včasih sem se zanj zanimala bolj, zdaj je toliko, kot je pri delu potrebno. In vedno samo do tja, ko še lahko razmišljam z lastno glavo. Nisem v nobeni politični opciji, znam pa v kateri poiskati tudi kaj zase. Skušam verjeti, da so v ozadju vedno dobri nameni, ki pa, žal, mnogokrat izpadejo kot čisto razkazovanje moči. To ni dobro, spominja na neke druge čase.

VTV Vaša televizija je s svojo vztrajnostjo, zaradi nevtralne vloge glede na politiko in zaradi koncepta programa postala pomemben medijski partner državljanom na štajerskem kosu zem-

lje. Tina Steblovnik, vi ste del ekipe zanesenjakov, ki krojijo medijsko odmenost in priljubljenost. Vam je delo pri tej »naši« televiziji zlezlo v dušo?

Včasih sem res veliko delala za VTV Vašo televizijo, zdaj precej manj, ker mi čas ne dopušča. Še vedno pa rada vskočim, rada se spogledujem s kamero. Gre za dimenzijo, ki je radijsko delo ne dopušča, omogoča nadgradnjo. Seveda, po toliko letih sodelovanja čutim pripadnost. Veliko sem se naučila in veliko tudi dala. Danes se iskreno veselim tega, da se stvari obračajo na bolje. Vem, koliko truda je bilo vloženega in koliko hoje po robu je bilo potrebno. Samo najmočnejši v takih trenutkih zdržijo in to je vredno spoštovati.

In ne povsem nazadnje: Radio Bakla je »otrok« vašega moža Jožeta in vas. Ste po nekaj letih produkcije radijskega programa in oddajanja zadovoljni s podobo tega »družinskega« člana? Boste kaj spremenili, nadgradili, razširili meje slišnosti, dopolnili program?

Zanimivo, tudi sama večkrat rečem, da je Radio Bakla moj tretji otrok. Predvsem moj, čeprav je res, da brez moža ne bi šlo. Vedno je neke v ozadju, vedno na razpolago, ko je potrebno. Pazim, da ga ne obremenim preveč, ker on ima svoje delo in veliko odgovornosti. Težko je in včasih se zalotim pri misli, da sem si morda naložila preveč, a vztrajam, ker vem, da je uspeh vedno tek na dolge proge, pa tudi veliko je bilo v štirih letih že narejenega. Kazalci rasti me vzpodbujajo, da se še vedno odločam pogumno in širim idejo. Želim povečati slišnost, a mlini v Ljubljani meljejo počasi in včasih tudi nerazumno.

V moderno urejenem radijskem studiu v vasi Gorenje je tehnična srčika Radia Bakla. Kaj pa ekipa? Koliko vas je, od kod ste in kakšen je v osnovi koncept

radia?

Kadar govorim o radiu kot o svojem otroku, pri tem seveda mislim na idejo; ker od ideje dalje radijsko delo, kot izrazito timsko delo, ne more biti več otrok enega človeka, ampak celotne ekipe. Izjemno pomembno je, da ta deluje usklajeno, da zasleduje isti cilj. Močni smo toliko, kot je močan naš najšibkejši člen. V to sem prepričana in zato je tako zelo pomembno, kakšni ljudje so v ekipi. V zadnjem času smo se kadrovsko okrepili; dobili smo novega odgovornega urednika, povečali komercialne in tehnične moči. Mislim, da so temelji zdaj dobri, da lahko gremo naprej. V osnovi mi je pomemben človek kot posameznik. Želim, da vsak, ki je član naše ekipe, to ve; ker bo potem to idejo lažje delil naprej, našim poslušalcem. Tu smo zaradi njih in na to moramo misliti vsak trenutek.

Znano mi je, da je podoba radijskega programa tesno povezana z imenom Bakla. Kaj razsvetljuje luč vašega radia?

Bolj kot kaj je pomembno vprašanje koga. Prepričana sem, da naše poslušalce. Veliko in vedno več je tistih, ki se ustavljajo na naši frekvenci in ne prestavijo več gumba. Z lastnim programom zasledujemo vse plati življenja, kar pomeni, da znamo biti zelo resni v situacijah, ki to potrebujejo, in da zmoremo profesionalno delovati tudi v trenutkih, ko se pričakujeta sproščenost in bližina. Radi smo drugačni, bolj izvirni, bolj prepoznavni, bolj prijazni. Radi smo radio z vsebino, ker, kot je nekoč dejal nek znani Slovenec - tudi za Pusta niso dovolj samo usta. Z nazivom Bakla zares sporočamo, to da gre bakla vedno prva v vrsti in da sveti tam, kjer je tema. Ljudem je ob tem prijetno.

Namesto zadnjega vprašanja kakšna vaša izvirna misel kot epilog: ????

V Šmartnem letos še posebej praznično

V občini Šmartno ob Paki se bodo letos spomnili precej okroglih obletnic. Tako bodo imeli stoto obletnico kulture, pred 100 leti je bil namreč ustanovljen prvi pevski zbor pri njih. Planinsko društvo bo imelo 30 let delovanja in bodo ob tej priložnosti razvili nov prapor, tridesetletnico delovanja bo imela folklorna skupina, minilo bo 25 let od začetkov delovanja športnega kluba 81, trideset let uspešnega dela bo praznovalo Gledališče pod kozolcem, minilo bo 115 let, odkar je stekla savinjska železnica in še najpomembnejše, letos bo minilo 750 let od prve omembe kraja.

Pravzaprav je v starih listinah omenjena cerkev sv. Martina, ki je bila sredi trinajstega stoletja, točneje 1256 premeščena iz fare Šempeter v faro Braslovče.

Prvi znani zemljiški gospodje so bili zgornjeavstrijski gospodje iz Orta, nato je posest prešla na njihove dediče s Ptuja, sredi 14. stoletja pa je bil kraj že del velike posesti Žovneških gospodov. Po izumrtju Žovneških gospodov - Celjskih grofov - je posest prešla v roke samostana v Stični. Na razgibano zgodovino srednjega

veka na šmarškem območju spominjajo ostanki in najdbe večih gradov ali grajskih okopov in ruševin. Sicer pa se je kraj dolgo imenoval Sv. Martin na Paki.

»V počastitev visoke obletnice prve omembe kraja imamo letos precej prireditve, ki se vrstijo že celo leto. Načrtujemo tudi simpozij z naslovom Šmartno ob Paki skozi čas in izdajo zbornika,« je povedal župan Alojz Podgoršek.

Foto: Marija Lebar

Vrhunec slavlja bo sredi junija, ko bodo v petek, soboto in nedeljo potekale številne prireditve. »Vse skupaj se bo dogajalo pod šotorom, da nam ne bi ponagajalo vreme,« pravi župan. V petek, 16. junija bo imel svoj koncert ansambel Spev, ki bo gostil tudi številne znane osebnosti iz sveta zabave. Hkrati bodo predstavili svojo novo zgoščenko.

V soboto bodo imeli »svojo« zabavo mladi, saj je na vrsti rock koncert, v nedeljo pa bo splošna zabava za »staro in mlado«, v goste pride tudi Nuša Derenda, nastopila bo domača folklor, skratka našlo se bo za vsakogar nekaj, celo za lačne želodce bo poskrbljeno z okusnim (in brezplačnim) golažem.

V počastitev 115. letnice savinjske železnice, ki je bila za Šmartno ob Paki zelo pomembna, saj se je sem stekalo vse tovarno blago iz Zgornje Savinjske doline, pa pripravljajo zanimiv projekt za 2. september, ko bodo organizirali izlet z muzejskim vlakom v Rogatec. Rogaški župan skupaj z odborom pripravlja meddržavno srečanje, ki se ga bodo udeležili tudi prebivalci sosednjih hrvaških občin. Na ta način želijo v Rogatcu pospešiti že sedaj dobro sodelovanje med sosednjima državama, ki poteka mimo uradne politike. Šmarčani bodo v istem »sosedskem duhu« na vlak povabili tudi občane iz šaleških in zgornjesavinjskih občin, saj bodo imeli na vlaku razpoložljivih 400 sedežev. Seveda pa se bo praznovanje častitljive obletnice prve omembe kraja še posebej razmahnilo ob prazniku občine Šmartno ob Paki v mesecu novembru, o čemer pa bomo še poročali.

Marija Lebar

Mesto so ljudje

Sestra

Stanka

Mnogo je ljudi, ki svoj poklic opravljajo z veseljem in veliko vnemo. Rezultat takšne zavzetosti je dobro opravljeno delo, zadovoljstvo tistega, ki to delo opravlja in vsesplošna dobrobit tako posameznikov kot družbe, ki jo ti sestavljajo. Medicinska sestra Stanka Lampret, ki svoj poklic opravlja v zdravstvenem domu Šoštanj, je ena izmed njih.

Pregovor pravi, da se dober glas sliši v deveto vas, zato je odmev prišel tudi do mene. Ko sem obiskal zdravstveni dom, da se dogovorim s sestro Stanko za pogovor, je iz »njene« ambulantne prihajal prijatelj Darko. Povedal sem mu, zakaj sem prišel in potrdil mi je, da je izbira zelo dobra. V prvem stiku z njo sem dobil potrditev za vse, kar sem slišal o njej. Bila je zadovoljna, da sem jo izbral in me je z veseljem sprejela.

Ali mi lahko poveste nekaj o začetkih vaše življenjske poti?

Rojena sem bila leta 1965 v Slovenj Gradcu. Naša rodbina Aristovnik, kot je moj dekliski priimek, je stara preko petsto let in izhaja iz Škal. Svoje otroštvo sem preživljala v hiši na Partizanski cesti v Velenju s staršema, bratom in sestro. Oče je bil rudar, življenje pa je potekalo dokaj normalno.

Kako je bilo z odrasčanjem, osnovno šolo, šolanjem?

Kot veliko otrok sem imela tudi sama nekaj vrstnikov za igro. Doma smo imeli skedenj, kjer smo se otroci najraje igrali. Starši so nas kmalu naučili, da smo znali poprijeti za delo in s tem smo postajali samostojni. Ko je prišel čas šole, sem začela obiskovati osnovno šolo Anton Aškerc v Velenju, kjer smo bili prva generacija osnovnošolcev. Po osnovni šoli me je pot zanesla na srednjo štiriletno medicinsko šolo v Celje.

Kaj vas je kot mladostnika zanimalo in kaj je pripomoglo, da ste se odločili za poklic medicinske sestre?

Zanimalo me je veliko kaj, toda najraje sem se ukvarjala s povoji. Doma smo imeli teto, ki je imela rane na nogi, zato je bilo potrebno povoje veliko menjavati in jih tudi prati. Tako sem prišla v prvi stik z zdravstvom in v meni se je vzbudil čut do soljudi in prijeten občutek, da jim lahko pomagam. Tega sem nosila v srcu, ko sem se odločala za nadaljevanje izobraževanja po osnovni šoli.

Kakšen je vaš poklic in naziv na delovnem mestu?

Sem srednja medicinska sestra in trenutno delam v ambulanti pri doktorju Urbancu.

Ljudje, ki vas obiskujejo, pravijo, da ste nekaj posebnega, da vas imajo radi zaradi vašega pristopa. V čem je skrivnost tega?

Vsi ljudje mi pomenijo veliko. Nikoli nisem imela problemov z navezovanjem stikov. Tako je vse lažje in vedno kadar je priložnost, ljudi vprašam po počutju, spregovorim z njimi, ne samo na delovnem mestu, ampak tudi na cesti ali kje drugje. Včasih sem imela opravka z ljudmi v domu ostarelih, kasneje tudi z otroci in tako sem ugotovila, da imam nekako prirojen smisel za negovanje in delo z ljudmi. Vsak človek je enkratna osebnost in do vsakega gojim spoštovanje. To se potem odraža v tem, da imajo tudi ljudje enak odnos do mene.

Kako poteka čisto navaden delavnik in kakšno je praktično delo?

V ambulanti pričnemo ob sedmi uri zjutraj in je za to potrebno izvesti celotno pripravo. Ureditev kartotek, priprava kartotek za naslednji dan, priprava ordinacije. Potem je potrebno opraviti preveze, dati injekcije, napisati recepte, včasih je potrebno tudi urgentno zdravljenje, izmeriti pritisk, EKG in mnogo je še tega. Vsekakor pa se moramo prilagajati trenutni situaciji in dati prednost najnujnejšemu.

Ali je danes, ko smo v dobi računalniške informatike, poleg dela s pacienti, tudi veliko administrativnega dela?

Računalnik je veliko pripomogel k razvoju in učinkovitejšemu delu. Je pa danes resnično nekaj odvečnega pisanja, statistik in podobno. Poleg omenjenega dela s pacienti pišem tudi napotnice, urejam izvide, invalidske listine, urejam prevoze, izpolnjujem recepte, pregledujem in pišem dopise.

Ali se zgodi, da včasih prevzamete tudi vlogo nekakšnega dušnega pastirja, ki ne poskrbi samo za telo bolnika?

Ljudje mi veliko zaupajo, ko čakajo na vstop k zdravniku. Včasih me sprašujejo po telefonu, odgovarjam jim, da jim je lažje. Meni je to v zadovoljstvo, ko vidim, da jim lahko pomagam.

Kakšno je delo zdravniške sestre na relaciji zdravnik – sestra?

V istem času, ko sem prišla sem v Šoštanj, je sem prišel tudi zdravnik dr. Urbanc. Že v začetku sva se uje-la in tako je še danes. Moram skrbeti za urejeno delo v ambulanti, potem pa je lahko med nama zaupanje, pravičen odnos in skladnost, vse pa je nujno potrebno za nemoteno delo. Tako ni nobenih problemov in drug drugemu pomagava.

Včasih so bile vrste pri zdravniku dolge, kako je s tem danes?

Ljudje so danes dosti bolj bolni, kot včasih. Je pa res, da se je življenjska doba človeka podaljšala. Napredek je doprinesel k novi tehniki, kar pomeni, da je delo lažje in učinkovitejše. Danes je način naraščanja bolnikov bolj prilagojen na uro in ni tako dolgega čakanja. Vsak nekako ve, kdaj približno bo prišel na vrsto in lahko vmes še kam skoči. Se pa tudi zgodi, da mora zdravnik nujno na pomoč človeku, potem pač pride do zamika. Ljudje so danes bolj mirni in razumevajoči in se zaradi tega ne jezijo preveč.

Ali ste zamenjali že veliko zdravnikov, s katerimi ste delali?

Začela sem ravno tukaj v tej ambulanti pri takratnem okulistu dr. Dovšaku. Potem sem v Velenju delala na urgenci, šolskem in predšolskem dispanzerju, nekako deset do dvanajst let. Tam sem se srečevala z mnogimi zdravniki, tako da imam z njimi zelo različne izkušnje.

Vemo, da je današnji sodobni človek bolj obremenjen, živi bolj stresno, da se je oddaljil od narave, ali zaradi tega človek bolj trpi, ali je obratno?

Čedalje več bolezni izvira iz stresa, preobremenjenosti in napačnega prehranjevanja. Ljudje preveč hlatajo za vsem in premalo hodijo v naravo, ter se premalo gibljejo in sproščajo. Mnogi bi lahko preprečili svoje bolezni, če bi upoštevali zdravnikove nasvete.

Ali se vsi pacienti dajo odpraviti samo s tabletami, ali pa se nekateri bolj zanimajo za svoje zdravje in si želijo še kaj več. Kaj največ sprašujejo sestro, kadar ni zdravnik v bližini?

Nekateri se resnično zanimajo za svoje zdravljenje in si želijo tudi sami pomagati. Nekaj pa je tudi namišljenih bolnikov. V glavnem dobijo od nas potrebne odgovore tako z ene kot z druge strani. Zdravnik jim daje priporočila, toda mnogi se ne zavedajo, da je zdravje največja vrednota.

Vas kot zdravniško sestro zavezuje, da pomagatega ljudem v zdravstveni stiski, na primer na cesti, na počitnicah ali kje drugje?

Me tudi zavezuje. Se je že zgodilo, da sem pomagala, tako da, kadar gremo na počitnice, vedno vzamem poleg prvo pomoč, merilec tlaka in še kakšne povoje.

Kako ste pripravljeni na hitre posege, ko

se zgodi kaj hudega in je potrebno nujno ukrepati, kakšna je vloga sestre poleg zdravnika?

Danes je nekaj infarktne stanje, tako da mora zdravnik nujno poseči. Sama pripravim infuzijo, poskrbimo, dokler ne pride urgentna ekipa in dokler bolnika ne odpeljejo.

Kakšni so danes pogoji v Šoštanjskem zdravstvenem domu za dobro in kvaliteto delo pacienta?

Zdravstveni dom bi si zaslužil nekaj izboljšave in prenove, je pa res, da so nam zdaj prepletkali prostore in je malo bolje.

Ali se vam je v dolgoletni praksi zgodilo kaj nenavadnega na delovnem mestu, morda kakšna anekdota?

V dežurni sobi sem bila sama neke noči, ko zaslisi ropotanje in robantenje. Iz teme se je pojavil neznan moški, ki je v čakalnici popoldne zaspal, vsi so pozabili nanj, ko so odšli domov. Bilo me je strah in nisem si upala prižgati luči.

Drugi primer je bil, ko sem se v ambulanti zapletla v telefonske žice in sem padla točno pred pacienta. Tako sva s pacientom zamenjala vloge.

Poleg službenega dela vas čaka doma verjetno še gospodinjstvo tako kot veliko drugih žensk. Ali se zgodi, da ste zaradi tega utrujeni?

Doma me čakajo štirje otroci in mož. Mož je zaposlen v rudniku, otroci pa zahtevajo svoje. Poskušam, da bi bili otroci delavni, samostojni in pripravljeni na življenje. Imamo malo hišo in del zemlje v naravi, kjer lahko kaj postorimo. Drugače pa se z gospodinjstvi in hišnimi opravili ne obremenjujem, saj jim ne dajem velikega pomena.

Kako ohranjate lastno psihofizično kondicijo za delo tako v službi kot doma?

Večkrat grem peš do Velenja, na sprehode, grem v trgovino, berem revije, televizije in računalnika pa ne potrebujem. Oče je srčni bolnik, zato mu grem kdaj malo pomagat, družim pa se tudi s svojim bratom in sestro.

Ali imate poleg vsega še čas za kakšen hobi, razvedrilo ali za nekaj, česar se veselite in živite?

Rada preberem kakšno dobro knjigo za svojo dušo. Izkoristila bi priliko in bi vsem svetovala, da naj veliko svojega časa porabijo za stvari, ki so v življenju najpomembnejše, za zdravje, družino in ljubezen, ki jo lahko delimo med vse ljudi. Bodite pozorni do stvari, ki so odločilnega pomena za vašo srečo. Igrajte se s svojimi otroki, vzemite si čas in peljite kdaj svojega zakonskega partnerja na ples. Včasih pa pridite na kakšen preventivni zdravniški pregled. Pojdite v naravo in vzemite si čas za duhovnost in kljub temu bo še dovolj časa za pospravljanje in nov avto.

Kakšno bi bilo vaše sporočilo bralcem našega Lista?

Prisrčno se zahvaljujem svojim pacientom in vsem drugim ljudem v Šoštanju za zaupanje in rada bi, da bi vsak človek poskrbel zase in za svoje dobro počutje.

zapisal in poslikal J. N.

Predstavitel knjige Generalov let

Tik pred Dnevom boja proti okupatorju so v Osrednji knjižnici Mozirje predstavili knjigo Jaka Koprivca in Ivana Dolničarja z naslovom Generalov let. Knjiga je pisana v obliki intervjuja in prikazuje dogodke iz generalovega življenja, »ki so vplivali tudi na širše dogajanje«.

Foto: Marija Lebar

Jak Koprivec, prej novinar pri Delu, sedaj pa svobodni publicist, pozna generala Dolničarja že dolgo. Večkrat sta se srečala, ko je ta opravljal številne pomembne funkcije v tedanji jugoslovanski federaciji. Koprivcu se je zdel izredno zanimiv in načelen človek, ki je vedno povedal tisto, kar je mislil, vendar je to opravi obzirno in bil pripravljen poslušati tudi nasprotno argumente. To pa v tistih »beograjskih« časih, pa tudi prej, ni bilo zaželeno. »Zame je bil vedno človek, ki si je upal plavati proti toku, zato sem ga imenoval general demokratičnih načel. Dolgo sem ga nagovarjal, da napiševa knjigo in na koncu je privolil,« je o nastanku knjige povedal Koprivec.

General Ivan Dolničar, s partizanskim imenom Janošek je nato dejal, da v knjigi ni toliko opisan sam čas NOB, ker se mu je zdelo, da so o tem veliko povedali že drugi. Bolj se je osredotočil na poveljstvo dogajanje. Vendar pa se odgovorom na nekatera, morda malce delikatna, vprašanja iz časa vojne ni izmikal. Tako je pojasnil odnos do svojega brata Petra, ki je bil »pravi izdajalec« in je sodeloval z domobranci, medtem, ko so bili trije njegovi bratje v partizanih. Ko so Petra zajeli in je bil zaprt v Teharjah, je bil Ivan s svojimi enotami na Avstrijskem Koroškem. Zvedel je za bratovo zajetje in se odpravil v Teharje, vendar Petra že ni bilo več tam. »In bolje je tako, sicer ne vem, kako bi reagiral, ko bi srečal izdajalca, ki je grdo ravnal celo z lastno materjo.«

Precej besed je namenil tudi poti štirinajste divizije preko naših krajev vse do Zgornje Savinjske doline, kjer je poleg številnih dobrih ljudi srečal na Rečici tudi svojo bodočo ženo Ivco. »Ona je bila zame pomembna opora, ki me je spremljala na moji razgibani vojaški poti po vsej nekdanji Jugoslaviji. Če se prav spomnim, smo se selili kar dvanaestkrat.«

Zelo nazorno pa je opisal svojo vlogo pri podpisu kapitulacije v Topolšici. Sam je bil s svojo enoto v začetku maja 1945 na Ljubnem, ko je dobil pošto od nemškega generala Löhra, poveljnika sil za jugovzhodno Evropo. Ta je bil takrat na Polzeli in je predlagal sestanek. Dolničar je nekaj časa okleval, končno pa sporočil, da se je pripravljen srečati v Letušu, vendar brez oborožene spremstva. Od zdravnika na Ljubnem si je sposodil avtomobil in se s šoferjem in še enim spremljevalcem odpeljal v Letuš.

»Ko smo se pripeljali izza ovinka pred mostom v Letušu, smo zagledali veliko število do zob oboroženih

nemških vojakov, vendar je bilo za umik že prepozno. Tako smo se odpravili v gostilno, kjer nas je že čakal general Aleksander Löhr. Ne vem, kdaj so mu nadeli naziv »von«, saj ga takrat ni uporabljal. Bil je Avstrijec in poklicni vojak s činom generalpolkovnika letalskih enot. Nič »pruskega« ni bilo zaznati pri njem, nasprotno, vedel se je prav omikano. Povedal je, da njegove sile segajo vse do Zagreba in štejejo še vedno preko 40.000 mož. Brez dvoma bi se prebili v Avstrijo, a pri tem bi bile tudi žrtve, zato se je pod določenimi pogoji pripravljen predati. Povedal sem, da jaz o tem ne morem odločiti, da pa ga bom povezal s štabom cone. Tako sem ga odpeljal v Topolšico, kjer je bil nato podpisan zapisnik o kapitulaciji.« Takšne spomine je razgrnil pred številnim občinstvom general.

Marsikaj zanimivega pa je povedal tudi o času, ko je ustanovil Letalsko akademijo v Zadru in letih, ki jih je prebil v aviaciji. To so bila zanj najlepša leta.

Ko je bil sekretar predsedstva SFRJ in je bil v Beogradu, ga je maršal Josip Broz Tito, velikokrat vabil k sebi na dom in se tudi potegnil za Dolničarja, kadar je bil ta zaradi svojih radikalnih načel in svobodomiselnosti »v nemilosti« pri kakem pomembnem politiku.

General Ivan Dolničar je bil ob Titovi bolezni zadolžen, da organizira pogreb, ko bo prišlo tako daleč. Seveda so se na to pripravljali že dalj časa, pa so priprave prekinili, kadar se je zdravstveno stanje Tita začelo izboljšati. »To je bil pogreb, ki ga zgodovina ne pomni. Pa vendar kljub neznanskemu številu ljudi ni bilo nobenega incidenta ali nesreče. Vendar smo imeli za vsak primer pripravljene številne dežurne bolnišnice in zdravniške ekipe,« se tistih časov spominja general Dolničar.

Marija Lebar

Zaključna dela

Čeprav bodo novi upravni center v Mozirju slovesno odprli šele septembra ob občinskem prazniku Občine Mozirje, Cigrad v glavnem že zaključuje dela pri urejanju okolice in v notranjosti največje zgradbe v Zgornji Savinjski dolini. V maju so se v poslovne prostore že vselili prvi podjetniki in pričeli z dejavnostjo. Upravni center Podrožnik v Mozirju je tako postala ena najlepših zgradb v tem delu Mozirja.

Foto: Jože Miklavc

To je ena redkih, večjih investicij konzorcija investitorjev, kjer bo v prihodnje nameščena vsa občinska uprava, Upravna enota Mozirje, inšpekcijske službe, območna enota urada za zaposlovanje, socialna služba ter kopica poslovnih lokalov. Menda je na prodaj še kar nekaj prostorov za podjetniške namene in pisarniško poslovanje, za katere pa investitorji računajo, da jih bodo na tako prestižni lokaciji premožni podjetniki kmalu kupili ali vzeli v najem.

Jože Miklavc

Kolkr je pobov, tolk križev more bit!

Zapisala Špela Janežič

V Zavodnjah pri pobiranju jajc za floranovo ohranjajo večino posebnosti iz prvih desetletij prejšnjega stoletja. Tega obdobja se še spominjajo najstarejši domačini, ki pravijo, da je po pripovedovanjih njihovih prednikov tako bilo tudi dosti prej. Vsako leto se v začetku maja zvečer zberejo domači fantje. Celo noč pešačijo od hiše do hiše in pobirajo jajca. Zavodenski jajčniki ali jajčevci – kot jim pravijo – se ponašajo s klobuki, okrašenimi s šopki pomladnega cvetja. Zberejo okrog 1000 jajc. Konec maja priredijo veselico – jajčarijo.

Jajca pobirajo *ledig pobi* (neporočeni fantje). Včasih so morali biti vsaj polnoletni, danes so najmlajši stari 15 let. Ker je nekdaj veljalo, da morajo zraven vsi neporočeni, so imeli nekateri že čez 40 let. Značilno za Zavodnje je, da fantje od najmlajšega do najstarejšega nosijo klobuke in vsak s svojim nožičem pri vsaki hiši izdelajo križec.

Fantje predhodno raznosijo obvestila, kdaj bodo pobirali jajca. Na dogovorjen dan se ob mraku zberejo v Vesi. *Taglavni*, vodja, je običajno najstarejši fant. Poznati mora ustaljeno pot od hiše do hiše. Skrbi, da ostali fantje delajo lepe križce, ubrano pojejo in ne pijejo preveč. Preden zapustijo hišo, se *taglavni* zahvali za jajca in pijačo ter domače povabi na jajčarijo.

Pobiranje jajc v Zavodnjah v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Preko 20 fantov se razdeli v dve skupini. Ena se odpravi v zgornji del Zavodnje z več kot 40 hišami (fantje pešačijo, del poti pa se peljejo s traktorjem). Druga skupina mora v spodnjem delu obhoditi okrog 50 hiš, pretežno po gozdnih poteh: »Treba je obrati vse hiše, ne glede na vreme.« Svetijo si z baterijami. Prihod k hiši najavijo s petjem ob spremljavi harmonike.

Če so pri hiši neporočena dekleta, naredijo *pušlce*, zato fantje najprej planejo k mizi in si jih z bucika-

mi pripnejo na klobuke. Na začetku poti so klobuki »goli«, na koncu pa se ne vidijo izpod cvetja.

Pri vsaki hiši fante na mizi čaka krožnik z nepobarvanimi jajci, ki jih ne sme biti *na pare*, torej jih mora biti liho število. Jajca s krožnika prelagajo v košaro in jih štejejo. Če je število jajc sodo in je pri hiši dekle, ki bi se lahko omožilo, rečejo fantje: »Ohcet bo!« Včasih so fantom jajca skrili. Morali so jih poiskati, sicer so osramočeni ostali brez njih. Le redko pa se je pri najrevnejših zgodilo, da jajc ni bilo ne na mizi ne skritih. Takrat so fantje rekli, da imajo pač »breje kure«.

Nekdaj je bil običaj, da so fante pogostili z domačim kruhom in moštom (nekaterim so na skrivaj pri-mešali žganje). Danes pijejo vino in pivo. Da lahko to zdržijo vso noč, se vnaprej dogovorijo, da jim pri nekaterih kmetijah pripravijo malico – narezek.

Poleg krožnika z jajci so na mizi šibe iz velikonočnega blagoslovljenega snopa in dandanes vse pogostejše tudi denar: »Damo kako jajco pa kakega jurja.« Fantje posedejo za mizo in z nožiči iz žegnanih šib naredijo vsak svoj križec. Kolikor je fantov, toliko križcev mora biti. Položijo jih na krožnik, s katerega so pobrali jajca. Križec, ki ga izdela *taglavni*, ima toliko zarez, kolikor je fantov. Križce domači kasneje nesejo na vrt, njivo ali z njimi podimijo proti hudi uri. Verjamejo, da dim tlečega križca, ki se vije skozi dimnik, prežene nevihto: »Če je fejest treskalo, smo pa kurli.«

Pobiranje jajc v Zavodnjah v osemdesetih.

Že od nekdaj je navada tudi, da vsako leto po en križec pribijejo na podboj hiše ali kašče. Število križcev naj bi pomenilo število let *birta* (gospodarja) pri hiši, po drugi razlagi pa starost stavbe. V vsakem primeru križci, ki jih iz žeganega snopa izdelajo fantje, pomenijo blagoslov. Z ostanki šib fant, ki je določen za kurjača, zakuri v štedilniku.

Nekdaj je veljalo, da ogenj, ki so ga prinesli od žeganja na veliko soboto zjutraj in z njim zakurili

Sveti Florijan goduje 4. maja. Na floranovo posajen fižol je najlepši.

v peči, ni smel ugasniti do floranovega. Običajno so ogenj *ahtale* (pazile) dekle, ki so za to veliko zaslužile ali si prislužile brezrokavnik. Te navade ni več: »Je dou pršla.«

Ko fantje naredijo križce, zakurijo v štedilniku in spijejo, kar je na mizi, se postavijo v krog, pogledajo na uro in brez spremljave harmonike zapojejo (uro v besedilu vedno prilagodijo):

Ur'ca polnoč je odbila,
dan Gospodov oznanila,
varuj ognja, svet' Flor'jan,
varuj ognja tudi vam(vas).
Varuj ognja, svet' Flor'jan,
oj, varuj ognja tudi vam (vas).

Na koncu *zajuckajo* (zavriskajo) in se odpravijo dalje. Vedno težje košare z jajci morajo nositi novinci, ki prvič sodelujejo pri pobiranju jajc.

Včasih so morali v eni noči, najkasneje do svita, obresti vse hiše. Danes zaključijo šele opoldne. Tisti, ki ne omagajo, si ob koncu pobiranja jajc privoščijo pečena jajca. Primerjajo, kdo ima najlepše ozaljšan klobuk: »Ta je najbolj fejest.« Po obveznem pretepu (včasih so se stegli »spodnji« in »zgornji«) se fantje razidejo. Jajca prodajajo po trgovinah in gostilnah. Z izkupičkom priredijo jajčarijo, kjer se jajc najejo do sitega.

Pripovedovali so: Zofija Roglšek, Marija Roglšek, Ana in Franc Meža, Dragica Triplat, Darko Stropnik in Boštjan Roglšek.

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

Ajla mi pomaga pisati članek. Zunaj dežuje, zato ne more s kolesom na izlet in sladoled. Spet vam predstavlja kup novih knjig za otroke, mlade in odrasle ...

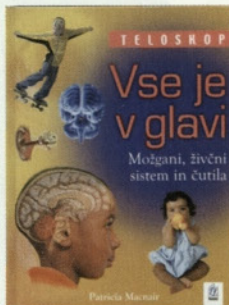
Najprej slikanica z naslovom *Modro nebo*, napisala in likovno opremila jo je **Andrea Petrlik Huseinović**. Slikanica ima posebno čustveno noto, saj jo je avtorica posvetila svoji mami, ki je umrla, ko je bilo Andrei deset let. Ste kdaj pomislili, koliko otrok na tem svetu odrasča brez ljubezni in topline? Osamljeni in žalostni, nerazumljeni in zavrženi iščejo ljubezen drugod. V sanjah, v pravljicah, med igračami, pticami, živalmi, cvetjem ... Vsak dan povsod okoli nas ti žalostni otroci odrasčajo v žalostne ljudi. To je zgodba o eni izmed takšnih deklic.

Za *Modro nebo* je leta 2003 na 19. bienalu ilustracij v Bratislavi prejela zlato plaketo. Originali iz slikanice so del mednarodne zbirke Chiriro Art Museuma na Japonskem.

Založba Karantanija.

Knjiga **Patricie MacNair** *Vse je v glavi*, je izšla v zbirki *Teloskop*. Ta zbirka ponuja nov pogled v najbolj osupljiv in zapleten organizem na svetu – človeško telo. Njene odlike so dinamičen pristop, živahno besedilo, nazorne ilustracije in bogato fotografsko gradivo, predvsem pa dejstvo, da vse skozi izhaja iz otrokovih izkušenj in vprašanj, ki se mu ob njih porajajo. Avtorica, angleška medicinska strokovnjakinja, predstavlja človeško telo kot dovršen in skladno delujoč sistem sistemov – iz življenja za življenje.

Knjiga *Vse je v glavi* seznanja mlade bralce z vsem, kar je povezano z našo zavestjo, mišljenjem in čutenjem. Možgani, varno spravljani pod lobanjo, so preko živcev povezani z vsemi deli telesa in delujejo kot nekakšno središče, od koder izhajajo vsi vzgibi in kamor se stekajo vse zaznave. Sporočila, ki se prenašajo po živčnem sistemu, so natančnejša in potujejo hitreje, kot če bi jih pošiljalo najzmogljivejši računalniki ...

Drugi naslovi v zbirki so še: *Zgodba življenja* (rojstvo, rast in razvoj); *Gibala* (kosti, mišice in sklepi) ter *Gradniki* (celice, organi in telesni sistemi).

Pomurska založba.

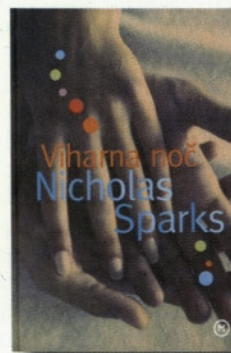
Trilogija **Aubreya Flegga**, *Dekle v zelenem*, ponuja mladim bralcem prvo knjigo z naslovom *Krila nad Delftom*. Tri stoletja ljubezni, sporov in odkritij se prične s slikanjem Louisinega portreta. Hčerka premožne holandske družine, Louise Eden se zaveda, kaj pričakujejo od nje starši. Ko njen oče naroči njen portret, nerada privoli, saj to pomeni skorajšnjo poroko. V ateljeju pri slikarskem mojstru Haitniku in njegovem nerodnem vajencu Pietru pa Louise nepričakovano občuti svobodo. Toda nekdo opazuje vsak njen korak in Louisino vse globlje prijateljstvo s Pietrom ne ostane neopazeno, kar pripelje do brezobzirnega in grozovitega soočenja ... na branje!

Krila nad Delftom so dobila nagrado Bisto Book za leto 1004, najbolj prestižno irsko nagrado za mladinsko literaturo, prejela pa so tudi nagrado Reading Association of Ireland 2005. Posebno priznanje pa pomeni izbor tega dela v zbirko *White Ravens* (Bele vrane) – zbirko izjemnih knjig za otroke in mladostnike, ki jo ureja Mednarodna knjižnica za otroke v Münchnu.

Založba Miš.

Nicholas Sparks je mojster romantičnih zgodb in izjemen poznavalec človeškega srca. Njegova romana *Beležnica* in *Ljubezen v steklenici* sta prevzela bralce po vsem svetu in postala filmski uspešnici. Tudi *Viharna noč* je nežna pripoved o upanju, odpušcanju in radostih življenja, ki nas ganljivo opominja, da ljubezen lahko vzplamti, ko to najmanj pričakujemo.

Adrienne Wills se je podrl svet, po osemnajstih letih zakona jo je zapustil mož. Da bi spremenila okolje, za nekaj dni prevzame skrb za prijateljčin hotel na obali Atlantika, kjer se na začetku dolgega potovanja ustavi zdravnik, Paul Flanner. Na-

ključna sostanovalca pa čaka huda preizkušnja, orkanski vihar ...

Drage dame in gospodje, pripravite robčke. Sparks se tudi tokrat drži svoje magične formule o grenkosladkem ljubezenskem napoju, ki vas bo hočeš nočeš spravila v jok.

Založba Mladinska knjiga.

Ena kulinarica. *Mleko: recepti iz mleka in mlečnih izdelkov*.

Latvica kislega mleka na mizi v planinski koči. Skodelica toplega mleka, prinesena zvečer na nočno omaričo. Košček babičinega skutnega zavitka na obisku pri njej. Surovo maslo, ki se stopi na sveže pečenem kruhu. Žlica kisle smetane v gobovi juhi. Jugurti napitek sredi delovnega dopoldneva, zelenjavna skutna zloženska za večerjo. Mlečna juha. Sirova omleta. Slana skutna gibanica. Malinova jogurtna torta ... Privlačne dobrote s slastnimi imeni. Izpod peresa kuharskega mojstra **Andreja Goljata**.

Založba kmečki glas.

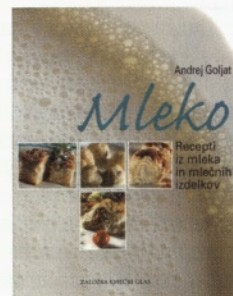
Za vse, ki želimo oblikovati telo: *Pilates*. Priročnik je napisala **Kellina Stewart**, ki je bila več kot 15 let inštruktorica fitnesa, zdaj pa se s svojim delom v celoti posveča ohranjanju zdravja in dobrega počutja. V prvotni obliki metode pilates sta jo izurili Cynthia Lochard in Romana Kryzanowska (ena od redkih še živčih ljudi, ki so sodelovali z Josephom Pilatesom).

Pilates je celostna metoda vadbe, ki pozitivno vpliva na telo in duha, prebuja vitalnost, vzdržuje stabilizacijo telesa in na splošno izboljšuje naše počutje. Vsaka od 30 vaj v knjigi je opisana po korakih, torej so lahko razumljive in primerne za vse stopnje telesne pripravljenosti. Pilates je med ljudmi tako priljubljen prav zato, ker omogoča sprostitvev in umik od stresnega vsakdanjika. Usklajenost razuma, telesa in duha, ki je potrebna pri teh vajah, postopoma vodi k sposobnosti popolnega nadzora nad telesom.

Gremo telovadit.

Založba Učila.

Lepo vstopajte v poletne dni. Ajla pravi čau.

pripravila Ajda Prislan

Kulturni natroski s Koroške

Letos v ŠMARTNU PRI SLOVENJ GRADCU PRAZNUJEJO 900. OBLETNICO prve pisne omembe nadžupnije Šmartno. V zgodovino-pisju je najbolj jasno zapisana letnica 1106, ko je patriarh Ulrich, ki je imel oblast na tem območju, določil, da devet kmetij župnije sv. Martina odda za desetino ali davek v proštiji v Dobro vas.

Nadžupnik Franc Rataj je povedal, da naj bi bila Šmartinska pražupnija ustanovljena že v 9. stoletju: »Okrog leta 850 naj bi bila v Šmartnu od oglejskega patriarha ustanovljena cerkev sv. Martina, tako pravi šematizem levantinske škofije. 14. junija 811 je Karel Veliki določil reko Dravo za mejo med Oglejskim in Solnograškim patriarhatom, Drava je bila severna meja tudi naše pražupnije. Določeni datumi, leto 980 in leto 1042, niso tako jasni, zato smo si izbrali ravno datum 1106. Devetsto letnico nameravamo bolj slovesno praznovati.«

K nadžupniji Šmartno sodi tudi cerkev sv. Jurija na Legnu, za katero so do leta 1993 menili, da je bila postavljena šele na prehodu v novi vek. Med obnovo so naleteli na temelje prve cerkve, ki je bila postavljena v 9. stoletju. Nadžupnik Rataj dodaja: »Ti temelji so že uresničevali to, kar je Karel Veliki zapovedal leta 811. Tloris cerkve je namreč oglejskega stila. Ravno v tistem času so na naše območje po naročilu škofa Modesta prihajali duhovniki in zgodovina lavantinske škofije opisuje, da so tukaj, že v Šmartnu, postavili cerkev sv. Martinu. Kaj je bila cerkev sv. Jurija, pa še ni moč natančno povedati.« Danes je cerkev sv. Jurija na Legnu eden največjih kulturnih spomenikov v Sloveniji in v Srednji Evropi. Ob njenih temeljih so našli grobove, ki so iz začetka pokristjanjevanja naših slovanskih prednikov na tem območju. »Cerkve je zgrajena v takšni obliki, da so katehumeni, to so tisti, ki so se pripravljali na krst, mašo spremljali v drugem prostoru, kakor tisti, ki so bili krščeni,« pravi Franc Rataj.

Cerkve sv. Martina v središču vasi ima od lani nov zvonik v zlati barvi visok 40 m, križ je visok 3 m. V mesecu maju bodo ozaljšali ladjo in

do konca uredili okolico, kjer naj bi stalo prvotno obzidje nekdanjega pokopališča, danes obzidje načrtovanega parka. Notranjost cerkve so začeli obnavljati že leta 1990. Največ so naredili leta 1998, ko so v prvotno obliki uredili notranje zidove in lestence. Najstarejši lestenec je iz leta 1887. Leta 2000 so obnovili tudi orgle, na katere so igrali mnogi pomembni Šmarčani. Danes na njih igrajo tudi večji koncertni mojstri.

V praznovanje 900. obletnice se vključujejo vsa društva v kraju. Mestna občina Slovenj Gradec bo uredila vaško jedro in denarno pripomogla k izdaji monografije o Šmartnu pri Slovenj Gradcu. Turistično olepševalno društvo Šmartno je v namen praznovanja že pripravilo dve predavanji o hortikulturnem urejanju domov in okolja. Predsednica TOD Šmartno Jožica Škorjanc je povedala, da delovni program društva za leto 2006 zajema še predstavitev raziskovalne naloge »Lipe v naši okolici« ter prenovu zloženke »Šmartno z okolico«. Prireditve se bodo nadaljevale tudi poleti in jeseni.

Slovenijgraška založba Cerdonis je v Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec, pa tudi na Ravnah, predstavila knjigo dr. LJUBE PRENNER z naslovom BRUC - roman neznanega slovenskega študenta. Izšel je ob 100. obletnici rojstva Ljube Prenner, pravnice in pisateljice iz Slovenj Gradca, ki je med drugim napisala tudi prvi slovenski kriminalni roman.

Pisateljica se je rodila leta 1906, umrla leta 1977. Slovenjgradčani se je zaradi njene posebnosti, tudi te, da je zavestno spremenila svojo zunanjo podobo od dekleta do moškega, še danes prav dobro spominjajo. Na eni od fotografij ima oblečeno moško srajco in kravato, na kolenu drži čepico. Z moškim plaščem in čevlji ter - s takrat bolj moško navado - kajenjem je podkrepila željo po spreminjanju.

Tokrat je pri založbi Cerdonis izšlo njeno novo odkrito literarno delo, roman Bruc. Brigita Rajšter je h knjigi napisala spremno besedo in ugo-

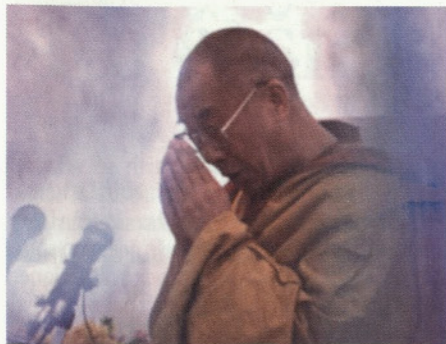
tovila med drugim tudi nekaj vzporednic iz mladosti Ljube Prenner in njeno družino - z glavnim junakom Lojzom Pečolarjem, katerega inicialki sta enaki kot pisateljici: L. P. Opisan je izjemno strogi šolski režim in zelo kruti odnosi med učenci in avtoriteto. Zgodba romana zajema Ljubino zgodnje otroštvo, predvsem pa obdobje šolanja: od prvega razreda ljudske šole leta 1912 do bruca, drugega leta študija na ljubljanski pravni fakulteti - Univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani - okrog leta 1932.

300 strani originalnega rokopisa je jezikovno obdelal Andrej Makuc. Oba z Rajšterjevo sta ugotovila, da je roman manj literarno, a bolj biografsko delo Ljube Prenner. Opreмили so ga tudi z gradivom iz Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec. Kopije romana in druge zapuščine Ljube Prenner so dobili od igralke Jerce Mrzel.

TEDEN TIBETANSKE KULTURE V SLOVENJ GRADCU je zaznamovala misel Dalaj lame: »Moja vera je pomagati drugim«. Rdeča nit dogajanja je bilo desetdnevno ustvarjanje mandale v prostorih Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec odprto za ogled obiskovalcev. Predstavitev dela tibetanske kulture so premlele druge prireditve, tudi glasbene. Namen so imele predstaviti dragoceno, starodavno tibetansko kulturo, ki razvija duhovno dimenzijo človeka. To pomeni predstaviti kulturo nenasilja, miru, sočutja, ljubezni, iz katere lahko dobimo navdihe tudi za razvijanje naših osebnostnih vrednot. Prireditve sta organizirala Organizacijski odbor iz Koroške in Društvo za podporo Tibetu Slovenije, generalna pokroviteljica je Mestna občina Slovenj Gradec, tudi nosilka naziva Mesto - glasnik miru.

Trije menihi iz veje tibetanskega budizma imenovane rumene kape, iz katere prihaja tudi njegova svetost Dalaj Lama, so prvi dan v Slovenj Gradcu z obredom začeli izdelovati mandalo. Izobraženi v tantrični Gyuto univerzi so edini usposobljeni za izdelavo mandal in obvladajo zahtevno grleno petje. Isti dan so otroci, ki so ustvarili najboljša literarna in likovna dela na temo »Mir in sožitje med narodi in religijami«, prejeli nagrade, nato je o pomenu mandale predaval prof. dr. Zmago Šmitek. Nato so zainteresirani skupaj slovenijgraškim županom Matjažem Zanoškarjem odšli v avstrijski Huettenberg, kjer so sprejeli poslanico Dalaj Lame za prireditev v Slovenj Gradcu, hkrati pa je dalaj lama v Huettenbergu blagoslovil prvi temeljni kamen za graditev nove budistične univerze.

Na ekumenskem srečanju je pogovor o so-

žitju religij vodil mag. Tone Vrisk, sodelovali so osebni odposlanec njegove svetosti Dalaj Lama v Avstriji Geshe Tenzin Dhargye, škof evangeličanske Cerkve v Republiki Sloveniji, ljubljanski paroh iz Srbske pravoslavne Cerkve, predsednik islamske skupnosti v RS ter teolog, jezuit in spiritual v bogoslovnem semenišču Maribor iz Rimskokatoliške Cerkve. Tajnik Društva za podporo Tibetu Gregor Erjavec je dober poznavalec dežele Tibet, imenovane tudi »streha sveta«. Povedal je, da je društvo nastalo leta 1996: »Glavni namen je predstaviti tibetansko kulturo v slovenskem prostoru, se zavzemati za človekove pravice v Tibetu in humanitarno pomagati Tibetancem, jim nuditi podporo pri izobraževanju.«

V Koroškem pokrajinskem muzeju Slovenj Gradec so odprli razstavo z naslovom "KAMNI GOVORIJO SAXA LOQUUNTUR - Rimski kamni spomeniki na Koroškem". Pripravila jo je arheologinja SAŠA DJURA JELENKO v sodelovanju z raziskovalko na Inštitutu za arheologijo JULIJANO VISOČNIK. Razstava je zamišljena kot mobilna. Razstavljeni sta le dve najdbi, drugi kamni so v cerkvah, v oltarnih mi-

zah, v obzidjih. Na Koroškem sta dva lapidarija, eden na Ravnah, drugi v Slovenj Gradcu, kjer so vzdani več 100 kilogramov težki rimski kamni. Nekaj jih hranijo v muzejih v Celovcu in Gradcu. Vsak kraj na Koroškem se lahko ponaša s kakšnim rimskim kamnom. Fotografije z opisi vseh teh so razstavljene na tokratni slovenjgraški razstavi. Ob njej je izšla knjiga, kjer je zbranih vseh 67 rimskih kamnov, ki so do danes najdeni na Koroškem.

Ti ne sporočajo le napisov z besedami, s katerih spoznamo imena in priimke konkretnih oseb izpred 2000 let, reliefi in kipi govorijo predstavah Rimljanov o neminljivosti, o njihovih podobah v verovanju. Nagrobniki so iz belega pohorskega marmorja. Zanimivi so votivni oltarji iz Colatia, rimskega naselja pri današnjem Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Ti oltarji so bili posvečeni bogom Jupitru, Marsu in drugim. Kult Jupitra je bil najbolj razširjen rimski kult, največkrat je predstavljen kot podoba rimske imperialne države.

Poleg Colatia izstopa tudi najdišče Zagrad pri Prevaljah. Naše območje je bilo poseljeno tudi z osamljenimi kmečkimi pristavami, kot je na primer villa rustica v Dovžah.

Na razstavi v Slovenj Gradec je predstavljen tudi izbor najdb iz zadnjega izkopavanja v Slovenj Gradcu leta 2004/2005 ob rekonstrukciji ceste proti Kotljam v Starem trgu. Restavratorka Vanja Ferk iz slovenjgraškega muzeja je restavrirala tam najdene servise posodja in nekaj drobnih najdb. Arheologi se konec maja selijo v Zagrad pri Prevaljah, kjer so že odkrili pomembno rimsko grobnišče, letos pa bodo presondirali in raziskali območje ob načrtovanem novem trgovskem centru in ob tovarni Paloma.

S VETOVNI DAN ZEMLJE je bil vzpodbuda dijakom slovenjgraške srednje zdravstvene šole sodelovati v vrsto prireditvah tudi naslednje dni. V čast spoštovanja Zemlje so predali predsednici Društva proti mučenju živali Koroške 150 kg zbrane hrane in opreme. Dijaki TURISTIČNEGA KROŽKA SREDNJE STROKOVNE ZDRAVSTVENE ŠOLE SLOVENJ GRADEC pod mentorstvom prof. Marije Rotovnik so med prireditvami za vzgojo in ozaveščanje pozitivnega odnosa do planeta, na katerem živimo, izpostavili predavanja o gensko spremenjenih organizmih, ki so jih pripravile dijakinje 4. letnikov. Nina Temnik in Arnela Karabegović sta govorili o gensko spremenjenih rastlinah: »Ljudje po svoji volji križajo rastline in dobijo takšne, kot jih načrtujejo, da dosežejo točno določene koristi. Zelo znan je zlati riž iz Azije. Gensko je spremenjen, da dobro uspeva in vsebuje več vitamina A, kar preprečuje slepoto malih otrok, ki je tam zelo pogosta. Pojavlja se vprašanje, ali je gensko spremenjena rastlina zdrava ali ne. Odgovorov še ni. Ljudje imajo predsodke pred uživanjem tovrstne hrane.«

Veronika Ivartnik in Maja Mauc sta govorili o gensko spremenjenih živalih: »Gensko spreminjanje živali je mnogo težje, kot gensko spreminjanje rastlin, saj je za živali potrebno več celic. Namen je izboljšanje določenih lastnosti živali, živali dobi lastnosti, ki človeku koristijo (krava da več mleka, prašiči se hitreje redijo, odpornost na

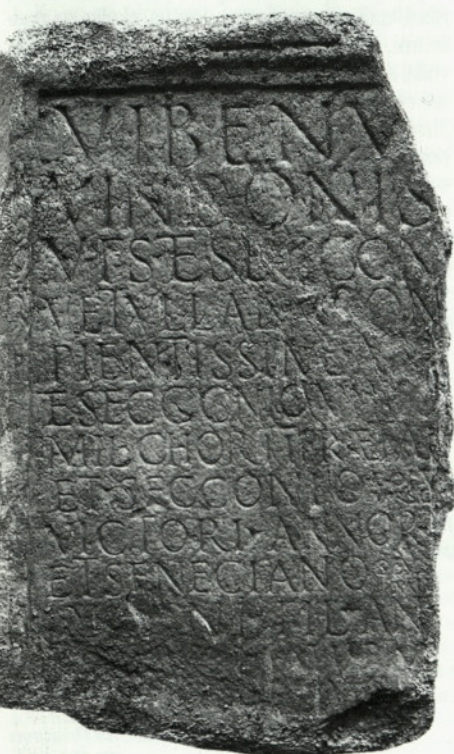

bolezni in drugo). Človek tako posega v naravo in ruši naravne zakone, si naravo spreminja po svoji podobi, kar dolgoročno ni dobro. Ne vprašamo se, ali se živali s tem strinjajo ali ne, gledamo le egocentrično iz svojega vidika.«

Koroške občine do danes še niso poskrbele za izgradnjo azila za brezdomne živali, čeprav bi po zakonu na 800 psov vsaka občina morala imeti vsaj en boks v azilu. V Dobbi vasi na Ravnah na Koroškem je zatočišče za zavržene živali. Društvo proti mučenju živali Koroške ne bi moglo skrbeti za živali iz tega zatočišča, če ne bi bilo dobrih ljudi, ki pomagajo in se ne sprenevedajo ob pogledu na trpinčenega psa ali brezdomno muco. Zato so se dijaki turističnega krožka iz srednje zdravstvene šole v Slovenj Gradcu odločili sprožiti akcijo: tri tedne so zbirali hrano in opremo za zapuščene živali. Na zadnji prireditvi v čast spoštovanja Zemlje so okrog 150 kg zbranih stvari predali predsednici Društva proti mučenju živali Koroške Suzani Vodnjov. Ta je v zahvali poudarila, da je v smislu dobrobiti živali pomembno in zelo dobrodošlo vzgajati tudi dijake.

Pri obnovljenem železniškem mostu pod Rahtelom pri Slovenj Gradcu so slavnostno odprli nov odsek kolesarske poti s počivališčem in del parka. Obnovo mostu in izgradnjo kolesarske poti je denarno omogočila Mestna občina Slovenj Gradec, park ureja Turistično društvo Slovenj Gradec. Območje parka, ki ga bodo širili, za zdaj zajema 4000 kvadratnih metrov ob sotočju Mislinje in Suhodolnice proti vznožju Rahtela, nadaljeval se bo proti Kuharjevemu parku in ob vsej kolesarski stezi. Zasajajo tudi sadovnjak, ki je kot park, po besedah tajnika Turističnega društva Slovenj Gradec Vinka Klančnika, v Sloveniji nekaj posebnega. PARK SO POIMENOVALI »MESTNI PUNGART«, tako so kmetje po domače imenovali sadovnjake na svojih kmetijah. Posebno pozornost dajejo starim sortam sadnih dreves, tudi slivam, hruškam in češnjam, dodali bodo še nekaj drugih plodonosnih rastlin. Kolesarska pot je, če upoštevamo nov asfaltirani del, dolga okrog 4 km in teče do Šentjerdra. Kmalu bo povezana s stezami v sosednjih občinah.

Na otvoritvi je o turizmu spregovoril župan MO Slovenj Gradec, Jurij Simoniti je opisal zgodovino železnice skozi Mislinjsko dolino, glasbeno sta slovesnost obarvala mlada muzikanta Barbara in Martin Jehart, nastopili so tudi Škratje z Zgornjajškovega vrha, nato pa so obiskovalce pogostili z domačim »moštom« in rženim kruhom.

Na fotografiji je nagrobna plošča posvečena Vibenu in družini (Zg. Dovže).

Biotska raznovrstnost

Martina Pečnik

22. maj je Svetovni dan biotske raznovrstnosti. Hitrost zmanjševanja le-te po svetu zbuja skrb za varno prihodnost modernega sveta. Biotska raznovrstnost Slovenije uvršča našo državo med t.i. »vroče točke planeta«.

dobju imelo veliko število različnih vrst, a je nato zaradi večje spremembe to raznolikost izgubilo oz. se je vzpostavilo novo stanje. Tak primer je zemeljski plaz ali požar, ki v trenutku spremeni izgled pokrajine in sestavo živalskih vrst. Hkrati pa omogoči naselitev novih rastlin in privabi živali, ki prej tu niso živele.

Kljub napredku v zakonodajah se v Evropi biotska raznovrstnost zmanjšuje zelo naglo. Prizadete niso samo redke ali zavarovane vrste, zmanjšujejo se tudi populacije še nedavno splošno razširjenih vrst kot je npr. slavček ali škrjanec. V Evropi je danes ogroženih dobra polovica sesalcev, tretjina plazilcev, rib in ptičev. Glavni vzrok je krčenje in razdrobitev življenjskega prostora vrst, k temu pridajo svoje še onesnaženost okolja, vnašanje neavtohtonih vrst, podnebne spremembe itd.

Biotska raznovrstnost v Sloveniji

Z vidika biotske raznovrstnosti je Slovenija ena najbogatejših držav na svetu. Glede na mednarodno primerjavo dosedaj znanih podatkov dosega Slovenija zelo visoko mesto po številu vrst na površino, po nekaterih podatkih se odreže celo bolje od marsikatero tropske države. Zaradi tega imenujejo naravoslovci Slovenijo »vroča točka Zemlje«. Razlogi so v naši pokrajinski pestrosti, ki je rezultat geološkega razvoja površja in geografske lege na stiku alpskega, dinarskega, sredozemskega in panonskega sveta. Ta dva dejavnika narekujeta značilnosti površja, strukturo tal, podnebje, ki nato vplivajo na razvoj rastlinstva in živalstva.

Kljub naravnemu izobilju pa je tudi v Sloveniji opazen trend zmanjševanja biotske raznovrstnosti, čeprav ni tako izrazit kot v ostalih evropskih državah. Po podatkih iz leta 2002 je v Sloveniji ogroženih 10 % vseh praprotnic in semenk, 56 % vretenčarjev (sesalci, ptiči, plazilci, dvoživke, ribe), najbolj ogrožena naravna okolja so podzemni, obalni in morski svet, stoječe in tekoče vode, suha in vlažna travnišča. Za ohranitev biotske raznovrstnosti je Slovenija leta 2001 sprejela Strategijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki pomeni uresničevanje ciljev mednarodne Konvencije o biološki raznovrstnosti (1992). Pravne okvire strategije zajemajo zakoni s področja ohranjanja narave, urejanja prostora, kmetijstva, gozdarstva, usmeritve so zapisane tudi v Strategiji gospodarskega razvoja RS. Za pravne podlage smo torej v Sloveniji že poskrbeli, njihovo udejanjanje v praksi pa bo postavil na preizkušnjo prihodnji razvoj naše države.

Foto: Milian Cerat

Metulji so pokazatelji zdravega okolja. Če je območje posebej dobro ohranjeno, bo v njem živel veliko različnih metuljev, kar je pokazatelj visoke biotske raznovrstnosti območja.

Biotska raznovrstnost

Pojem biotske raznovrstnosti postaja na področju ekologije in znanosti povezanih z okoljem vedno bolj pogosto omenjen in poudarjen. Na splošno pomeni raznolikost živih organizmov tako na kopnem kot v morju ali drugih vodnih ekosistemih. Tako biotska raznovrstnost vključuje pestrost živalskih in rastlinskih vrst, pestrost med vrstami in raznolikost življenjskih okolij. Koliko je neko območje raznovrstno je odvisno od mnogih dejavnikov, kot so npr. geološka osnova, geografska lega, podnebje, in tudi od časa. Neko območje je lahko v določenem ob-

Pomen biotske raznovrstnosti se odraža na mnogih področjih. Živi organizmi omogočajo procese odločilne za življenje na Zemlji, kot npr. proizvodnjo kisika, kroženje snovi ali rodovitnost tal. Biotska raznovrstnost omogoča raznolikost hrane, rastlin, uporabnih v medicini, nenazadnje pa človeku nudi kakovostno okolje za sprostitev in rekreacijo. Prave ekonomske izračune vrednosti biotske raznovrstnosti je težko opredeliti, čeprav se v zadnjem času mnogi ukvarjajo prav s tem. O vrednosti se nekako lažje izražamo šele takrat, ko raznovrstnost nekega okolja izgubimo in vlagamo veliko denarja v njegovo povrnitev.

Oglarjenje na Pristavi 2006

Turistično društvo Pristava vas tudi letos vabi na ogled oglarjenja, ki bo trajalo od 12. do 20. junija. Kopo bodo prižgali 12. junija, oglje pa bo kuhano predvidoma 20. junija. Doslej je bila na Pristavi tradicija, da so najprej skuhal oglje, ga pogasili, posušili in pospravili, tako da na dan veselice o oglju in kopi ni bilo ne duha ne sluha. Letos pa bo drugače. Oglarska veselica bo nekaj dni prej, preden bo oglje kuhano. Tako si boste lahko ogledali kopo od blizu tudi na dan veselice. Oglarja Ruda in Bojan bosta med drugim na lesenem »šporhetu« kuhala koruzne »žganke« ter jih zabeljene z ocvirki ponudila obiskovalcem. Pa tudi za prikaz kuhanja šnopsa se bo našel čas. Veselica s hrano in pijačo, s kadečo se kopo ter ansambлом Golte bo v nedeljo 14. uri 18. junija 2006 na prireditvenem prostoru pod gradom Forhtenek.

Vabljeni zopet na Pristavo
TD Pristava

Pogled na utrujena oglarja na kopi ob sončnem zahodu na Pristavi.
Foto: A Grudnik

»Ko češnja zacveti, petelin zapoje«

Marija Lebar

Na praznični torek, 2. maja so se po dveh letih na Ljubnem spet srečali člani Foto kluba Diana. Tudi tokrat so prišli z namenom, da na Smrekovškem pogorju zasledijo malega divjega petelin ruševca pri njegovem svatbenem plesu in naredijo kvalitetne fotografije.

Zbrali so se v gostilni Pevec, kjer jim je lastnik Vlado Pukart pripravil obilno malico, da bi potem lažje premagovali napore, ki jih tak podvig zahteva, pridružil pa se je tudi predsednik Lovske družine Ljubno Andrej Napotnik. Še isto popoldne so se morali povzpeti visoko pod Komen in narediti »širme«, to je nekakšne šotore, kjer lahko varno skriti spremljajo ruševčev svatbeni ples.

Diana - s fotoaparatom.

Ko so po večurnem pešačenju dospeli do lovške kočice in si na izbranem mestu pričeli urejati kritja, se je vreme nenadoma poslabšalo in pričela je padati sodra, vendar se je čez čas le unesla in naredil se je lep večer, ki je obetal uspeh. Vstali so navsezgodaj, saj je treba biti »na položajih« pred petelinom, ta pa prileti na rastišče že ob prvi svetlobi.

Kljub lepemu, a mrzlemu vremenu petelina na rastišče tokrat ni bilo. Nekajkrat so ga slišali, ko so se vračali. Sklepajo, da je letos številčnost še upadla, saj je svoj davek gotovo terjala tudi huda zima.

Ruševci ali mali divji petelin spada poleg velikega petelina, jereba in belke med gozdne kure. Včasih so ga streljali, saj so se fantje ponašali z njihovimi krivčki, za klobukom. A premočan odstrel in vse manjši življenjski prostor in nemir so ga ogrozili. Nekateri viri trdijo, da je na širšem Smrekovškem pogorju največji evropski areal te perjadi. Delijo si ga tri lovske družine in sicer Črna, Ljubno in Šoštanj.

»Zelo smo veseli, da z LD Ljubno tako lepo sodelujemo in da nas gostoljubno sprejmejo, saj povsod ni tako. Marsikje trdijo, da »fotolovci« v lovišča prinašamo nemir, kar je čisti nesmisel. Gibati se moramo skrajno previdno, saj je divjad težje slikati, kot pa ustreliti; bolj se moraš približati za kvaliteten posnetek. Poleg tega smo v našem klubu zbrani sami ljubitelji narave, ki

vemo, kako se obnašati v lovišču,« je povedal Elo Mihevc, predsednik kluba, ki šteje okoli petdeset članov iz vse Slovenije, sedež pa ima v Ljubljani.

Fotografski zanesenjaki so se na Ljubnem dobili tokrat drugič. Za prvo srečanje pred dvema letoma je dal pobudo domačin, poznavalec narave in strastni fotograf Milan Cerar, sicer tudi član Naravovarstvene zveze Smrekovec. Že takrat so se odločili, da bo srečanje tradicionalno. »Ne samo zaradi fotografiranja, tudi zaradi izmenjave izkušenj, predvsem pa zaradi druženja,« je dejal mednarodni mojster fotografije Marko Pogačnik.

Bolj ko je kaj redko in težko dostopno, bolj je dragoceno. Tako je tudi z gozdnimi kurami. Njihov skriti način življenja je že od nekdaj buril človeško domišljijo. Stari »petelinarji« so se ponašali, da lahko ločijo vsakega petelina, ki »poje« v njihovem lovišču. Res je bil uplen take trofeje velika stvar, res pa je tudi, da je večino bolj zanimal »zalaz«, saj so te kure izredno čuječe in plahe. Lovski pregovor pravi, da ima petelin »na vsakem peresu oko«.

Spomladi postanejo ptice malo manj pozorne na dogajanje okoli sebe, saj se takrat ženijo – rasti. Od tod tudi izraz rastišče. V tem času hormonske spremembe privedejo v nekaterih ekstremnih primerih celo tako daleč, da žival izgubi ves strah in celo napade človeka. To se je zgodilo pred nekaj leti v Mozirju na pokopališču. Sama sem lani spomladi opazila velikega petelina sredi dopoldneva v Skornem na travniku. Dovolil mi je priti na deset metrov, nato pa se je postopoma umikal, ni pa vzletel.

Veliki petelin si spomladi izbere suho vejo na drevesu, s katerega ima razgled na okolico. Ob sončnem vzhodu stoji na veji in »poje«. Tako vabi družice in označi svoj teritorij. Približati se mu je možno le med petjem, saj je takrat manj pozoren. Lepo je tako zalezovanje opisal v svoji črtici Na petelina Fran Saleški Finžgar. Je poligamen, torej ima več kokoši. Te naredijo gnezda v kritju na tleh. Mladiči divjih kur se imenujejo kebčki in so izredno prilagojeni za skrivanje, a številnim plenilcem, kot so lisica, kuna, dihur, mačka, ptice roparice in še kaj, jih uide le malo in jih dočaka odraslo dobo.

Mali petelin ali ruševci si za svoj svatbeni ples izbere prostor na tleh, tam izziva tekmece in se zapleta v srdite boje za naklonjenost kokoši. Tudi ta je poligamen. Perje imenovano »krivčki« imajo v repu le odrasli primerki. Fantovska želja po teh peresih ga je v preteklosti marsikdaj stala življenje. Tudi sicer je na pogled izredno atraktiven, petelin je »lepši« od kokoši. Svetlikajoče modro črno perje, spodaj bela »srajčka« in rdeča roža – kožna guba nad očmi.

Gozdni jereb je od obeh prej naštetih precej manjši. Je monogamen, torej ima eno samo družico. Čeprav je manjši, pa v času ženitve ni nič manj srdit borec. Na svojem teritoriju ne prenaša tekmecev. Najraje se zadržuje v vlažnejših gozdovih z obilno gozdnjo podrastjo, kot so maline, robide in podobno.

Foto: Milan Cerar

Najbrž je še najmanj znanega o belki ali skalnem jerebu, kot se tudi imenuje. Ta živi v alpskem svetu nad zgornjo gozdno mejo in jo je zaradi izredne mimikrije težko opaziti. Ogoli se trikrat na leto, zimsko perje pa je belo povsod, razen v repu. Tako se dobro zliva s snežno pokrajino okoli sebe in se tako lažje skrije pred plenilci. Belo perje nosi štiri do šest mesecev.

Gozdne kure so pretežno rastlinojede. Velik del njihove prehrane pomenijo razni drobni gozdni sadeži od borovnic do jerebke. Na Švedskem so pred časom ugotovili, da je populacija gozdnih kur odvisna tudi od številčnosti čebel na nekem območju, saj te oprasujejo plodono raste, ki daje kuram hrano.

Vse naštete gozdne kure so pri nas z zakonom zavarovane in jih lovci že dolgo ne streljajo, medtem ko je lov nanje v Avstriji še vedno dovoljen. Ker so te živali izredno neprilagodljive, jih moti vsako nenavadno dogajanje v njihovem življenjskem prostoru. Odzovejo se tako, da se izselijo. In ravno tukaj je v sedanjem času problem. Človek s svojim vplivom sega čedalje globlje v gozdove in kurjad nima možnosti, da bi si poiskala mirnejše koticke. Veliko več škode kakor nekoč lovci, ji napravi hrup raznih terenskih vozil kot so štrikolesniki, »off road« vozila, neosveščeni nabiralci gozdnih sadežev in izletniki, ki s svojim hrupom motijo red in mir v naravi. Še zlasti je to škodljivo pozimi, ko se nekateri za svoj užitek z motornimi sanmi podijo po najbolj nemogočih in nedostopnih terenih. Divje kure in ostala divjad so tako izpostavljene stresu zaradi strahu. Preletavajo in se skrivajo, poskušajo se izogniti nadležnemu hrupu, pri tem pa izgubljajo življenjsko potrebno zalogo energije, ki je v zimskih razmerah ne morejo nadomestiti. Proti takemu vandalizmu se borijo nekatera civilna združenja, več pa bi morali storiti z nenehnim ozaveščanjem zlasti mladih in otrok, kajti ravno njihov svet bo veliko siromašnejši, če bodo nekoč utihle vse te skrivnostne in drobne pesmice, ki sedaj še bogatijo naše gozdove.

Porušene hiše v Gaberkah XV. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Pri Obriskalju, (pri Boltu)

V gaberški vasi, kakšnih trideset metrov pred mostom čez Velunjo, je na levi strani ceste, ki je mimo starega gasilskega doma peljala skozi vas, še nedaleč nazaj stala Obriskaljeva hiša. Njeni lastniki so bili domačinom bolj znani kot Ravljeni (pri Boltu). Lastnika domačije sta bila namreč Baltazar (Bolt) in Pavla Ravljen.

Hiša, kakršna je večini ostala v spominu, je bila rumene barve, poleg nje pa je stal manjši zidano-lesen objekt, ki je služil kot garaža za avte ter hlev za nekaj domačih živali. Ravljeni so imeli v bližini hiše skupaj s sosedi Kosi manjši kozolec, ki še sedaj stoji. Hiša, sicer zidana iz rdeče opeke, je bila zgrajena leta 1958. Sprva je nosila hišno številko 77, kasneje pa jo je zamenjala številka 295. Pred tem je na tem mestu stala stara hiša, ki je bila pol zidana pol lesena. Prvi lastniki te stare hiše naj bi bili Obriskaljevi. Marija Dobnik, poročena Obriskalj, je bila rojena leta 1892 na Dobrovljah. Imena njenega moža, ki je še precej mlad zbolel za tuberkulozo in umrl, pa se sogovorniki ne spomnijo. Marija in njen mož sta imela tri otroke. Žal sta dva že v rani mladosti umrla, tako da je ostal živ samo sin Ciril, rojen leta 1923. Tako sta mama in sin Ciril do druge svetovne vojne v majhni hiši živela sama. Ciril se je na Vranskem izučil za kovača, ko pa je prišla vojna, je bil vpoklican v nemško vojsko. Na srečo njegova kariera nemškega vojaka ni trajala dolgo, saj so ga kmalu zajeli angleški vojaki. Z veseljem se jim je pridružil, pa saj tudi druge izbire ni imel, ker se zaradi vojne domov ni mogel vrniti. Z angleško vojsko je odšel v Severno Afriko. Po končani vojni se je želel vrniti domov, a si je premislil, saj se je takrat naokoli veliko govorilo o tem, da v Jugoslaviji streljajo ljudi, ki so služili nemško vojsko. Odločil se je, da bo raje živel na tujem, kot pa da gre domov umret. Najprej je odšel v Kanado. Ko pa je slišal, da je tista prava obljubljena dežela Argentina, kamor je odšlo že veliko Slovencev, je odšel tja. Nekaj časa je bilo v Argentini res lepo, ampak po bankrotu države je ostal brez zaslužene pokojnine in zanj so se začeli težji časi.

Marija Obriskalj je po odhodu sina Cirila v vojsko in nato v Argentino sama živela v hiši. Leta 1957 je prejela zapuščino po umrlem bratu iz Amerike. Odločila se je, da bo s tem denarjem zgradila novo hišo. Hišo je iz rdeče opeke zgradila takratna Komunala, za notranjo opremo hiše in fasado pa je Mariji zmanjkalo denarja. Zato je prosila nečakinjo Pavlo, da naj z možem

Baltazarjem Ravljenom in sinom Andrejem pridejo živeti k njej in prevzamejo 2 hektara veliko posestvo. Pavla in Baltazar sta sicer živela pri Kovaču v Gaberkah, kjer je bil Baltazar tudi doma. Težko sta se odločila zapustiti Kovačevo domačijo in se preseliti kakšen kilometer nižje v nov dom, kjer jih je čakalo še kar nekaj dela. Skupaj so opremili tetino hišo ter dozidali vhod nad katerim je bil potem balkon. Tudi leseno poslopje za hišo so obnovili. Ravljena sta za teto Marijo, ki je bila dolga leta odeta v žalost, ker si je sin Ciril našel dom tako daleč od nje, skrbno skrbela še dobrih dvajset let.

Pavla se je v Šoštanju izučila za trgovsko pomočnico in dolga leta delala kot trgovka v Delikatesi v Šoštanju. Ko pa so v Gaberkah zgradili trgovino, so jo tja postavili za poslovodkinjo. Le s težkim srcem je sprejela novo službo. Pa ne, da Gaberk ne bi marala, le zelo navezana je bila na trgovino, sodelavke in kupce v Šoštanju.

Njen mož Baltazar (Bolt) se je rodil leta 1927 v Gaberkah pri Kovaču. Želel se je izučiti za mesarja, njegov oče Miha pa je hotel, da nadaljuje z družinsko kovaško tradicijo. Z očetovo izbiro poklica Baltazar sicer ni bil zadovoljen, a se je uklonil očetovi želji. Med vojno mu je nekoč med delom v kovačnici v desno oko priletel vroč košček železa. Ker se oko kar ni hotelo pozdraviti, je odšel v bolnišnico v Gradec, kjer so po nekaj tedenskem zdravljenju ugotovili, da njegovega očesa ni več možno rešiti. Poškodovano oko so mu morali odstraniti, nadomestili pa so ga s steklenim. S tem je Baltazar postal invalid, zato se je izognil služenju vojske. Po vojni se je zaposlil v Tovarni usnja Šoštanj. Zaradi slabe plače si je novo službo poiskal v Gorenju, kjer je delal vse do svoje prezgodnje smrti leta 1981.

Bolt ni nikoli poskušal opravljati vozniškega izpita, saj ga samostojna vožnja z avtom sploh ni zanimala. Nekoč pa ga je sin Andrej le pripričal, da je malo vozil fička. Pa kaj, ko avto po makadamski cesti nikakor ni hotel iti naravnost, zato se je Bolt odločil, da ne bo več vozil. Veliko lažje mu je bilo sedeti na sovoznikovem sedežu, kjer je bil, kot razlaga njegova žena, Pavla, ki je imela izpit in je moža največkrat naokoli vozila z belim fičkom, včasih prava zgaga. Bolt je namreč teoretično obvladal vse šoferske veščine.

Bolt in Pavla sta se spoznala v Gaberkah in se leta 1952 tudi poročila. Pavla je bila doma pri Cirilu v Gaberkah. Njun prvi dom je bil na Boltovem domu, kjer jima je oče Miha dal podstrešno stanovanje. Tu se jima je leta 1953 rodil sin Andrej. Hčerka Alenka pa se je rodila leta

Obriskaljeva domačija pozimi 1977.

Obriskaljeva hiša okoli leta 1960, ko je še bila brez fasade. Mimo hiše je peljala makadamska cesta. Pred hišo sta prijateljici Pavla Ravljen in Fanika Čas.

Bolt je rad igral na harmoniko. Njegovo igranje je bila obvezna točka na skoraj vsaki prireditvi v starem gasilskem domu Gaberke.

Ko možje niso imeli kaj početi so se zbrali pri Boltu in odigrali nekaj partij kart. Karte iz leve igrajo: Ivan Zajc, Bolt Ravljen, Jože Dobnik, Franc Spital, Ciril Dobnik. Pri kartanju jih opazujeta Andrej Ravljen in Milena Koren (Spital). Na levi pa nam kažeta hrbet Marjeta Dobnik in Marija Obriskalj.

Foto: Andrej Ravljen

Foto: arhiv Ravljen

Foto: arhiv Ravljen

Foto: arhiv Ravljen

Foto: arhiv Ravljen

Bolt je bil res predan gasilec in v svoji dolgoletni gasilski karieri je dobil mnogo priznanj. Tokrat je priznanje prejel iz rok Slavka Ramšaka. Na levi stoji Miloš Volk, na desni pa Rafko Blatnik.

Foto: arhiv Ravljen

Pavla Ravljen je bila prva šefica v Merxovi trgovini v Gaberkah, katere otvoritev je bila 8.10.1978. Iz leve stojijo: Bojana Cavnik, Mira Brodnik, nepoznana, Hilda Koren, nepoznana, šefica Pavla Ravljen, Maruša Pirmanšek in Anica Anžej. V prvi vrsti iz leve: Darinka Majsen, Jože Štojs in Jože Krajnc.

Foto: A. Grudnik

Pogled na Obriskaljevo domačijo iz Velunje. Kletne prostore hiše je narasla Velunja kar nekajkrat poplavlila. Na sredi lahko vidimo kozolec, katerega so si delili s sosedi Videmški (Kosi), na desni pa je majhno gospodarsko poslopje.

Foto: A. Grudnik

Obriskaljeva hiša, posneta nekaj tednov pred rušenjem v jeseni 2005.

1959, ko so si že počasi urejali in opremljali novi dom pri teti Mariji. Nazadnje je leta 1965 le prišla na vrsto tudi fasada za hišo, ki je bila najprej bele barve. Kasneje so jo prebarvali v rumeno, kakršna je ostala do konca. Velika novost konec šestdesetih let je bila televizija, ki sta jo Pavla in Bolt kupila otrokoma za Miklavža. Do takrat je v gaberški vasi premogel televizijo samo Tone Rezman. Tudi pralni stroj je bil tisti čas čudo tehnike. A s prvim pralnim strojem zaradi pogostih okvar pri Ravljenu niso bil ravno zadovoljni. Zato so ga kmalu prodali in kupili novega.

Bližina gasilskega doma je zelo vplivala na življenje Ravljenov. V času, ko ni bilo veliko denarja, je bilo marsikaj v gasilskem domu potrebno postoriti udarniško, kar je od Bolta zahtevalo veliko prostega časa. Njegova žena Pavla pravi, da si ga pogosteje našel v gasilskem domu, kot pa doma. Bolt je bil med leti 1959 in 1969 tudi poveljnik gasilskega društva Gaberke. Razen tega, da so Ravljeni veliko časa preživeli v gasilskem domu, pa so kot dobri sosedi stalno na okoli posojali različno orodje, ob veselica pa tudi posodo, ki je bilo v gasilskem domu premalo. Zato ni čudno, da so morali v primeru, ko so hoteli doma kaj delati, iti v nekaj metrov oddaljeni gasilski dom iskati svoje orodje. Takrat je v gasilskem domu stanoval Tone Rezman s svojo družino. Tako odrasli kot otroci so se veliko družili. Poleti ob sobotah ali nedeljah, so bile v okoliških vaseh veselice, na katere se je navadno hodilo s »picikli«, včasih pa tudi z gasilskim avtom. Tudi za Silvestrovo je bila v gasilskem domu zmeraj veselica, po veselici pa so gasilci že zjutraj začeli po hišah nositi koledar. Bolt je znal igrati na harmoniko in je meh velikokrat raztegoval na porokah in zabavah. Ženama Pavli in Tončki je bilo usojeno, da sta bili velikokrat sami z otroki doma, saj sta Tone in Bolt v imenu gasilcev veliko hodila naokoli. Če pa moški že niso imeli kaj početi, pa so igrali karte.

Tudi bližina Velunje je imela velik vpliv na kvaliteto življenja pri Ravljenih. Ob vsaki večji poplavi so imeli polno klet vode, pa tudi strah pred poplavi ni nikoli izginil. Precej hudo je bilo na Sv. Alojzija popoldne - 21. junija leta 1961, ko se je nad Razborjem utrgal oblak. Ogromna količina vode, ki je pritekla iz hribov, se je zbrala v velunjskem grabnu in na svoji poti rušila pred sabo vse, kar je bilo v njenem dosegu. Rezmanov Tone je ravno malo pred nevihto prišel iz službe in izvedel, da pri Anžejju v Razborju gorita hlev in hiša. Z motorjem je odhitel do Bolta, ki je bil takrat poveljnik gasilcev. Povedal mu je za požar in ga vprašal, če spustijo sireno. Bolt mu je predlagal, da bi si šla na hitro požar najprej ogledat. Sedla sta na Tonetov nov motor in se odpeljala do Anžejjeve žage, naprej pa sta šla peš. Nad hribom je bilo črno nebo. V kratkem času se je močno ulilo, padati pa je začela tudi toča. Ko sta Tone in Bolt prišla do Anžejjeve domačije je že vse pogorelo, lahko pa sta še pomagala uganjati živino. Iz kleti sta pomagala rešiti tudi en sod jabolčnika, ker si je lastnik to močno želel. Domov pa se z motorjem po cesti nista mogla več vrniti. Velunja je poplavlila dolino, zalilo pa je tudi njun motor. Domov sta se vrnila čez Fortenek, motor pa je ostal pri Anžejjevi žagi še dober teden, do takrat ko je cesta postala spet

prevozna. Tisto popoldne pa je bilo tudi pri Ravljenu doma dramatično. Otroci so se brezskrbno igrali na mostu, ne vedoč za deročo Velunjo. Rezmanova Tončka je bila takrat v službi, Tone in Bolt pa sta reševala situacijo pri Anžejju. Ko je Pavla izvedela za deročo Velunjo, je hitro stekla do mosta in umaknila otroke na varno. Medtem je s kolesom prihitel tudi Pavlin oče povedat, da gre poplava. Rekel je: »Bejšte, voda gre«. Pa ga Pavla zaprosi, da naj dveletno hčerko Alenko vzame s sabo. A je ta le še rekel: »Nimam cajta« in jo s »piciklom« hitro zbrisal domov. Krajani, ki so živeli daleč stran od Velunje, so si radovedno prišli ogledovat narasli hudournik. Medtem, ko je Ravljene skrbelo za hišo in zemljo, visoka voda je segla vse do njihovega kozolca, so drugi uživali pri obiranju zrelih Ravljenovih češenj na njihovem dvorišču.

Velunja pa ni prinašala samo slabe volje in skrbi zaradi poplav. Za vse slabo se je prebivalcem ob njej oddolžila na drug način. Celo poletje so se vaščani lahko kopali v bližnjem Kaševem jezu, ki je bil precej globok. Čista osvežujoča voda je po napornem in vročem dnevu prav prijala. Tako so v čofotanju po vodi otroci uživali podnevi, odrasli pa ponoči. Pavla se spomni, da se je tudi njena teta Marija prav rada hodila namakati v jez. Otroci so pogosto naložili ribe, ki jih takrat v Velunji ni primanjkovalo. Kljub temu pa so jih ribiči preganjali.

Pa še zgodnica iz konca 70. let prejšnjega stoletja, ko je bil nakup novega avtomobila še redkost in prestiž. Andrej si je takrat kupil novega »pičipokija« bež barve. Njegova mlajša sestra Alenka, ki je takrat hodila še v šolo, si je zaželela, da bi tudi ona znala voziti avto. Brat Andrej jo je rade volje učil spretnosti vrtenja volana. Alenka je po nekaj urah vožnje menila, da že vse zna, zato je nek popoldan brez dovoljenja vzela bratu avto z namenom, da se zapelje obiskati nekaj sto metrov oddaljeno prijateljico, ki je stanovala pri Oštirju. Avantura pa se je končala v prvih plohih, ki so bili zloženi ob cesti. Presečena Alenka je zlezla iz poškodovanega avta in zbežala domov ter se od samega strahu pred bratom zaklenila v svojo sobo. Andrej jo je nekaako prepričal, da na avtu le ni tako velike škode, kot se je njej zdelo. Pičipokiju ni bilo hudega, bilo je le malo zvite pločevine, ampak šoferska izkušnja pa je ostala.

Iz hiše ob Velunji so se Ravljeni izselili leta 1994. Njihov novi dom sedaj stoji dober kilometer višje v Gaberkah. Pa je usoda hotela, da je že tisto leto, ko so se preselili v novo hišo, Velunja zalila njihovo klet. Zaradi poplave škoda sicer ni bila tako velika kot v stari hiši, grenak priokus pa je vseeno ostal. Pavla pravi, da ji je v bilo sicer v stari hiši lušno, a je v novem domu veliko bolje in se nima nad čem pritoževati. Njihovo staro hišo je kasneje Premogovnik oddal podnajemnikom. V jeseni leta 2005 pa so jo gradbeni stroji podrli. Tam sedaj rastejo samo še drevesa, ki so v vročih poletnih dneh domačiji delala senco. Stoji pa še tudi češnja, ki smo jo kot otroci po gasilskih vajah radi pridno »rabutali«.

Pričujoča zgodba o Obriskaljevi domačiji je nastala na osnovi pripovedovanja Pavle in Andreja Ravljena ter Toneta Rezman.

Vse ob pravem času

Les je vrhunski material, njegova uporaba v Evropi narašča.

Foto: Lojze Gluk

Ste se že tudi vi kdaj vprašali, zakaj so stare lesene gradnje večinoma še danes čvrste in nepoškodovane, sodobne pa kljub napredni tehnologiji in zaščitnim sredstvom že po nekaj letih napadejo škodljivci ali jih prizadene zob časa? Uspeh našega delovanja ni odvisen samo od tega, koliko smo za to usposobljeni in opremljeni, ampak odločilno vpliva nanj čas, v katerem delujemo. Ljudje so nekoč za ta pravila zvedeli z opazovanjem. Odkrili so, da je način in uspeh številnih vsakodnevnih opravil v veliki meri določen z vsakodnevnim položajem Lune. V sestavku je predstavljeno nekaj starih pravil s področja gozdarstva in predelave lesa.

Les je čudovita in zelo živa snov. Tudi, ko drevo posekamo, živi les dalje – »dela naprej«, kot rečemo po domače. Glede na vrsto lesa, letni čas in – kot boste videli – na čas sečnje, se suši počasi ali hitro, ostaja mehak ali trdi, ostane težek ali postane lahek, dobi razpoke ali ostane nespremenjen, se upogne ali ostane raven, postane črviv, trohni ali pa ostane zaščiten pred škodljivci in trohno.

Glede sečnje lesa ni ne »dobrih« in ne »slabih« dni. O sečnji odloča le vsakokraten način uporabe. Velika razlika je, če je les namenjen za deske za tla, sode, tramove mostov, ohišja, glasbene instrumente ali za rezbarska dela. Seveda pa je pomembna tudi vrsta lesa, starost in oblika rasti. Les raste naravnost, levosučno ali desnouchno. Razlika se prepozna po zavistosti lesnih vlaken oziroma po debelini skorji. Drevo raste desnouchno navzgor, kot se vrtil odčepnik za plutovinoaste zamaške. Pri marsikateri uporabi je potrebno upoštevati tudi smer vrtenja.

Če vzamemo za primer strešne skodle, mora biti smer naravnost ali rahlo v levo. Pri mokrem vremenu se les razteza, v soncu se rahlo krivi in tako spušča zrak, potreben za sušenje, pod skodle.

Pri lesenih strešnih žlebovih, ki se sicer danes redko uporabljajo, je obrnjeno. Les mora rasti naravnost ali rahlo v desno. Če raste v desno, »obstane« - pomeni preneha s sukanjem v desno – takoj ko je posekan. Zaradi lesa, ki raste v levo, se žleb bolj in bolj krivi – posledica bo iztekanje vode.

Zanimivo je, da les, ki raste v levo, po sečnji »dela naprej« močneje kot na primer tisti, ki raste ravno in v desno. Razen tega strela udari izključno v drevesa z levosučno rastjo – koristen podatek v primeru, če vas nevihta preseneti v gozdu; postavite se samo pod drevo, ki raste naravnost ali desnouchno.

Vendar pa danes, žal, skoraj nihče več ne upošteva pravega časa za sečnjo, bodisi zaradi organi-

zacijskih težav, ker se za »delo lesa« to ne zdi dovolj pomembno, ali čisto enostavno, ker o teh spoznanjih nič ne vedo. Kdor pa upošteva uporabo lesa, posekanega v pravem času, se mu to z izdelkom mnogokrat povrne.

Pravila v nadaljevanju ne bodo zanimiva samo s stališča rokov za sečnjo, ki vplivajo na kvaliteto lesa, ampak so za gozdarje in lastnike gozdov zanimiva tudi sicer.

Najprej poudarjamo zelo pomembno splošno pravilo:

Vsa drevesa, ki slabo rastejo, so slabotna ali bolna, lahko v večini primerov uspešno pozdravimo, če jim odrežemo vršiček v obdobju pojemajoče lune – IV. četrtina ali najbolje mlaj. Pri listavcih odrežemo več vejnih vršičkov iz drevesne krone.

Vršiček odrežemo tik ob stranski veji na vrhu, stranska veja lahko nato služi pri rasti v višino za nov vrh.

Zdaj pa še nekaj pravil o sami sečnji lesa.

Pravi čas za sečnjo lesa

Vsi ljudje, ki se ukvarjajo bodisi s sečnjo bodisi s predelavo lesa, vedo, da je najboljši čas za sečnjo dreves zima. Sokovi so odtekli, les po sečnji slabo »dela naprej«.

Les za orodja in pohištvo

Les za orodja (ročaji, toporišča ipd.) in nekatere dele pohištva (razne letve) mora biti čvrst, ne sme se raztezati ali se razsušiti, obdržati mora svojo obliko. To kvaliteto lesa dosežemo, če sekamo v prvih osmih dneh po decembrskem mlaju v Vodnarju ali Ribah.

Sicer pa dobimo najprimernejši les za izdelavo pohištva, če izberemo čas sečnje, ko sovpadata mlaj in Škorpion (v glavnem novembrski mlaj). Vsekakor pa moramo takoj olupiti lubje; na Škorpiona posekano ali zaradi nevihte podrti drevje hitro napade lubadar.

Druga možnost za sečnjo za pohištvo primerne- ga lesa je 26. februar, če je v obdobju pojemajoče lune, še posebej, če je istočasno Luna v znamenju Raka.

Trd les, ki ne trohni in ne gnije

Da les ne bo trohnel, ga moramo posekati v zadnjih dveh dnevih v marcu, če sta v pojemajoči luni in v znamenju Rib. Ti dnevi ne pridejo vsako leto naokoli. Včasih so bili zaradi tega nanje še posebej pozorni ali pa so sekali ob drugih primernih dne-

vih. To so: dan novega leta, 7. januar, 25. januar, 31. januar in 1. in 2. februar. V teh šestih dneh posekan les ne bo trohnel in ne bo črviv.

Razen tega bo les, posekan na novoletni dan, 31. januarja do 2. februarja s starostjo pridobil trdoto kamna. Iz takega lesa naj bi bili temelji »plavajočih« Benetk.

Druga možnost sečnje takega lesa so topli poletni dnevi v rastoči luni: les je primeren za vodne teme- lje, za ladje in kopališke mostičke. Drevje je napolnjeno z največjo možno količino sokov in ga takoj vgradimo.

Les, ki ne gori

Res je čudno, da si komaj kdo postavi vprašanje, kako to, da so polkrožne lesene burkle, s katerimi so jemali ognjeno žareče lonce in ponve z ognjišča, tako vzdržljive, saj so vzdržale stoletja, ne da bi zagorele. Ali zakaj les, ki je bil neposredno izpostavljen ognju (za lesene kamine ali klopi okoli ognjišča), ne zagori? Bil je sicer počrtnjen, toda ni gorel, niti žarel. Rešitev uganke: 1. marca, še posebej po sončnem zahodu, posekan les je odporen na ogenj – neodvisno od položaja Lune in znamenja, skozi katerega Luna takrat potuje.

Druga možnost za sečnjo lesa, da bo ognjeodpo- ren, je lahko dan mlaja, vendar samo če sovпада z zvezdnim znamenjem Tehtnice (samo enkrat do dvakrat na leto). Ta les se ne skrči, obdelujemo ga lahko svežega, brez predhodnega sušenja. Skoraj enako primeren je zadnji dan decembrskega mlaja in zadnjih 48 ur pred marčevskim mlajem.

Les, ki se ne krči

Za veliko področij uporabe lesa je pomembno, da se les ne krči – to pomeni, da obdrži svojo prvotno obliko. Za takšen les je najbolje, če ga sekamo na dan svetega Tomaža (21. 12.) med 11. in 12. uro. Tudi na splošno je to najboljši dan za sečnjo. Po tem dnevu – z nekaj izjemami – naj bi sekali les v zimskem času le še v pojemajoči luni.

Druga možnost za sekanje lesa, ki se ne bo krčil, so februarški večeri po sončnem zahodu v pojemajoči luni, 27. september, trije dnevi na mesec po mlaju in dnevi naše gospe (Marijini prazniki), če sovpadajo z Rakom. Tudi če sekate les ob mlaju v znamenju Tehtnice, se ne bo krčil in ga lahko takoj obdelujete. Les, ki ga posekamo februarja po sončnem zahodu, bo poleg tega s starostjo postal tudi trd kot kamen.

Les za kurjavo

Pogosto želena lastnost je seveda dobra gorljivost lesa. Pravila navajajo, da je sekanje takšnega lesa najbolje v oktobru v I. četrtini rastoče lune, torej v prvih sedmih dneh po oktobrskem mlaju.

Na splošno bi se moral les za kurjavo sekati po zimskem sončnem obratu (21. december) pri pojemajoči luni. Vrhov ne smemo takoj odsekati. Najbolje je, da drevesa ležijo na hribu nekaj časa z vrhom navzdol proti dolini, da stečejo poslednji sokovi iz debla proti vrhu.

Les za deske, predelavo na žagah in gradbeni les

Za deske in les za predelavo na žagah je primeren čas rastoče lune v Ribah, potem škodljivci ne napadajo desk in drugih vrst lesa. Zvezdno znamenje Ribi je v rastoči luni samo v obdobju od septembra do marca.

Les za mostove in čolne

Les za mostove, ladje, čolne in les za splavarjenje naj se seka pri pojemajoči luni v enem izmed znamenj vode (Ribi ali Rak). Ne gnije in ne sprhni ter je varen za hojo.

Les, ki ne razpoka

Najboljše, da les, ki ne bo razpokal in že od samega začetka »ne bo več delal« - pomembno pri izdelavi pohištva in rezljanju - posekamo v dnevih pred novembrskim mlajem.

Enakovredne druge možnosti so: 25. marec, 29. junij in 31. december. Les, ki ga posekamo v teh dneh, ne razpoka, vendar mora drevo pasti z vrhom proti dolini, oziroma, če sekamo na ravnini, naj vrh ostane nekoliko dalj časa na deblu.

Še zanimivost s področja gojenja:

»Dnevi trebljenja« - čiščenje in redčenje

Vsak gozd potrebuje nego. Kdor želi razredčiti ali očistiti gozd, naj čaka na »dneve trebljenja«. Ti dnevi so: 3. april, 30. julij in Ahacij (22. junij). Uspeh bo še boljši, če padejo ti dnevi v obdobje pojemajoče lune ali na »praznik naše gospe«. Na te dneve izsekane drevesa in grmi ne bodo več rastle.

Druga možnost za čiščenje in redčenje so zadnji trije dnevi februarja, če so v pojemajoči luni.

Ne verjamete gornjim navedbam? POSKUSITE!

Mogoče je to, poleg certificiranja, ki se uvaja v Sloveniji, še druga možnost za uspešnejšo prodajo in ovrednotenje lesa. Nekateri kupci v tujini že vprašujejo tudi po datumu sečnje lesa, ki ga kupujejo.

Toni Breznik

Povzeto po knjigi: Johanna Paungger, Thomas Poppe Vse ob pravem času (Vom richtigen Zeitpunkt), Slovenska izdaja: Mavrica d. o. o., Celje, 1995

»Kdor piše, piše življenjepisa«

**O, domovina, ko te je Bog ustvaril,
te je blagoslovil z obema rokama!**

Ivan Cankar; Kurent

V mescu maju praznujemo 130. obletnico rojstva našega največjega pisatelja, utemeljitelja moderne slovenske dramatike, esejista in borca za delavske pravice. Ivan Cankar se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki očetu Jožefu in materi Neži, rojeni Pivk. Bil je osmi otrok izmed dvanajstih. Oče je bil obrtnik, krojač, a je kmalu obubožal in odšel po svetu iskati boljši kos kruha. Mati se je s številno družino pehala sama in jo z dninami in miloščino le s težavo preživljala.

Ta neznanška revščina je vplivala na celotno Cankarjevo življenje in delo.

Njegov prvi spomin sega v tretje leto življenja, ko je od sv. Trojice gledal domačo hišo v plamenih. Bil je izredno bister otrok, ki je kmalu spoznal vso krivičnost socialnega in ekonomskega položaja delavcev in dninarjev. In vendar so spomini na to težko otroštvo spremljali Cankarja vse življenje kot najsvetlejši trenutki. Vedno je hrepenel po domači Vrhniki, čeprav je bila zanj mačeha in ne mati. Marsikaj iz otroštva je opisal v Enajsti šoli pod mostom, še več v delu Grešnik Lenart, ko pravi, da je imel mnogo prijateljev, a nobenega med ljudmi.

Leta 1888 je ob koncu šolskega leta javno nastopil kot najboljši učenec. Ta nastop je bil vzrok, da so

meštni veljaki sklenili, poslati ga v šole in mu za to dodeliti denarno podporo. Tako se je jeseni vpisal v prvi razred ljubljanske realke. A »dobrotniki« so kmalu pozabili na dijaka v Ljubljani in Cankar se je selil iz stanovanja v stanovanje, bil nekaj časa pri stricu Šimnu, a je bilo to bivanje zanj predrago; »Kaj ga pošiljajo v šolo, če ne zmorejo, berači!« je dejal stric Šimen.

Poleg neznosne lakote, pomanjkljive obleke, je mladega Ivana težila »tuja učenost«, ki so mu jo ponujali v šoli in do katere je čutil »gnus in na koncu le še zaničevanje«. Vendar pa je že v tem času pričel z ustvarjanjem. Leta 1891 je pričel pisati pesmi, naslednje leto pa so mu objavili prvo pesem v Vrtcu. Ohranjen je tudi prvi prozni rokopis Iz dnevnika mojega prijatelja. Leta 1893 se je včlanil v dijaško društvo Sloga in v dijaško Zadrugo. To leto je bilo objavljeno prvo prozno delo Moj prvi pogled na morje. V to leto sega tudi njegov prvi feljton v Slovincu in prva objava v Ljubljanskem zvonu – pesem Ivan Kacjanar.

Dejali smo že, kako sta se tedanja avstroogrska oblast in nemški jezik v šoli Cankarju priskutila. Najbrž delno tudi pod vplivom Aškercu, je videl rešitev v približevanju slovanskim narodom. Zato je svoje ime »porušil« v Saveljev, že prej pa je uporabljal ime Trošan. Ljubljanski urednik Bežek je o njem pisal Aškercu: »Trošan je študent in se piše Cankar. Imel ga je preje pri sebi na poludanski hrani dr. Tavčar, pa ne vem, kaj je zakrivil, da ga je ta zavrgel.«

Cankar si je zelo želel na Dunaj, a je 1895 na maturi padel in Dunaj je moral čakati še eno leto. Med počitnicami na Vrhniki je srečal Heleno, po kateri je imenoval prvi venec Erotike. Sredi oktobra naslednje leto je prvič prišel na Dunaj in ta ga je povsem prevzel. Včlanil se je v Literarni klub in napisal Dunajske večere in prve »vinjete«, ki jih je naslednje leto objavljala Slovenski narod. 23. septembra leta 1897 je umrla njegova mati, ki ji je pisatelj napisal več pretresljivih črtic (Mater sem zatajil, Skodelica kave).

Naslednje leto maja se je zaljubil v Ano Lušinovo in ji namenil več pesmi v Erotiki. Od julija do oktobra je bival pri sorodnikih v Pulju in napisal svojo prvo dramo Jakob Ruda. Novembra se je vrnil na Dunaj in tam neprekinjeno ostal pet let, čeprav je nenehoma pisal o hrepenenju po domovini. A to ni bila ne Vrhnika in ne Ljubljana, ki se ju je spominjal z grenkobo. Bolj je bilo to hrepenenje po domovini, kakršna bi morala biti. Naslednje leto je izdal svojo prvo knjigo Erotika. Ta se je ljubljanskemu škofu zdela tako »pohujšljiva«, da je pokupil celotno razpoložljivo izdajo in jo dal zažgati. A Cankar je s pesništvo prekinil že pred tem. Že avgusta je izdal prvo knjigo proze Vinjete.

Na Dunaju ga je k sebi na dom povabil urednik Jakob Pukl in mu priskrbel tudi delo pri dveh časopisih, da bi si izboljšal gmotno stanje. Sredi novembra se je naselil pri Löfflerjevih v predmestnem delavskem okraju Ottakring, kjer je z manjšimi prekinitvami živel celo desetletje. Čeprav je nenehno tožil nad žalostno izbo in utesnjenostjo, je vendarle v njej ostajal cele tedne in pisal, pisal...V tem stanovanju pa ga je zadrževala tudi ljubezen do domače hčerke Štefke, s katero se je nameraval poročiti, pa to poroko nenehno odlagal. Celu medtem, ko se je na obisku v Ljubljani zaljubil v Mici Kesslerjevo, je Štefki na Dunaj pisal nežna pisma.

Na volitvah leta 1907 je kandidiral na listi socialnodemokratske stranke. Čeprav je vedel, da ne

Foto: M. L.

Ivan Cankar, lesorez, (Ivan Napotnik).

more zmagati, je govoril na več delavskih shodih v zasavskih revirjih, pa tudi v Trstu. To se je odražalo v njegovem mišljenju in nastalo je eno najpretneslivejših del Hlapec Jernej in njegova pravica. Leta 1910 je prišel v Ljubljano in se naselil v gostilni na Rožniku, kjer je ostal s presledki vse do leta 1917. Prekinil je vezi z Dunajem, obiskal prijatelja Lojza Kraigherja v Slovenskih goricah, obiskal brata Karla v Sarajevu, bil na začetku vojne leta 1914 celo zaprt in mobiliziran, pa zaradi šibkega zdravja odpušen iz vojske.

Ko se je jeseni leta 1918 vojna bližala koncu, je slavil s prijatelji na Bledu. Vedno se je zavzemal za združitev južnih Slovanov v federacijo in za samostojnost Slovenije. O tem je pisal tudi svoji tedanji zaročenki Mileni Rohrmanovi. Domov se je vrnil 24. oktobra. To je dan, ko je napisal svoje zadnje izpričano delo - kako ironično - osmrtnico za umrlega sina iz prijateljske družine. Dan ali dva zatem je padel po stopnicah in se udaril v zatilje. Milena ga je preselila v hišo svojih staršev na sedanji Trubarjevi ulici. Ker se mu je stanje poslabšalo, so k njemu poklicali prijatelja in zdravnika Lojza Kraigherja, ki je Cankarja odpeljal v bolnišnico. Odleglo mu je, 18. novembra se je vrnil k Rohrmannovim. Teden dni zatem so ga zopet odpeljali v bolnišnico, tokrat na interni oddelek, kjer je Kraigher postavil diagnozo: »telesna oslabeledost, živčna izčrpanost in propadanje moči srca«. Enajstega decembra je srce zastalo. Še isti dan so ga položili na oder v Narodnem domu. Imel je množičen in svečan pogreb.

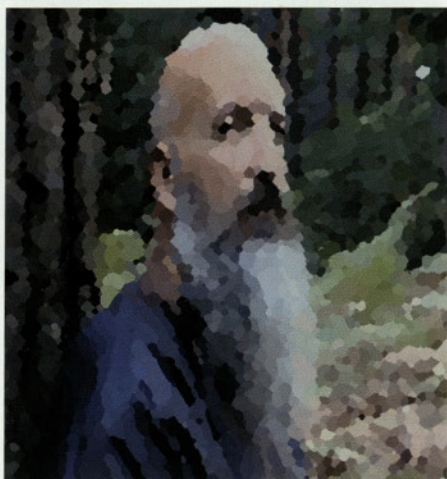
Večkrat se kot kraj njegove smrti omenja Cuokrarna, vendar ne gre dvomiti v besede Dušana Moravca, ki je vse svoje delo posvetil raziskovanju Cankarjevega življenja, ko opisuje zadnje dni umetnikovega življenja, kot je omenjeno zgoraj.

Cankar je bil pesnik, pisatelj, dramatik in esejist, ki mu v njegovi ustvarjalnosti med Slovenci ni para. Številna so dela v njegovi bogati zapuščini, težko bi bilo naštet vsa. Kljub nenehnemu ustvarjalnemu nemiru in tako množični »produkciji«, ni nikoli trpela kakovost njegovih del. Bil pa je tudi dokaj spreten risar, o čemer priča avtoportret, ki ga objavljamo.

Marija Lebar

Svetloba

Meditacija

Aviportret: Zena

Človek je popolnoma neobogljeno bitje, ki nima nobene oblasti nad sabo. Rodil se je, ne da bi se tega zavedal in o tem odločal, in zapustil bo ta svet, ne da bi lahko o datumu odhoda odločal. Vmes se mu je nekaj dogajalo, nič kaj posebnega in velikega, in tudi ne ve, čemu je vse skupaj služilo. Takšna je nevednost posameznika, ki ne more odločati ne o rojstvu ne o smrti. Pahnjen v svet minljivosti, trpljenja in trenutnega uživanja se človek v svojem razvoju tako zapre v zanko pojavnega sveta, da postane poln znanja, odločanja, moči, vzvišenosti in spreminjanja sveta. Vse to dela v večini nezavedno in deluje misleč, da dela prav in da je ločen od celote. Toda vse kar naredi in dela že tako dolgo in ponavljajoče, pa je zelo čudno, da se še ni utrudil. Morda bi bilo bolje, ko bi se vprašal, čemu vse to dela in kam ga to pelje. Nekateri bi rekli v Portorož na pizzo ali kam drugam, samo da se nekam gre. Vse je lepo in prav, tudi v Portorož je potrebno iti, saj je Bog vse do potankosti izmeril, izračunal in nas venomer vodi. Tu se ni kaj bati in ne filozofirati, zato pa je vse tudi tako čudovito, enkratno, neverjetno lepo in Svetlobno. Ko vidiš svojo notranjo lepoto v mehki zaznavanju, je ni lepote na tem svetu, ki bi se lahko s tem primerjala. Ne pomaga pa, če čutimo neverjetno lepoto samo v sebi, ko smo v

meditaciji. Potrebno je odpreti pogled v svet, kjer ljudje ne vedo za meditacijo. Da je tako, se vidi skozi celotno zgodovino planeta, saj ni bilo obdobja, da se ne bi opazilo, kako je človek nesrečen. Vse povsod lakota, vojna, trenja, boji in velika nezavednost iz katere se vsak trenutek rojevajo še večji boji, še večje katastrofe in navidezni nesmisli. Ena izmed človekovih danosti v tem svetu je tudi ta, da delimo s sočlovekom, kar pač imamo za podeliti. Zato naj bi vsak dajal tisto, kar ima, predvsem pa gledal na to, da človeku ne škodi. Če nič nimamo, pač ne moremo dati in nič zato, dali bomo, ko bomo imeli. Če koga povabimo na kavico v Portorož, to pomeni, da bomo dali. To je nesebično in pravilno, nepravilno bi bilo, če bi šli na pivo ali drogo sami v svojo klet, ker smo jezni na ves svet in nam ni nič jasno za kaj pravzaprav živimo. Toda tudi iz svoje kleti lahko pridemo na Svetlobo, saj za to je tema, da lahko ločimo med svetlobo in temo. Če je človek omamljen, pomeni da ostaja brez misli, pomeni, da išče srečo, si jo želi in bi jo rad obdržal za vse večne čase. To pa mu ne uspeva, kajti čez čas mora na delovno mesto, nazaj v šolo, nazaj v koncentracijo in glavo, nazaj v miselno stanje. Ko je človek enkrat zaznal srečo, bi jo rad ponovil in jo povečal, kajti sreča se da povečati do same blaženosti. Na principu povečevanja sreče ne delujejo samo narkomani, izgubljeni in osamljeni, vsi si želimo večne sreče, vendar nam na koncu to ne uspe, ker smo se lovljenja sreče lotili na nivoju uma, um pa nas vedno na kraju razočara. Um je podoben materiji, v bistvu je materija, malo bolj razredčena in ima kvaliteto neobstoynosti in razpada. Človek ostaja ujet v svojem svetu trpljenja in izgubljenosti tako dolgo, dokler se ne reši iz sveta minljivosti. V ječi ostaja tako dolgo, dokler ne odplača vseh svojih del, ki so vzročne in posledične. Vse to je potrebno napisati, da lahko človek najde rešitev, da lahko zapusti svet minljivosti, ponavljanja in postane bolj in bolj srečen in se tako približa svoji pravi naravi, naravi popolne in večne sreče. Ta sreča ni omejena s trajanjem v času in prostoru, je dimenzija, kjer ni bolečine, trpljenja ponovnega rojevanja, boleznin in smrti. Seveda pa človek lahko ostane na svojem starem položaju, se ne

premika v pravi smeri, dnevi minevajo, leta tečejo, pride starost in kaj naj zdaj. Mogoče še na eno kavico v Portorož in potem nasvidenje svet. Človeško življenje je izrednega pomena, je redek dar, za katerega ne vemo ali ga bomo imeli priložnost zopet dobiti ali ne. Nimamo nobene kontrole nad tem, kaj bo z nami na tem ali onem svetu. Redki vedo, kaj se bo z njimi zgodilo po smrti, po zapustitvi tega sveta, po koncu bolezenskega stanja. V življenju vsakega človeka so vsak hip dejansko prisotne ali pa so potencialno prisotne vse vrste bolezni, smrt ter fizične in mentalne bolečine. Zavedanje tega nas nemudoma naredi budne in zvedave, kako se tega nezanesljivega stanja rešiti. V zgodovini je bilo nekaj takšnih zvedavih, pronicljivih iskalcev, ki so rešitev našli. Niso je obdržali zase, ampak so jo z ljubeznijo podelili naprej, jo podarjajo in jo bodo delili tudi v prihodnosti. Bog je usmiljen in vedno poskrbi za svoje otroke, nikoli jih ne pusti na cedilu. Pravo znanje je vedno na razpolago, vendar je malo tistih, ki bi to znanje hoteli. Večini tako sploh ni mar ne za znanje, ne za človeka, ne za duhovni dvig. Mnogo je pa tudi takšnih, ki so skeptiki, kar se modrosti in neoprijemljivega tiče. Tukaj naj napišem priliko o tem, kako je nekoč neki kralj vprašal medianta naj mu odgovori, kje se pravzaprav nahaja modrost. Odgovor medianta je bil, da nikjer. Potem pa modrost sploh ne obstaja je dvomil kralj. Meditant je nato ljubeznivo vprašal kralja, če ve, kje se nahaja veter. Kralj je odgovoril, da nikjer. Meditant pa je, ugotovil, da vetra sploh ni!? Takšno je razmišljanje sodobnega človeka, ki je naravnan skoraj v celoti v materijo. Modrosti in duha ni nikjer, saj je vse racionalno. Kar lahko primemo ima veljavo, vse drugo pa je zelo zapostavljeno. Večina se ukvarja s tem, kako preživeti, kako obdržati pridobljeno in kako biti in starem tiru. Toda v tem ni nobene veličine, ne užitka, ne življenja. To je stagnacija in duhovna zaostalost, predvsem pa neverjetna nesposobnost zavedati se pravega pomena človeka. Danes se o človekovem duhu ne sliši nikjer, nobena šola, noben šolski program ne govori o pravem človekovem pomenu, o njegovi zmognosti postati človek, ki se ukvarja z meditacijo. Tako ostajamo ujeti v svojo neznanje in vsak dan bolj in bolj padamo v brezno, kjer so trpljenja neznosna. Kdor je to trpljenje samo za delček izkusil, lahko pove, da je tako. Še vedno imamo na razpolago čas, zdaj je še čas, potem ne bo časa. Čas ne bo obstajal, obstajala bo samo velika bolečina. Lahko pa preko zavedanja, globine trpljenja in meditacije spremenimo tok in se približamo Svetlobi.

Zen Aj

Pet v vrsto

Porajanje novega življenja je na kmetijah pogost pojav. Še tako »zadrt« kmet se razneži, ko se v hlevu pojavi en ali več novih mladičkov. Veselje, predvsem otrok, pa je nasploh večje, ko je mladeža več. Za ovce je značilno, da zelo redko porajajo četverčke. Ta redka sreča pa je doletela Anico in Toneta Grudnik, ki sta pred nekaj časa kupila brejo ovco. Prijetno sta bila presenečena, ko sta neko jutro v hlevu zagledala kar štiri jagenjčke, ki so veselo skakljali okoli mame. Kasneje so se z mamo preselili na pašnik, kjer uživajo v paši in igri na prostem.

Z.Mazej

Pet ovac je težko prepričati, da bi se postavile v vrsto za eno »gasilsko« sliko.
Foto: A.Grudnik

Junij 2006

Oona

Oven Čaka vas intenziven mesec na področju ljubezni, zabav in dogodkov z vašimi potomci. Živeli boste tukaj in zdaj in vdihovali življenje s polnimi pljuči. Ne bo vam mar za spremembe in pripombe. V poslovnih vodah boste vztrajni in uspešni, čas je ugoden za nove posle. Konec meseca boste postali malo manj intenzivni, na nek način vam bo začelo primanjkovati energije. Ne ignorirajte problemov v ožji družini in se jim posvetite.

Bik Privoščili si boste olupšave, obisk frizerja bo potreben, lahko pa si privoščite kakšno novo obleko. Postali boste šarmantni, malce vas bodo hvalili in osvajali, vi pa se boste rade volje prepustili užitek in lepši strani življenja. Prihaja torej ljubezen, nov veter pa bo zapihal tudi v poslovnem smislu. Lažje vam bo šlo od rok, rešili boste kup preteklih težav. Dohodek se bo povečal, še posebno če delate v marketingu ali z javnostjo.

Dvojčka Junij je vaš mesec v pravem pomenu besede. Veliko stvari vam bo šlo kot po maslu, pa naj gre za posel, denar ali za ljubezen. Karizmatični boste in šarmantni, okolico boste zlahka osvojili. Ugotovili boste, da puščate dober vtis in vpliv, z lahkoto boste dosegali uspehe. Tudi pri poslu bo veliko smeha, veseli in zadovoljni boste. Lebdeli boste kot v sedmih nebesih, sklepali nova znanstva in se izvrstno zabavali. Uživate!

Rak Neradi se boste izpostavljali v prve vrste, prijetneje se boste počutili v ozadju. Po drugi strani boste dosti razmišljali in delovali premišljeno. Če se ukvarjate s kakršnim koli pisanjem, boste v tem mesecu zelo uspešni. Imeli boste priložnost, da se izognete nekim težavam, izkristaliziral pa se bo tudi nek odnos. Z otroki se boste odlično razumeli. V ljubezni bo nekaj preprek, vseeno bo mesec ugoden za ljubezen, le nekaj stvari bo potrebno razčistiti.

Lev V juniju boste uspešno reševali vse težave, eventualne nasprotnike boste zatrli že v kralju. Trdno boste stali za svojimi stališči. Nikomur ne boste dovolili, da vas ovira. Imeli boste ogromno količino energije, zato boste občasno nervozni. Pametno bi bilo ukvarjati se s kakim športom. Ker boste tudi malce egoistični, boste prizadeli nekatere ljudi, s katerimi imate kontakte. V drugi polovici junija se boste malce umirili in upočasnili tempo. Pazite na poslovne poteze, ki jih boste naredili v tem mesecu, ker bodo imele velik vpliv na prihodnost.

Devica Čeprav vas planet sreče Jupiter ščiti celo leto, morate biti v tem mesecu še posebej previdni, če planirate potovanje. Lahko bi se vam zgodilo, da bi morali pot odpraviti ali pa bi to storila oseba, s katero ste nameravali iti. Če greste v kakšne eksotične kraje, poskrbite za zaščito, da se ne bi našli kake virusne bolezni. Prav tako bo potrebno poskrbeti za zaščito lastnih vrednosti in denarja, ker bi vas lahko v juniju okradli. Zdravje bo malce slabše, obetajo se težave z dihalnimi organi ali z alergijo. Obiščite zdravnika. V tem času se vam priporoča več počitka. Konec meseca vas čaka poslovni pogovor, ki se bo za vas končal zelo neugodno.

Tehtnica Zelo pozitivno boste naravnani, zato boste vzbujali pozornost, kjer koli se boste pojavili. Okrog vas se bodo gnetli osvajalci, vam pa bo izkazana pozornost zelo godila. Uživali boste v koketiranju. Obiskali boste lepotni salon, savno ali pa se boste prepustili spretnim rokam maserjev. V daljših zvezah bo ljubezen na višku, srečni boste. Planirali boste dopust, je pa zelo verjetno, da vam bo bolj ustrezala družba prijateljev kot dopust v dvoje. Iskali boste obleke, v katerih boste izgledali kar najboljše.

Škorpion Pogosto boste spreminjali razpoloženje, vaša okolica pa bo težko ugotovila, kako se vi počutite in kaj pravzaprav želite. Trmasti boste in ne boste priznali, da se je večina neugodnih situacij zgodila prav zato, ker ste jih vi izzvali. Menjali boste neke stare vzorce, to pa vas bo naredilo negotove. Študenti bodo imeli pri izpitih več sreče kot pa znanja. Potovanja, na katera boste šli v tem mesecu, bodo zabavna, tam pa bi lahko spoznali zanimive, vendar popolnoma drugačne ljudi od vas. To vas bo veselilo in vam preganjalo nemir, ki bo vrel v vas. Morda se boste morali umakniti in se osamiti, da bi razmislili o svojih stališčih.

Strelec Po navalu nežnih čustev v maju vam junij prinaša nekaj več temperamentnosti. Nekateri negativni dogodki bodo priplavalni na površje, v službi bo več želja kot zmognosti, v družinskih odnosih pa bodo izbruhnile finančne težave. Možni so prepripi v družini zaradi neke dediščine in zaradi različnih stališč. Pogosto boste zavzemali obrambno napadalno vlogo, zato boste tudi dobronamerne kritike doumeli kot napad. S partnerjem se boste oddaljevala eden od drugega, razumela se bosta edinole še v postelji. Kljub vsemu boste imeli dosti optimizma.

Kozorog V začetku meseca se boste največ ukvarjali s službo in domom, kasneje pa pridejo na vrsto tudi druge, lepše stvari. Z drugimi se boste dobro razumeli. Za notranje zadovoljstvo vam bo največ pomenilo čustveno izpolnjeno življenje. Študenti bodo imeli izvrstno koncentracijo in priložnost, da zaključne izpite končajo z odliko. Nek denarni dobiček je na obzoru, le malo se bo treba potruditi.

Vodnar Vročina v tem mesecu bo upočasnila vaše misli in telo. Postalo bo očitno, da potrebujete dopust ali vsaj nekaj dni predaha pred dopustom. Tisti, ki ste prezaposleni, si boste težko privoščili proste dni, zato si poskusite čim bolj organizirati prosti čas. Neharmonični aspekti bodo dosegli kulminacijo v sredini junija, zato bodite v teh dneh dvojno previdni. Konfliktom se poskusite izogniti za vsako ceno, ker bi sicer lahko pustili globoke sledi v vašem življenju. Če razmišljate o ločitvi, počakajte še malo, preden se odločite. Če ste začeli z novo zvezo, se prepričajte, v kaj se spuščate. Rizik se vam v tem mesecu ne izplača. Eden težjih mesecev v letu!

Ribi Junij vam prinaša kup presenečenj, k sreči večinoma ugodnih in razburljivih. V karieri in pri financah bo nekaj prehodnih težav, zaradi katerih se ne obremenjujte preveč. Imeli boste dobro koncentracijo, lažje se boste znašli pri vseh poslih. Druženje s prijatelji bo na vas vplivalo zelo pozitivno, opazili pa boste tudi, da je nekaj ljudi v vaši okolici, ki vas ovirajo. Višek energije bo v drugi polovici junija. Če ste že planirali svoj letni dopust, bo potrebno načrte, žal, spremeniti. V začetku vas bo to zelo razjezilo, kasneje boste ugotovili, da vam to prinaša določene prednosti.

Foto: Jože Miklavc

V spomin

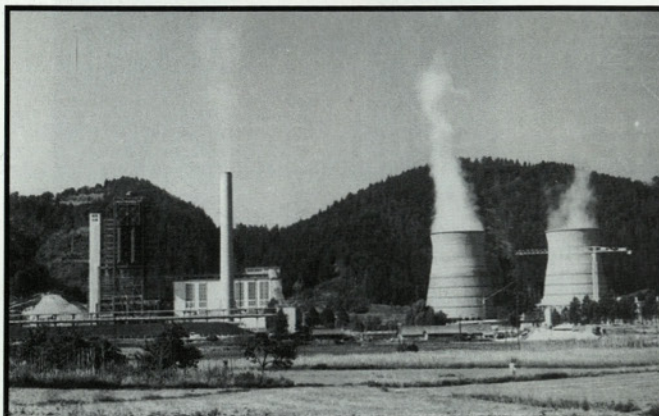
Zdravko Ožir

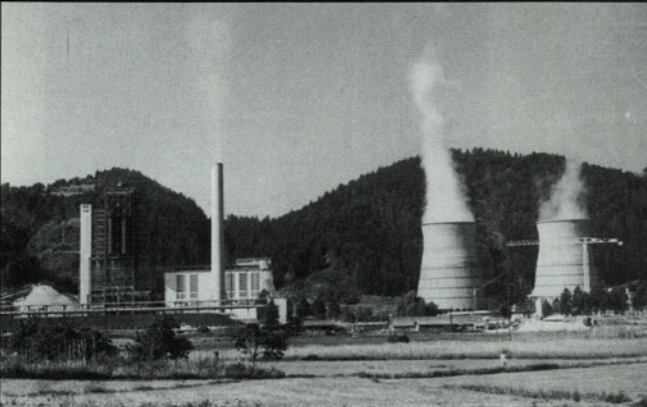
Ironija usode. Krč ob kruti resnici. Senca na obrazih stoterih ljudi. Zgroženost mnogih znancev, prijateljev in sorodnikov. Ko udari iznenada, je vedno težko. Prizadene! Smrtno se je ponesrečil Valentin Zdravko Ožir, rojen v Radegundi nad Mozirjem, znan krajan Šaleške doline, ki je večino svojega aktivnega življenja preživel na svojem domu v Velenju.

Zdravko Ožir se je rodil pred 64 leti, po osnovni šoli se je izučil za zidarja ter opravljal različna dela v gradbeništvu pri Gradisu in Vegradu. Medtem je opravljal tudi dela avtomehanika in opravil izpite za vse kategorije vozil ter postal eden redkih inštruktorjev za tovorna motorna vozila in avtobuse na področju Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Pri Pepelu v Mozirju je med prvimi vozil kamion Mercedes in kmalu zatem različne avtobuse na delavskih in turističnih progah. Zdravko Ožir je bil ljubitelj tehnično prometnih sredstev ter ustanovitelj ljubiteljskega kluba tehnične kulture starodobnih vozil »Fičo kluba« (prva organizirana vožnja ob ustanovitvi je bila iz Šoštanja v Zavodnje), bil pa je tudi velik ljubitelj športnih disciplin v motokrosu, avtoreliju, cestno hitrostnih dirkah, spidveju in formuli 1. Vse, kar je dišalo po bencinskih hlapih, ga je vlekel za seboj, on pa mnoge druge, kolege, prijatelje in znance. V štiridesetih letih je naučil vožnje motornih vozil in jih pripravil na izpite vseh kategorij več tisoč kandidatov, več kot tisoč tudi iz Zgornje Savinjske doline, Šmartnega ob Paki in Šoštanja.

Za svoje delo, članstvo in sodelovanje je prejel praktično vsa najvišja priznanja različnih prometnih društev, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Zveze ZŠAM Slovenije in svojih matičnih združenj. Bil je član ZŠAM Velenje ter nazadnje ZŠAM Zgornje Savinjske doline, kamor ga je vlekel želja po sodelovanju v svojem rojstnem kraju. Zdravko Ožir bo ostal zapisan med tisočermi vozniki tudi kot njihov odločen, nasmejan in iskri učitelj pravilne in varne vožnje. Sam pa se je usodne nedelje zvečer »odpeljaval« s svojim priljubljenim fičkom s tega fizičnega sveta, kot da je pozabil, da še ni prevozil mnogih načrtovanih poti in tako zrela sprostena dela in druženja s prijatelji, prometniki in družino. Od njega se je poleg več kot tisoč ljudi na pokopališču Podkraj pri Velenju poslovilo tudi več deset uniformiranih članov ZŠAM celjske regije s prapori, od predsednika Fičo kluba pa se je poslovilo tudi več deset voznikov v voznikov s fički iz vse Slovenije.

Jože Miklavc

								List	LESKETA-JOCA SE TKANINA	KDOR SE UKVARJA Z MATEMATIKO	MOŠKO IME	NIZOZEMSKI ATLET (MARCEL)	PORTUGALSKO MESTO	RANOCELNIK	FINSKO JEZERO (INARI)	(KA)VERNA	OLIVER CROMWELL								
								SRBSKO MESTO OB DONAVI																	
								VAROVANA OSEBA																	
								IZDELOVALEC ITISONA									KEMIJSKI SIMBOL ZA ALUMINIJ								
								OKRAJŠANA MIHAELA																	
Avtor: LoM	ZBIRKA PSALMOV	REDK. ŽENSKO IME	BELJAKOVINA, KI DAJE TKIVU PROZNOST	VIDA (LJUBK.)	MUSLIMANSKI POZDRAV				ARGENT. SAHIST (PABLO)	OBMOČJE, POVRŠINA															
					LATINSKI VEZNIK					ZGRABA NA SLIKI DESNO															
PREVERITEV									SLOV. PEVKA (MAJDA)																
									KEM. SIMBOL ZA KOSITER																
DUŠIKOVO GNOJILO								SLOG																	
								AMER. ATLET (THORPE)																	
PALESTINSKI PREDSEDNIK (MAHMUT)						ŠKATLA ZA HRAMBO ČAJA																			
LESKETANJE						ANGLEŠKI GLASBENIK (ELTON)			ELEMENT V KOPALNICI																
									PREBIVALKA BALEAROV																
VINORODNA RASTLINA						SLOV. PODPORNIK (MARTIN)				RAFKO IRGOLIČ															
						KEM. SIMBOL ZA TANTAL																			
ETI(K)				MARIB. TOVARNA V STECAJU				AMPER		RIMSKA 550			OZNAKA ZA NEZNANCA												
				TONA				E.T.C.																	
PREČNI DROG V KOZOLCU						OTOK V PRE-SPANSKEM JEZERU				TIROLSKA REKA															
										IGRA NA KARTI															
											KOROMANDIJA														
											2. IN 1. SAMO-GLASNIK														
																	DRUGO IME ZA DUŠIK								
																	VINO PRED VRETIEM								
										RECEPT (KRAT.)															
								AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD)																	
								AVTO-MOBILSKA OZNAKA KOPRA			ORAČIČI														
								ZNIŽANA NOTA E			LAJČI PANDUR			BOGINJA PRAVICE											

UGANKARSKI SLOVARČEK:

ATTIA - francoska alpska smučarka (Carole); DOST - nizozemski atlet (Marcel); ENARE - finsko jezero (INIARI); JIM - ameriški atlet (Thorpe); RICARDI - argentinski šahist (Pablo); ROAT - ameriški igralec (Richard).

Izmed pravihnih rešitev križanke bomo izrebal dva nagrajenca, ki bosta prejela po: dve vstopnici za gledališko predstavo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, po lastni izbiri ter eno knjižno nagrado. Izrebrani nagrajenki prejšnje križanke (List 4/2006), sta: Zofija Šuligoj, Stantetova 19, Velenje, ki prejme dve vstopnici za SLG Celje in Rozika Skok, Florjan 283, Šoštanj, ki prejme knjižno nagrado.

Nagradna križanka

Maj 2006

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 20. junija 2006.

Listnek za steljo

Listnek

Tudi župan Milan Kopušar se je udeležil slovesnosti ob odprtju male čistilne naprave v Slatini in pri tem razmišljal, kako bo potekalo odprtje velike šoštanske. Ta bo pač morala očistiti veliko več »svinjarije«.

Šmarški župan Alojz Podgoršek se ni poskušal upreti napadom predstavnikov »sedme sile« in je pridno sejal besede... za jesensko žetev.

»Denar je tako zapeljiv, da mnogi v njem vidijo neizčrpne možnosti za uresničitev turističnih blodenj.« (Naš čas, rubrika Dvignjeni zastor, julij 1988)

Listje grabila Marija,
eden pa je priletel iz »Našega časa«;
no, vsi so iz našega časa.

Velenje
Sp Do 35
LIST
2006

352(497.4 šoštanj)

9003317,5

COBISS

KNJINICA VELENJE

Termoelektrarna Šoštanj je zaznamovala slovenski in šoštanjski gospodarski prostor. V 50-ih letih delovanja je doživela ogromno izboljšav in izjemen napredek. Z velikimi vložki v ekološke projekte, z odprtim delovanjem in s sodelovanjem z lokalnim okoljem je postala gospodarski objekt, ki deluje izjemno pozitivno. Vse to seveda ob znanem dejstvu, da proizvede več kot 30 % energije v Sloveniji.

Čestitamo vsem, ki so dodali svoj kamenček k mozaiku uspešnega delovanja TEŠ, obenem pa se iskreno zahvaljujemo za donacijo za ureditev spominskega parka pred Osnovno šolo Šoštanj.

Župan, svetniki in uprava Občine Šoštanj

